

SIILINJÄRVEN OSUUSPANKKI

KONSERNI TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS 2018

Yritys- ja yhteisötunnus: 0172704-1
Postiosoite: Kuiluntie 5, 71800
SIILINJÄRVI
Käyntiosoite: Kuiluntie 5, 71800
Siilinjärvi
Kotipaikka: Siilinjärvi

SISÄLLYSLUETTELO

TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS 2018

Sisällys

Hallituksen toimintakertomus tilikaudelta 1.1. - 31.12.2018	1
POP Pankki -ryhmä	1
Toimintaympäristö	1
Pankin liiketoiminta	2
Tulos	3
Tase	6
Konsernitilinpäätös	8
Vapaaehtoiset ja lakisääteiset rahastot	8
Vakavaraisuuden hallinta	9
Riskienhallinta	11
Hallinto ja henkilöstö	16
Yhteiskuntavastuu	22
Tilinpäätöspäivän jälkeiset tapahtumat	22
Liiketoiminnan kehitys vuonna 2019	22
Hallituksen esitys voitonjakokelpoisten varojen käytöstä	23
Tunnuslukujen laskentakaavat	24
Tilinpäätös	25
Siilinjärven Osuuspankin tuloslaskelma	25
Siilinjärven Osuuspankin tase	26
Siilinjärven Osuuspankin rahoituslaskelma	28
Siilinjärven Osuuspankin konsernituloslaskelma	29
Siilinjärven Osuuspankin konsernitase	30
Siilinjärven Osuuspankin konsernin rahoituslaskelma	32
Liitetiedot	33
Luettelo tilikauden aikana käytetyistä kirjanpitokirjoista ja tosittelajeista	70
Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitus	71
Hallintoneuvoston lausunto tilinpäätöksestä	71
Tilinpäätösmerkintä	72

Hallituksen toimintakertomus tilikaudelta 1.1. - 31.12.2018

Siilinjärven Osuuspankki on itsenäinen osuuspankki, joka on perustettu vuonna 1904. Vuosi 2018 oli pankin 114. toimintavuosi. Pankki toimii Pohjois-Savon ja Ylä-Karjalan alueella. Pankin asiakaskunnasta pääosa on yksityisasiakkaita ja pienyrityksiä.

Pankin asiakasmäärä oli tilikauden päättyessä lähes 17 700. Pankilla on yhteensä 5 konttoria Siilinjärvellä, Vuorelassa, Kuopiossa, Nurmeksessa ja Iisalmessa. Vuoden 2018 syksyllä tehtiin päätös Vuorelan konttorin yhdistämisestä Siilinjärven konttoriin. Yhdistyminen tulee tapahtumaan alkuvuonna 2019. Nurmeksen konttori päätettiin siirtää Kirkonkylästä Porokylään. Muutto toteutuu tammikuussa 2019. Nurmeksen konttorin muutolla ei ole vaikutusta konttorin toimintoihin eikä henkilöstöön. Konttoreissa asiointiin lisäksi asiakkaat käyttävät verkkopankki- ja mobiilipankkipalveluita sekä palveluautomaatteja ja käteisautomaatteja. Itsepalvelun osuus asiakkaiden kaikista peruspalvelutapahtumista vuonna 2018 oli 97,8 prosenttia. Vuoden lopussa lähes 9 400 pankin asiakkaalla oli verkkopankkipankkisopimus.

Siilinjärven Osuuspankki emoyhtiönä ja sen tytäryhtiö Kiinteistö Oy Siilinjärven Pankkikeskus muodostavat konsernin. Emoyhtiö omistaa 66,46 prosenttia tytäryhtiön osakkeista. Emoyhtiön osuus konsernin tilikauden tuloksesta on 143,2 prosenttia ja taseesta 100,2 prosenttia. Tytäryhtiöllä ei ole merkittävää vaikutusta muodostettaessa kokonaiskäsitystä konsernin toiminnasta ja sen vaikutus konsernin tulokseen ja omaan pääomaan on vähäinen. Siten hallituksen toimintakertomuksessa kuvataan pääosin pankin toimintoja.

POP Pankki -ryhmä

Siilinjärven Osuuspankki on paikallisesti ja alueellisesti toimiva osuuspankki, joka kuuluu POP Pankki -ryhmään. Siilinjärven Osuuspankki on POP Pankkiliitto osk:n jäsen ja se kuuluu 31.12.2015 toimintansa aloittaneeseen POP Pankkien yhteenliittymään. POP Pankkien yhteenliittymän muodostavat 26 itsenäistä osuuspankkia, keskusyhteisö POP Pankkiliitto osk ja näiden konsolidointiryhmiin kuuluvat yritykset, joista merkittävin on POP Pankkien keskusluottolaitos Bonum Pankki Oyj. POP Pankkiliitto osk toimii POP Pankki -ryhmän ryhmäohjauksesta ja valvonnasta vastaavana keskusyhteisönä.

POP Pankkien yhteenliittymä on laissa talletuspankkien yhteenliittymästä tarkoitettu yhteenliittymä, jonka keskusyhteisö ja sen jäsenluottolaitokset vastaavat yhteisvastuullisesti toistensa veloista ja sitoumuksista. Yhteenliittymän jäsenluottolaitosten vakavaraisuutta, maksuvalmiutta ja asiakasriskejä valvotaan yhteenliittymän tasolla. POP Pankki -ryhmään kuuluvat myös POP Holding Oy ja Suomen Vahinkovakuutus Oy, jotka eivät ole keskinäisen vastuun piirissä.

Toimintaympäristö

Suomen talouskasvu jatkui hyvänä vuonna 2018. Ennätysvahvaan vuoden 2017 talouskasvuun verrattuna kasvuvauhti kuitenkin hidastui. Vaikka maailmantalouden kasvuvauhti oli myös hyvällä tasolla, kasvun jatkumista uhkaavat epävarmuustekijät alkoivat nostaa päätään.

Suomessa vuonna 2016 sovittu pidättäytyminen palkankorotuksista ja työajan lisäys (niin sanottu kilpailukyky sopimus) paransivat Suomen viennin hintakilpailukykyä ja myös sen jälkeen sovitut palkkaratkaisut ovat kilpailijamaihin verrattuna maltillisia. Tärkeimpien Suomen vientimaiden positiivinen talouskehitys näkyi myös vientikysynnän vahvuudessa. Kotimaassa rakentaminen säilyi edelleen historiallisen vilkkaana, mutta rakennuslupien määrän putoaminen ennakoi rakennusbuumin lähestyvän käännepistettä. Talouden vahva veto tuki työllisyysastetta, joka vuo-

den lopussa nousi hallituksen asettamalle 72 prosentin tavoitetasolle ja samalla työttömyys painui lähelle 7 prosentin tasoa.

Suomen velkaantumiskehityksessä nähtiin pitkään odotettu käänne, kun velkaantumisaste kääntyi vahvan talouskasvun myötä laskuun. Velan kokonaismäärä kuitenkin jatkoi edelleen kasvuaan. Myös kotitalouksien velkaantuminen jatkui ja säästämisaste oli negatiivinen. Etenkin pääkaupunkiseudulle suuntautuva muuttoliike ja sijoittajien kysyntä piti kasvukeskusten asuin hinnat vielä nousutrendillä. Kasvukeskusten ulkopuolella asuntojen kysyntä oli kuitenkin selvästi maltillisempaa, joten hintataso joko aleni tai pysyi entisellä tasolla.

Finanssivalvonta huolestui kotitalouksien velkaantumisen kasvusta ja kiristi lainakattoa 1.7.2018 alkaen. Myös kulutusluottojen lisäsääntelyä alettiin valmistella vuoden lopulla.

Euroalueella korkotaso ja –näkökulmat olivat edelleen maltillisia ja lyhyet markkinakorot säilyivät negatiivisina. Euroopan keskuspankki on jo pidempään pitänyt euroalueen korkotason matalana suurimittaisella korko- ja rahamääräelvytyksellä, mutta vuoden aikana nähtiin myös ensimmäiset viitteet suunnanmuutoksesta. Ostohjelman kasvu päättyi ja 12 kuukauden euribor-koroissa nähtiin käänne ylöspäin. EKP ei kuitenkaan vielä tehnyt muutoksia ohjauksenkorkoihin. Vähittäispankkitoiminnassa negatiivisen korkotason jatkuminen asetti haasteita korkokatteelle, mutta toisaalta poikkeuksellisen kevyellä rahoitusympäristöllä oli myönteinen vaikutus rahoituksen hankintaan.

Pankkitoimintaan vaikuttavat sääntelymuutokset jatkuivat vuoden 2018 aikana. Vuoden alusta tulivat voimaan siirtymäkauden jälkeen täysimääräisenä maksuvalmiutta säätelevä LCR-sääntely, maksupalveludirektiivi (PSD2) ja IFRS9 Rahoitusinstrumentit –standardi. Toukokuussa puolestaan astuivat voimaan EU:n tietosuojasetus (GDPR) sekä tietosuojadirektiivi. Kotitalouksien suoraa osakesäästämistä helpottamaan alettiin valmistella ns. osakesäästötiliä, jonka toivotaan kannustavan suurempaa osaa kotitalouksista osakesäästämiseen ja –sijoittamiseen.

Pankin liiketoiminta

Siilinjärven Osuuspankin liiketoiminnan kasvu ja tuloskehitys jatkuivat odotusten mukaisesti tilikauden aikana. Pankki keskittyi toimintasuunnitelmansa mukaisesti parantamaan kannattavuuttaan.

Siilinjärven Osuuspankki harjoittaa peruspankkitoimintaa ja tarjoaa asiakkailleen monipuolisia pankkipalveluja sekä oman taseensa kautta että välittäen yhteistyökumppaneidensa tuotteita. Välitetyt tuotteet käsittävät sijoitus- ja vakuutus tuotteita.

Sijoitustuotteina pankin tuotevalikoimaan kuuluvat yhteistyökumppaneiden, mm. Aktia Rahastoyhtiö Oy:n, Sp-Rahastoyhtiö Oy:n ja UB Omaisuudenhoito Oy:n sijoitusrahastot. Arvopaperipalveluissa yhteistyökumppanina on Nordnet Bank Ab Suomen sivuliike.

POP Pankki -ryhmä ja UB Omaisuudenhoito Oy allekirjoittivat marraskuussa 2017 yhteistyösopimuksen koskien valittujen rahastojen jakelua POP Pankeissa. Sopimuksen kohteena olevat rahastot keskittyvät reaaliomaisuussijoituksiin, joissa UB on edelläkävijä pohjoismaisella tasolla mitattuna. Rahastojen myynti aloitettiin pankissa helmikuussa 2018.

Vuoden 2017 lopulla POP Pankki -ryhmä ja Säästöpankkiryhmä sopivat laajasta tuoteyhteistyöstä, jonka tavoitteena on tuoda Säästöpankkiryhmään kuuluvien Sp-Henkivakuutus Oy:n ja Sp-Rahastoyhtiö Oy:n tuotteet POP Pankkien valikoimaan sekä Suomen Vahinkovakuutus Oy:n vahinkovakuutus tuotteet Säästöpankkien asiakkaille pankkikonttoreissa ja sähköisissä kanavissa. Ensimmäisten tuoteyhteistyössä tuotettujen tuotteiden myynti aloitettiin kesäkuussa, jolloin myyntiin tulivat POP Lainaturva, POP Elämänvara ja POP Tuottovakuutus.

Pankin välittämät eläke- ja säästövakuutus tuotteet tuottavat Aktia Henkivakuutus Oy ja Sp-Henkivakuutus Oy sekä lainavakuutus tuotteet AXA konserni ja Sp-Henkivakuutus Oy. Yhteistyön tarkoituksena on turvata kilpailukykyiset eläke-, säästö- ja lainavakuutus palvelut POP Pankkien asiakkaille.

Henkilöasiakkaiden vahinkovakuutus palveluissa pankki tekee yhteistyötä POP Pankki -ryhmään kuuluvan Suomen Vahinkovakuutus Oy:n kanssa, joka käyttää markkinointinimeä POP Vakuutus.

Vuoden lopussa asiakkailla oli pankin välittämiä rahasto- ja vakuutussäästöjä 31 587 tuhatta euroa.

POP Pankkien keskusluottolaitoksena toimii POP Pankkiliiton omistama Bonum Pankki Oyj. Bonum Pankki vastaa POP Pankin asiakkaiden maksuliikenteeseen ja Visa-korttien liikkeelle laskuun liittyvistä palveluista sekä hoitaa POP Pankkien tukkuvarainhankintaa laskemalla liikkeeseen sijoitustodistuksia ja joukkovelkakirjalainoja.

Bonum Pankki vastaa myös POP Pankkien yhteenliittymän maksuvalmiusvaatimuksen täyttämisestä. POP Pankkien yhteenliittymän keskusyhteisö POP Pankkiliitto osk on saanut Finanssivalvonnalta luvan päättää, ettei sen jäsenluottolaitoksiin sovelleta EU:n vakavaraisuusasetuksen (EU 575/2013) kuudennessa osassa ja sen nojalla annetuissa Euroopan unionin säädöksissä säädettyjä luottolaitoksen maksuvalmiudelle asetettuja vaatimuksia.

Pankki sulki kassatoiminnot Vuorelan konttorissa syyskuussa 2018 ja teki päätöksen Vuorelan konttorin yhdistämisestä Siilinjärven konttoriin asiakaskäyttötymisen muutoksen vuoksi. Samalla pankki pyrkii tehostamaan toimintojaan sekä resurssien käyttöä.

POP Pankki -ryhmä on valmistellut pankkitoiminnassa käytettävien tietojärjestelmien mittavaa uudistusta yhdessä muiden Oy Samlink Ab:n omistajien kanssa. Samlink on POP Pankkien nykyisten peruspankkijärjestelmien toimittaja. Uudistushankkeen tavoitteena on modernin tietojärjestelmän avulla kehittää asiakaspalvelua ja alentaa IT-kuluja. Hankkeen aikataulu ja kustannukset tarkentuvat alkuvuoden 2019 aikana.

Tulos

Siilinjärven Osuuspankin liikevoitto oli 876 tuhatta euroa (1 316 tuhatta euroa vuonna 2017). Liikevoitto pieneni edellisestä vuodesta 440 tuhatta euroa. Liikevoittoprosentiksi taseen vuosikeskiarvosta muodostui 0,3 prosenttia (0,4). Liiketuloksen heikkeneminen johtui johtuen IFRS9-muutoksesta, joka muutti arvopapereiden myyntivoittojen kirjauskäytännön sekä palkkiokulujen sekä yhteenliittymän kehittämisestä aiheutuvien kulujen kasvusta. Pankin kulu-tuotto -suhde oli 87,1 prosenttia (75,5).

Tilikauden alussa pankki siirtyi soveltamaan IFRS 9 Rahoitusinstrumentit -standardia Luottolaitoslain ja Finanssivalvonnan määräysten mukaisesti. Uuden standardin käyttöönotto vaikutti erityisesti sijoitusten arvonmuutosten kirjaustapaan sekä arvonalentumisten määrittämiseen ja kirjaamiseen. Oman pääoman ehtoiset sijoitukset kirjataan pääsääntöisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Kaikista jaksotettuun hankintamenoan arvostettavista rahoitusvaroista, taseen ulkopuolisista sitoumuksista ja käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavista rahoitusvaroista lasketaan odotettavissa oleviin luottotappioihin perustuva tappiovaraus, jonka muutokset vaikuttavat pankin tulokseen. Kirjanpitosäännösten muutos ei vaikuttanut vertailukauden lukuihin, vaan käyttöönoton vaikutus kirjattiin suoraan omaan pääomaan 1.1.2018. Luokittelumuutoksista ja käyttöönoton vaikutuksista on kerrottu tarkemmin liitetiedoissa.

Pankin keskeiset tuloslaskelmaerät ovat kehittyneet kahteen edelliseen vuoteen verrattuna seuraavasti:

Tuhatta euroa	01-12/2018	01-12/2017	Muutos-% *)	01-12/2016	Muutos-% **)
Korkokate	4 130	4 127	0,1	4 113	0,3
Nettopalkkiotuotot	2 069	2 199	-5,9	2 451	-10,3
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot	-82	-45	-83,0	0	
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kirjattavien rahoitusvarojen nettotuotot	83				
Myytavissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot		508		381	33,3
Muut tuotot	489	447	9,3	1 166	-61,7
Tuotot yhteensä	6 688	7 235	-7,6	8 111	-10,8
Henkilöstökulut	-2 258	-2 131	6,0	-2 180	-2,3
Muut hallintokulut	-2 293	-2 208	3,9	-2 236	-1,2
Muut kulut	-1 274	-1 125	13,2	-1 118	0,6
Kulut yhteensä	-5 826	-5 464	6,6	-5 534	-1,3
Kulu-tuotto -suhde	87,11	75,52		68,23	
Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoön kirjatuista rahoitusvaroista	49				
Arvon alentumistappiot luotoista		-455		-308	47,8
Muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot sekä arvonalentumiset	-35	0		0	
Liikevoitto	876	1 316	-33,5	2 269	-42,0
Tilikauden voitto	894	1 045	-14,4	1 643	-36,4
*) Muutos 2018-2017					
**) Muutos 2017-2016					

Tämä taulukko laskettu tarkoilla arvoilla (tarkka arvo jaettu 1000, ei pyöristystä)

Pankin korkokatteeksi muodostui 4 130 tuhatta euroa (4 127). Korkokate kasvoi 3 tuhannella eurolla/0,1 prosentilla edelliseen tilikauteen verrattuna.

Korkotuottojen määrä oli 4 884 tuhatta euroa (5 126), jossa vähennystä edellisvuodesta oli 242 tuhatta euroa/4,7 prosenttia. Korkotuotoista merkittävimmän osan muodostivat antolainauksen korkotuotot. Korkokulut olivat 754 tuhatta euroa (1 000). Korkokulut vähenivät edelliseen tilikauteen verrattuna 246 tuhatta euroa/24,6 prosenttia. Korkokulut koostuivat pääasiassa yleisön talletuksille maksetuista koroista.

Nettopalkkiotuotot olivat 2 069 tuhatta euroa (2 199). Tästä palkkiotuottojen osuus oli 2 653 tuhatta euroa (2 711) ja palkkiokulujen 584 tuhatta euroa (512). Palkkiotuottoihin sisältyy väliteytystä tuotteista saatuja palkkioita yhteensä 449 tuhatta euroa (414), joka koostuu muista väliteytystä tuotteista 449 tuhatta euroa (414). Muista palkkiotuotoista merkittävimpiä olivat palkkiot antolainauksesta 721 tuhatta euroa (797), palkkiot maksuliikenteestä 1 101 tuhatta euroa (1 079), palkkiot omaisuuden hoidosta ja lainopillisista tehtävistä 237 tuhatta euroa (269) ja palkkiot takauksista 68 tuhatta euroa (65). Palkkiotuottojen alenemiseen vaikuttivat kilpailutilanne sekä sähköisen asioinnin vuoksi pienentyneet palkkiotuotot. Palkkiotuotot sen sijaan kasvoivat välitettyjen tuotteiden osalta. Palkkiokulut kasvoivat edellisvuodesta 14,0 prosenttia, joka johtui keskusluottolaitoksen sekä rahahuollon nousseista kustannuksista.

Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotoiksi muodostui -82 tuhatta euroa (-45). Erään sisältyi tuloksen kautta käypään arvoon kirjattavien rahoitusvarojen myyntivoittoja ja -tappioita -3 tuhatta euroa (0) sekä näiden realisoitumattomia arvostusvoittoja ja -tappioita -90 tuhatta euroa (0). Valuuttatoiminnan nettotuotot olivat 11 tuhatta euroa (-45).

Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavien rahoitusvarojen nettotuotot olivat 83 tuhatta euroa. Tästä myyntivoitot ja -tappiot olivat -4 tuhatta euroa. Vertailukaudella myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot olivat 508 tuhatta euroa. Tästä myyntivoitot- ja tappiot olivat 100 tuhatta euroa. Vertailukaudella erään sisältyy myös käyvän arvon rahastosta tuloslaskelmaan siirrettyjä arvonalentumistappioita ja -voittoja yhteensä 408 tuhatta euroa.

Rahoitusvaroista tuloslaskelmaan kirjattujen tuottojen määrään vaikutti 1.1.2018 muuttuneet kirjanpitosäännökset, jotka lisäsivät käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattaviksi luokiteltavia rahoitusvaroja. Sijoituksista kirjattujen myyntivoittojen pieneneminen johtui suurelta osin muuttuneista kirjanpitokäytännöistä.

Muut tuotot sisältävät tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista, sijoituskiinteistöjen nettotuotot ja liiketoiminnan muut tuotot, yhteismäärältään 489 tuhatta euroa (447). Saadut osingot olivat 51 tuhatta euroa (40), jossa kasvua edellisvuoteen oli 11 tuhatta euroa. Sijoituskiinteistöjen nettotuotoiksi muodostui 194 tuhatta euroa (203). Pankki on edelleen jatkanut kiinteistöjensä realisointia. Liiketoiminnan muut tuotot kasvoivat 19,7 prosentilla 244 tuhanteen euroon (204).

Henkilöstökulut muodostuvat palkkakuluista sekä eläke- ja muista henkilösivukuluista. Näiden kulujen kokonaismäärä oli 2 258 tuhatta euroa (2 131), mikä oli 6,0 prosenttia suurempi kuin edellisenä vuonna. Henkilöstökulujen kasvu johtui vuoden 2017 ja 2018 bonusten kirjautumisesta samalle vuodelle, nostetun säätiöeläkkeen täydennysmaksusta (pakollinen) sekä uuden käytännön mukaan hallinnon palkkioiden osalta maksetuista tyel-maksuista.

Muut hallintokulut kasvoivat 3,9 prosenttia, 2 293 tuhanteen euroon (2 208). Kulujen nousu johtui nousseista henkilöstön koulutuskuluista, it-kehittämiskuluista sekä yhteenliittymän markkinointikuluista. Muut kulut, 1 274 tuhatta euroa (1 125), käsittävät poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä sekä liiketoiminnan muut kulut. Suunnitelman mukaisten poistojen määrä oli 313 tuhatta euroa (315). Liiketoiminnan muut kulut kasvoivat 18,6 prosenttia, 961 tuhanteen euroon (810). Kulujen kasvaminen johtui omassa käytössä olevien kiinteistöjen vuosikorjauskuluista, talletussuojamaksun sekä vakausmaksun noususta, nousseista kehittämismaksuista, konsultointipalkkioista sekä ECL-järjestelmän automaattisista tarkistuksista johtuvista kuluista.

Tilikaudella kirjattiin odotettavissa olevia luottotappioita tuloslaskelmaan tuotoiksi nettomäärältään yhteensä 13 tuhatta euroa. Erä muodostuu luotoista ja takauksista kirjatusta odotettavissa olevien tappioiden vähennyksestä 49 tuhatta euroa ja käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavien rahoitusvarojen odotettavissa olevien tappioiden lisäyksestä 35 tuhatta euroa. Toteutuneita luottotappioita kirjattiin katsauskaudella 234 tuhatta euroa ja palautuksia aikaisemmin toteutuneiksi luottotappioiksi kirjatusta saamisista 1 tuhatta euroa. Vertailukaudella rahoitusvaroista kirjattujen arvonalentumistappioiden nettomäärä tuloksessa oli 455 tuhatta euroa, arvonalentumistappioiden bruttomäärä oli 476 tuhatta euroa. Arvonalentumisten peruutuksia kirjattiin vertailukaudella 1 ja palautuksia aikaisemmin toteutuneiksi luottotappioiksi kirjatusta saamisista saatiin 20 tuhatta euroa.

Arvonalentumistappiot luotoista pysyivät kohtuullisina.

Tase

Pankin tase kasvoi vuoden 2018 aikana 2,5 prosenttia ja oli vuoden lopussa 321 069 tuhatta euroa (313 285). Taseessa olevien luottojen määrä oli 235 270 tuhatta euroa. Talletusten määrä oli 264 892 tuhatta euroa.

Siilinjärven Osuuspankin taseen keskeiset erät ovat kehittyneet kahteen edelliseen vuoteen verrattuna seuraavasti:

Tuhatta euroa	31.12.2018	31.12.2017	Muutos-% **)	31.12.2016	Muutos-% ***)
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	235 271	234 128	0,5	226 856	3,2
Luotot	235 270	234 128	0,5	226 856	3,2
Muut saamiset	1	0	...	0	0,0
Sijoitukset	83 729	76 687	9,2	75 729	1,3
Saamiset luottolaitoksilta	32 460	30 427	6,7	29 459	3,3
Saamistodistukset	26 740	23 826	12,2	24 143	-1,3
Osakkeet ja osuudet	20 333	17 902	13,6	17 224	3,9
Kiinteistöt	4 196	4 532	-7,4	4 902	-7,6
Yleisön talletukset *)	264 892	257 475	2,9	249 827	3,1
Velat luottolaitoksille	13 312	13 013	2,3	11 040	17,9
Oma pääoma	32 544	32 122	1,3	30 951	3,8
Tilinpäätössiirtojen kertymä	8 376	8 626	-2,9	8 626	0,0
ROA %	0,2	0,3		0,6	
ROE %	1,6	2,7		5,1	
Omavaraisuusaste	12,2	12,5		12,4	
Vakavaraisuussuhde	23,82 %	24,54 %		20,91 %	
*) Luku ei sisällä suojauksesta johtuvaa käyvän arvon muutosta					
**) Muutos 2018-2017					
***) Muutos 2017-2016					

Tämä taulukko laskettu tarkoilla arvoilla (tarkka arvo jaettu 1000, ei pyöristystä)

Luotonanto

Siilinjärven Osuuspankin luotonannon kokonaismäärä tilikauden lopussa oli 235 270 tuhatta euroa (234 128). Pankin valtion varoista välittämät luotot sisältyvät pankin taseeseen erään Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä. Niiden määrä vuoden lopussa oli 325 tuhatta euroa (333).

Luottoja nostettiin ja uudistettiin vuoden aikana yhteensä 55 142 tuhatta euroa. Luotonannon nettolisäys oli 1 142 tuhatta euroa eli 0,5 prosenttia.

Luotonannon kehitykseen vaikutti kilpailutilanne.

Yli 90 päivää erääntyneet saamiset olivat vuoden lopussa 3503 tuhatta euroa (2 914) eli 589 tuhatta euroa suuremmat kuin vuotta aiemmin. Lisäksi pankilla oli nollakorkoisia saamisia 140 tuhatta euroa (154). Yli 90 päivää erääntyneet ja nollakorkoiset saamiset yhteensä olivat 1,5 prosenttia (1,3) taseessa olevien luottojen ja taseen ulkopuolisten sitoumusten yhteismäärästä ja 1,5 prosenttia (1,3) kokonaisluotonannon ja taseen ulkopuolisten sitoumusten yhteismäärästä.

Taseen ulkopuoliset sitoumukset

Taseen ulkopuolisiin sitoumuksiin kuuluvat asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset ja asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset.

Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset, 2 861 tuhatta euroa (3 077) muodostuvat pääasiassa pankki- ja muista takauksista. Muihin takauksiin sisältyvät pankin antamat omavelkaiset takaukset omasta ja muiden POP Pankkien puolesta Bonum Pankki Oyj:lle liittyen pankkien tekemään maksuliiketilisopimukseen.

Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset, joiden määrä tilikauden päättyessä oli 9 067 tuhatta euroa (12 628) koostuvat pääasiassa myönnytyistä nostamattomista luotoista.

Sijoitukset

Pankin sijoitukset kohdistuivat pääosin talletuksiin muissa luottolaitoksissa, saamistodistuksiin, osakkeisiin ja osuuksiin sekä kiinteistöihin, jotka sisältyvät tase-erään Aineelliset hyödykkeet. Aineelliset hyödykkeet on eritelty liitetiedossa 1.6.

Pankin talletukset muissa luottolaitoksissa olivat 32 460 tuhatta euroa (30 427). Määrä oli 2 033 tuhatta euroa suurempi kuin vuotta aikaisemmin. Sijoitukset saamistodistuksiin muodostuivat rahamarkkina-arvopapereista ja joukkovelkakirjalainoista. Niiden määrä tilikauden päättyessä oli 26 740 tuhatta euroa (23 826), mikä on 12,2 prosenttia enemmän kuin edellisellä vuonna.

Sijoitukset osakkeisiin ja osuuksiin olivat kauden päättyessä 20 333 tuhatta euroa (17 902). Tästä toiminnalle välttämättömien osakkeiden ja osuuksien osuus oli 7 529 tuhatta euroa (7 529) ja muiden osakkeiden ja rahasto-osuuksien osuus 12 804 tuhatta euroa (10 373). Pankilla ei ole hallussaan julkisesti noteerattuja osakkeita, joilla se kävisi aktiivisesti kauppaa.

Pankin kiinteistöomaisuuden arvo taseessa oli 4 196 tuhatta euroa (4 532). Tästä omassa käytössä olevien kiinteistöjen arvo oli 2 730 tuhatta euroa (2 987) ja sijoituskiinteistöjen arvo 1 466 tuhatta euroa (1 545). Sijoituskiinteistöjen käyvät arvot on esitetty liitetiedossa 1.6.

Tilikauden aikana aktivoitiin taseeseen 13 tuhannella eurolla kiinteistöihin kohdistuvia perusparrusmenoja. Vuoden 2018 aikana pankki myi omistamiensa kiinteistöyhteisöjen osakkeita ja kiinteistöjä 170 tuhannen euron arvosta ja osti 0 tuhannella eurolla. Kiinteistöomaisuuden myynnistä kertyi 147 tuhannen euron nettomääräinen myyntivoitto. Pankki kasvatti tilikaudella arvonnkorotuksia 0 tuhannella eurolla ja kirjasi arvonalennuksia kiinteistöomaisuudesta yhteensä 0 tuhatta euroa (-100).

Yleisön talletukset

Pankin varainhankinnasta valtaosa muodostui yleisöltä vastaanotetuista talletuksista. Talletusten määrä vuoden lopussa oli 264 892 tuhatta euroa (257 475). Talletukset kasvoivat vuoden aikana 7 418 tuhatta euroa eli 2,9 prosenttia.

Talletukset käyttely- ja säästämistileillä kasvoivat vuoden aikana 16 815 tuhatta euroa eli 9,7 prosenttia ja niiden määrä vuoden vaihteessa oli 190 609 tuhatta euroa (173 794). Sijoittamis- ja asuntosäästöpalkkiotilien vähennys oli 9 398 tuhatta euroa eli 11,2 prosenttia ja niitä oli vuoden vaihteessa 74 283 tuhatta euroa (83 681).

Muutokseen vaikutti yleinen taloudellinen tilanne sekä korkotilanne, jossa talletuksille maksettava korko on vähäinen ja muita vähäriskisiä tuottavia sijoituskohteita on vaikea löytää.

Muut velat

Muut velat muodostuvat pääasiassa veloista luottolaitoksille.

Velat luottolaitoksille olivat 13 312 tuhatta euroa (13 013). Erä sisältää muiden luottolaitosten pankkiin tekemät talletukset.

Muut vieraan pääoman erät muodostuivat lähinnä lyhytaikaisista maksujenvälityseristä sekä tuottojen ja kulujen jaksotuksiin liittyvistä tilinpäätösvaiheen siirtävistä eristä.

Oma pääoma ja tilinpäätössiirtojen kertymä

Pankin oma pääoma tilikauden päättyessä oli 32 544 tuhatta euroa (32 122). Lisäystä edelliseen tilikauteen verrattuna oli 423 tuhatta euroa. Tilikauden avaavaan taseeseen 1.1.2018 kirjattiin IFRS 9 standardin käyttöönoton seurauksena oikaisuna 171 tuhatta euroa. Osuuspääoma väheni tilikauden aikana 214 tuhatta euroa (lisääntyi 378). Siilinjärven Osuuspankki on laskenut liikkeelle POP Osuuksia 4 048 tuhatta euroa (4 119).

Omaan pääomaan sisältyvän käyvän arvon rahaston määrä laskennallisilla veroilla oikaistuna oli -103 tuhatta euroa (261). Määrä koostui käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta arvostettujen rahoitusvarojen käyvän arvon muutoksesta -155 tuhatta euroa (261) sekä odotettavissa olevista luottotappiosta 52 tuhatta euroa.

Tilinpäätössiirtoja ovat poistoerot ja verotusperusteiset varaukset, joiden yhteismäärä kauden päättyessä oli 8 376 tuhatta euroa (8 626), josta luottotappiovaraus oli 8 376 tuhatta euroa (8 626). Vuonna 2018 luottotappiovarausta purettiin -250 tuhatta euroa (0 tuhatta euroa), jonka jälkeen varauksen määrä tilinpäätöksessä oli 3,7 prosenttia saamisista. Varauksesta 1 508 tuhatta euroa on siirretty vararahastoon. Poistoeroa ei ole.

Konsernitilinpäätös

Siilinjärven Osuuspankki muodostaa konsernin, johon kuuluvat emopankki ja sen 66,46 %:sti omistama Koy Siilinjärven Pankkikeskus. Tytäryhtiön vaikutus konsernin tulokseen ja omaan pääomaan on vähäinen.

Konsernin liikevoitoksi muodostui 771 tuhatta euroa (1 200) ja tilikauden tulokseksi 625 tuhatta euroa (968). Konserni tase oli 320 456 tuhatta euroa (312 806). Konsernin oma pääoma ja vähemmistön osuus pääomasta oli 38 674 tuhatta euroa (38 556).

Vapaaehtoiset ja lakisääteiset rahastot

Pankit ovat velvollisia maksamaan Rahoitusvakuusvirastolle talletussuojamaksua ja vakuusmaksua. POP Pankki –ryhmään kuuluvia pankkeja pidetään talletussuojan osalta yhtenä pankkina. Ryhmän talletuspankkeja ovat POP Pankit ja Bonum Pankki Oyj ja ryhmälle määrätty talletussuojamaksu vuonna 2018 oli 2 626 tuhatta euroa. Osuuspankki on vanhan talletussuojarahaston jäsen ja talletussuojamaksu katettiin kokonaisuudessaan vanhan talletussuojarahaston varoista. Vakuusmaksu määrättiin talletussuojamaksun tavoin ryhmälle ja pankin osuus vakuusmaksusta katettiin vuosina 2013 – 2014 maksetuista pankkiveroista. Talletussuojarahaston varoista korvataan tallettajan samassa talletuspankissa olevat korvauskelpoiset talletukset enintään 100 000 euroon asti.

Siilinjärven Osuuspankki kuuluu myös sijoittajien korvausrahastoon, jonka suojan piiriin kuuluvat kaikki ei-ammattimaiset sijoittajat. Myös sijoittajien korvausrahaston osalta POP Pankki -

ryhmään kuuluvia pankkeja pidetään yhtenä pankkina. Korvausrahastosta korvataan enintään 20 000 euroa.

Vakavaraisuuden hallinta

Siilinjärven Osuuspankki on määritellyt vakavaraisuuden hallintaprosessin, jonka tavoitteena on pankin riskinkantokyvyn riittävyden turvaaminen suhteessa toiminnan kaikkiin olennaisiin riskeihin. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi pankki tunnistaa ja arvioi toimintaansa liittyvät riskit kattavasti ja mitoittaa riskinkantokyvynsä vastaamaan pankin riskien yhteismäärää. Vakavaraisuutensa turvaamiseksi pankki asettaa riskiperusteiset pääomatavoitteet ja laatii pääomasuunnitelman tavoitteiden saavuttamiseksi. Vakavaraisuuden hallintaprosessin tavoitteena on myös ylläpitää ja kehittää laadukasta riskienhallintaa. POP Pankkien yhteenliittymään kuuluvilla luottolaitoksilla vakavaraisuuden hallinta perustuu yhteenliittymän keskusyhteisön hallintoneuvoston vahvistamiin vakavaraisuuden hallinnan periaatteisiin, sekä keskusyhteisön hallituksen kaikille jäsenluottolaitoksille vahvistamiin pääomasuunnittelun menetelmiin.

Pankki toimii strategiansa mukaisesti vähittäispankkitoiminnassa. Toimimalla vain tällä liiketoiminta-alueella pankki kykenee pitämään toimintaansa sisältyvät riskit hallittavina ja toiminnan laatuun nähden pieninä. Pankin vakavaraisuuden hallinnasta vastaa pankin hallitus, joka myös määrittelee toimintaan liittyvät riskirajat. Pankin hallitus käy vuosittain läpi pankin vakavaraisuuden hallintaan liittyvät riskit, pääomasuunnitelman sekä riskeille asetetut rajat.

Vakavaraisuuden hallintaprosessissaan pankki laatii mm. tulos-, kasvu- ja vakavaraisuusennusteet. Ennusteiden perusteella pankki kartoittaa tarvittavat toimenpiteet, joilla liiketoimintastrategian mukainen vakavaraisuustaso kyetään ylläpitämään.

Pankki soveltaa vakavaraisuuslaskennassa luottoriskin laskentaan standardimenetelmää ja operatiivisen riskin osalta perusmenetelmää. Standardimenetelmässä vastuut jaetaan vastuuryhmiin ja vähittäissaamisten ryhmässä on määritelty luotonannon hajautukselle vaadittavat vähimmäisrajat. Siilinjärven Osuuspankki julkistaa vakavaraisuuslaskennan kannalta olennaiset tiedot vuosittain osana toimintakertomustaan ja tilinpäätöksen liitetietoja. Pankki on Finanssivalvonnan myöntämän luvan nojalla vapautettu POP Pankkien yhteenliittymän keskusyhteisön päätöksellä omien varojen vaateesta ryhmän sisäisille erille sekä suurten vastapuolten rajoituksesta keskusluottolaitoksen ja jäsenpankkien välisille erille.

Siilinjärven Osuuspankin omat varat (TC) yhteensä olivat 36 531 tuhatta euroa (36 151), kun omien varojen vähimmäisvaatimus oli 16 140 tuhatta euroa (15 468).

Ensisijainen pääoma (T1) oli 36 353 tuhatta euroa, josta ydinpääoman (CET1) osuus oli 36 057 tuhatta euroa ja ensisijaisten lisäpääomien (AT1) osuus oli 296 tuhatta euroa. Toissijainen pääoma (T2) oli 178 tuhatta euroa.

EU:n vakavaraisuusasetus N:o 575/2013 ei tunnista Siilinjärven Osuuspankki liikkeeseen laskemia lisäosuuksia sääntelyn määrittelemiksi pääomainstrumenteiksi, joten lisäosuus ei ole sääntelyn mukaan jäsenluottolaitoksen omien varojen erä. Vakavaraisuusasetusta sovelletaan 1.1.2014 alkaen, mutta lisäosuuksia koskevien siirtymäsäännösten osalta soveltaminen muuttuu asteittain niin, että lisäosuudet vähenevät asteittain ja poistuvat kokonaisuudessaan pankin omista varoista vuonna 2022. Siilinjärven Osuuspankki omiin varoihin sisältyi 31.12.2018 siirtymäsääädöksen piirissä käsiteltäviä lisäosuuksia 1 232 800,00 euroa.

Siilinjärven Osuuspankki voi laskea liikkeelle ydinpääomaan luettavia POP Osuuksia. Siilinjärven Osuuspankki on laskenut liikkeelle POP Osuuksia 4 048 tuhatta euroa.

Siilinjärven Osuuspankin vakavaraisuussuhde säilyi edelleen hyvällä tasolla, vaikka pankin vakavaraisuussuhde laski 0,72 prosenttiyksikköä ja oli vuoden lopussa 23,82 prosenttia. Ensimmäisen pääoman (T1) suhde riskipainotettuihin eriin oli 23,70 % (24,42 %). Pankin konsernin vakavaraisuussuhde oli 23,33 % (23,92 %).

POP Pankki -ryhmä julkistaa nk. Pilari III -vakavaraisuustiedot erillisessä raportissa. POP Pankki -ryhmän tilinpäätös ja Pilari III -raportti on saatavissa keskusyhteisön toimitiloista osoitteesta Hevosenenkenkä 3, 02600 Espoo tai sähköisesti osoitteessa www.poppankki.fi.

VAKAVARAISUUSLASKELMA	Emo		Konserni	
	2018	2017	2018	2017
Omat varat				
Ydinpääoma ennen lakisäätteisiä oikaisuja	37 846	37 672	36 698	36 593
Ydinpääomaan tehtävät lakisäätteiset oikaisut	-1 789	-2 033	-1 519	-1 956
Ydinpääoma (CET1) yhteensä	36 057	35 638	35 179	34 637
Ensisijainen lisäpääoma ennen lakisäätteisiä oikaisuja	296	342	296	342
Ensisijaiseen lisäpääomaan tehtävät lakisäätteiset oikaisut	-	-	-	-
Ensisijainen lisäpääoma (AT1) yhteensä	296	342	296	342
Ensisijainen pääoma (T1 = CET1 + AT1) yhteensä	36 353	35 980	35 474	34 978
Toissijainen pääoma ennen lakisäätteisiä oikaisuja	-	-	-	-
Toissijaiseen pääomaan tehtävät lakisäätteiset oikaisut	-	-	-	-
Toissijainen pääoma (T2) yhteensä	178	171	178	171
Omat varat (TC = T1 + T2) yhteensä	36 531	36 151	35 652	35 149
Riskipainotetut erät yhteensä	153 375	147 313	152 837	146 918
josta luottoriskin osuus	139 762	133 639	139 149	133 160
josta vastuun arvon oikaisuriski (CVA)	-	-	-	-
josta markkinariskin osuus	-	-	-	-
josta operatiivisen riskin osuus	13 613	13 673	13 689	13 758
Vakavaraisuustunnusluvut				
Ydinpääoma (CET1) suhteessa riskipainotettuihin eriin (%)	23,51 %	24,19 %	23,02 %	23,58 %
Ensisijainen pääoma (T1) suhteessa riskipainotettuihin eriin (%)	23,70 %	24,42 %	23,21 %	23,81 %
Omat varat yhteensä (TC) suhteessa riskipainotettuihin eriin (%)	23,82 %	24,54 %	23,33 %	23,92 %
Pääomavaatimus				
Omat varat	36 531	36 151	35 652	35 149
Pääomavaatimus yhteensä	16 140	15 468	16 083	15 426
Yleinen pääomapuskuri	3 834	3 683	3 821	3 673
Pääomapuskuri	20 391	20 683	19 659	19 723

Vähimmäisomavaraisuusaste

Pankin vähimmäisomavaraisuusaste oli 11,19 prosenttia. Vähimmäisomavaraisuusaste on laskettu tiedossa olevan sääntelyn mukaisesti ja kuvaa pankin ensisijaisten pääomien suhdetta kokonaisvastuisiin. Vähimmäisomavaraisuusasteen odotetaan tulevan sitovaksi vaatimukseksi aikaisintaan vuonna 2019.

Vähimmäisomavaraisuusaste	2018	2017
Ensisijainen pääoma	36 353	35 980
Vastuiden kokonaismäärä	324 781	318 179
Vähimmäisomavaraisuusaste	11,19 %	10,99 %

Siilinjärven Osuuspankin vakavaraisuuden kehitykseen vaikuttivat tuloksen lisäksi päätös jättää soveltamatta vakavaraisuusasetuksen 473 a artiklan mukaisia IFRS 9 –siirtymäjärjestelyjä. Raportoiduissa omissa varoissa, pääomassa ja vähimmäisomavaraisuusasteessa on jo otettu huomioon IFRS 9:n käyttöönoton täysi vaikutus. Vakavaraisuuden kehitykseen vaikutti riskipainotettujen erien pientyminen.

Pankin vakavaraisuuden odotetaan tulevaisuudessakin täyttävän vaaditun 10,5 %:n vähimmäistason, joka koostuu 8 %:n vähimmäistasosta ja 2,5 %:n kiinteästä lisäpääomavaatimuksesta. Finanssivalvonnan johtokunta ei ole asettanut muuttuvaa lisäpääomavaadetta vuonna 2018 kotimaisille saamisille, joista pankin saamiset pääasiallisesti muodostuvat. Lisäpääomavaatimus voidaan tarvittaessa asettaa 0-2,5 %:n tasolle.

Riskienhallinta

Riskienhallinnan tavoite

Riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että pankin liiketoiminnasta aiheutuvat riskit on tunnistettu, arvioitu ja mitoitettu hyväksytylle tasolle ja että riskejä valvotaan ja ne ovat oikeassa suhteessa pankin riskinkantokykyyn. Riskienhallinnan keskeiset osa-alueet ovat luottoriskit, markkinariskit sisältäen korko- ja hintariskit, rahoitusriskit, kiinteistöriskit sekä strategiset ja operatiiviset riskit. Pankki seuraa riskikartalla eri riskien keskinäisiä riippuvuuksia.

Riskienhallinta POP Pankkien yhteenliittymässä

POP Pankkien yhteenliittymään kuuluvilla luottolaitoksilla riskienhallinta ja riskien mittaaminen perustuvat yhtenäisiin menetelmiin. Tilikauden aikana yhteenliittymässä on vahvistettu jäsenluottolaitoksia sitovat riskilajikohtaiset ohjausrajat, jotka määrittävät riskitason, jonka puitteissa jäsenluottolaitokset voivat liiketoimintansa harjoittaa. Siilinjärven Osuuspankin hallitus on vahvistanut ohjausrajat osana riskilajikohtaisia strategioitaan.

Periaatteet ja organisointi

Siilinjärven Osuuspankin riskienhallintastrategia perustuu hallituksen pankille vahvistamaan päämäärään ja liiketoimintastrategiaan, riskienhallintaohjeisiin, valtuusjärjestelmään sekä keskeisimmistä liiketoiminnan osa-alueista tuotettavaan riski- ja poikkeamaraportointiin.

Pankki kohdistaa strategiansa mukaisesti liiketoimintansa vähittäispankkitoiminnan vähäriskeeseen osaan. Pankilla ei ole taloudelliseen kantokykyynsä nähden ylisuuria asiakas- tai sijoitusriskikeskittymiä eikä pankki niitä strategiansa mukaisesti myöskään ota.

Pankki pitää vakavaraisuutensa turvallisella tasolla. Pankin vakavaraisuutta ja riskienkantokykyä vahvistetaan kannattavalla liiketoiminnalla. Luotto- ja muiden riskien muodostaman tappiuhan pankki huomioi tilinpäätöksessään riittäväillä arvonalentumiskirjauksilla ja muilla tappiokirjauksilla.

Hallitukselle annetaan säännöllisesti tietoa pankin eri riskeistä ja niiden tasoista. Hallitus myös hyväksyy valtuudet ja puitteet riskinotolle määrittelemällä sallitut riskirajat luotto- ja markkinariskeille. Valtuuksien puitteissa vastuu päivittäisestä riskienseurannasta ja valvonnasta kuuluu toimivalle johdolle. Toimiva johto hyödyntää seurannassaan järjestelmien tuottamia raportteja eri riskien osa-alueilta. Riskien raportointiin ja seurantaan tarkoitettujen järjestelmien sekä käytännöt täyttävät riskienhallinnalle asetetut edellytykset ottaen huomioon pankin toiminnan luonteen ja laajuuden.

Riskienhallinnan ja compliancen järjestelyt

Pankissa on toteutettu compliance-toiminto suhteellisuusperiaatetta noudattaen.

Ylimmän hallintoelimen jäsenten valinnassa noudatettava monipuolisuuden tähtäävä toimintamalli ja sen tavoitteet ja päämäärät

Pankin ohjeistuksessa on korostettu hallituksen monipuolisuuden merkitystä. Monipuolisuustavoitteeseen pyritään vuosittaisen hallituksen itsearviointin avulla.

Luottoriskit

Luottoriskien hallinnan tavoitteena on rajoittaa asiakasvastuista syntyvien riskien tulos- ja vakavaraisuusvaikutukset hyväksyttävälle tasolle. Hallituksen vahvistama liiketoimintastrategia ja luotonanto-ohjeet määrittelevät enimmäismäärät riskikeskittymille ja ohjaavat luotonannon suuntaamista asiakassektoreittain, toimialoittain ja luottokelpoisuusluokittain.

Pankin keskeisiä asiakasryhmiä ovat toimialueen henkilöasiakkaat ja maatilayritykset sekä pienyritykset. Pankin varainhankinnasta pääosa on myönnetty luottoina pankin asiakkaille. Pankin taseessa olevista luotoista kotitalouksien ja elinkeinonharjoittajien yhteinen osuus on noin 76,7 % (77,4 %). Maatilayrittäjien osuus taseessa olevista luotoista on 11,9 % (12,1 %) ja muiden 11,3 % (10,5 %). Valtaosa, 72,4 % (73,6 %), pankin luotoista on myönnetty asuntovakuutta vastaan.

Yritys- ja maatilatalousluottoriskien hallinta perustuu asiakasvastuuhenkilön suorittamaan asiakasseurantaan ja sisäiseen luottokelpoisuusluokitteluun. Henkilöasiakkaan luottokelpoisuuden arviointi rakentuu pankin hyvään asiakastuntemukseen ja sen pohjalta tehtävään arvioon asiakkaan maksukykyä.

Pankin hallitus tekee suurimmat luottopäätökset. Hallitus on edelleen delegoinut luottovaltuuksia pankin johtoryhmälle ja muille nimetyille toimihenkilöille. Luottopäätökset tehdään pankin hallituksen vahvistaman luottoriskistrategian ja johtoryhmän vahvistamien luotonanto-ohjeiden mukaisesti. Pääsääntönä on vähintään kahden päätöksentekijän periaate. Luottopäätökset perustuvat asiakkaan luottokelpoisuuteen ja maksukykyyn sekä muiden luoton myöntämiskriteerien, kuten vakuusvaatimusten täyttymiseen. Luotot on myönnetty pääosin turvaavin vakuuksin. Vakuudet arvostetaan varovaisesti käypään arvoon ja niiden käypiä arvoja seurataan säännöllisesti sekä tilastoja että hyvää toimialuetuntemusta hyödyntämällä. Pankin hallitus on vahvistanut pankille ohjeet eri vakuusmuotojen arvostuksista ja niiden vakuusarvoista, joita vastaan luottoa voidaan myöntää.

Luottoriskiä arvioidaan jatkuvasti seuraamalla mm. takaisinmaksussa esiintyviä viivästyksiä ja järjestämättömiä luottoja. Asiakaskohtaisia vastuiden ja vakuuksien määriä seurataan asiakasvastuuhenkilöiden taholta perustuen jatkuvaan maksukäyttäytymisen ja asiakkaiden toiminnan

seuraamiseen. Hallitukselle raportoidaan säännöllisesti kaksi kertaa vuodessa kaikki yli 1 m€ asiakasvastuut ja yli 90 päivää erääntyneet luotot. Raportointi sisältää mm. riskien määrän ja kehityksen asiakaskokonaisuuksittain, toimialoittain ja luottokelpoisuusluokittain.

Pankilla ei ole asiakaskokonaisuuksia, joiden vastuut ylittäisivät luottolaitoslain asettaman rajan 10 prosenttia pankin omista varoista (ns. suuret asiakasriskit). Pankin luottokantaan sisältyvät riskit ovat tehtyjen selvitysten perusteella pankin vuositulostasoon ja riskinkantokykyyn nähden alhaisella tasolla.

Likviditeettiriski

Likviditeettiriskillä tarkoitetaan rakenteellista rahoitusriskiä ja maksuvalmiusriskiä.

Rahoitusriski on jälleenrahoituksen saatavuuteen ja hintaan liittyvä riski, joka syntyy, kun saamisten ja velkojen maturiteetit poikkeavat toisistaan. Rahoitusriskiä syntyy myös, jos saatavat ja velat ovat liiaksi keskittyneet yksittäisille vastapuolille. Rahoitusriskiä arvioidaan maturiteetti-luokittain kunkin luokan saatavien ja velkojen erotuksen suuruudella. Maksuvalmiusriski tarkoittaa riskiä siitä, että luottolaitos ei suoriudu odotetuista tai odottamattomista tulevista kassavirroista ilman vaikutuksia päivittäiseen toimintaan tai taloudelliseen tilaan.

Likviditeettiriskiä hallitaan mm. pitämällä riittävästi likvidejä varoja maksuvalmiuden takaamiseksi. Likviditeettiriskiä seurataan raportoimalla hallitukselle pankin rahoitustilanteesta sekä maksuvalmiusasemasta kuukausittain. Raportointi perustuu tietoihin saatavien ja velkojen erääntymishetkestä sekä käytettävissä olevasta likviditeettireservistä

Siilinjärven Osuuspankki hankkii tarvitsemansa jälleenrahoituksen talletuksina omalta toimialueeltaan. Talletustiliehtojen mukaan merkittävä osa jälleenrahoituksesta on avistaehtoista jakautuen yli 16 100 tallettaja-asiakkaalle. Pankin tavoitteena on hajauttaa jälleenrahoituksensa maturiteettia ja ylläpitää laajaa rahoituspohjaa. Pankki hyödyntää jälleenrahoituksen lähteenä myös ryhmän keskusluottolaitoksen, Bonum Pankki Oyj:n, välittämää tukkuvarainhankintaa.

Pankki noudattaa yhteenliittymän asettamaa ohjausrajaa 135 % anto-/ottolainaussuhteelle ja ylläpitää riittävää likviditeettireserviä päivittäisen maksuliikenteen ja maturiteettiluokittaisten erojen kattamiseen. Pankin taseessa olevista luotoista on 9,1 % (7,3 %) luotoissa, joiden luottoaika on yli 20 vuotta. Vuoden 2018 aikana pankin rahoitusasema pysyi hyvänä.

POP Pankkien yhteenliittymä on vapauttanut yksittäiset jäsenluottolaitokset LCR-vaateesta ja täyttää vaateen yhteenliittymätasolla. Keskusluottolaitos Bonum Pankki Oyj vastaa yhteenliittymän LCR-vaateen täyttämistä. Pysyvän varainhankinnan vaatimuksen NSFR:n odotetaan tulevan sitovaksi vaatimukseksi aikaisintaan vuoden 2019 lopussa. Myös NSFR-vaade tullaan täyttämään yhteenliittymätasolla ja jäsenluottolaitokset on vapautettu siitä jo kuluneella tilikaudella.

Korkoriski

Korkoriskillä tarkoitetaan korkotason muutosten vaikutusta pankin tulokseen, taseen nykyarvoon ja vakavaraisuuteen. Korkoriski aiheutuu saatavien ja velkojen toisistaan poikkeavista korkoperusteista sekä eriaikaisista korontarkistus- tai erääntymisajankohdista.

Korkoriskin hallitsemiseksi alkaneella tilikaudella pankin tavoitteena on edelleen tasapainottaa saatavien ja velkojen korkoperusteita.

Avoimen korkoriskin määrää mitataan korkoherkkyydellä, joka huomioi korkoshokkien vaikutuksen korkokatteeseen ja taseen nykyarvoon tulevina vuosina. Pankin korkoriski oli 31.12.2018 – 4,22 prosenttia 12 kk:n korkokatteesta, jos korkotaso muuttuisi yhden prosenttiyksikön verran

alas. Korkoriski oli 31.12.2018 + 13,45 prosenttia 12 kk:n korkokatteesta, jos korkotaso muuttuisi yhden prosenttiyksikön verran ylös. Korkoriski raportoidaan säännöllisesti hallitukselle, joka on vahvistamissaan ohjeissa antanut enimmäismäärät pankin korkoriskille. Yhteenliittymän asettama ohjauksellinen korkoriskille on katsauskaudella ollut enintään -5 % muutos korkokatteessa suhteessa pankin omiin varoihin +/- yhden prosenttiyksikön korkotason muutoksessa ajanjaksoilla 1-12 kk ja 13-24 kk. Pankki on pysynyt koko katsauskauden asetetun ohjauksellisen puitteissa. Pankin korkoriski suhteessa pankin omiin varoihin -1 prosenttiyksikön korkotason muutoksessa 1-12-kuukauden ajanjaksoilla oli 31.12.2018 tilanteessa - 0,47 prosenttia ja + yhden prosenttiyksikön korkotason muutos tilanteessa 31.12.2018 oli + 1,51 prosenttia. Vastaavat luvut 13-24 kuukauden ajanjaksoilla oli - 0,41 prosenttia ja + 3,44 prosenttia.

Markkinariski

Markkinariskillä tarkoitetaan korkojen ja markkinahintojen muutosten vaikutusta pankin tulokseen ja omiin varoihin. Sijoitustoiminnassa korkojen muutos aiheuttaa markkinariskien toteutumisen arvopapereiden markkina-arvon muutoksena. Osakeriskillä tarkoitetaan mm. julkisesti noteerattavien osakkeiden ja rahasto-osuuksien kurssimuutosten aiheuttamaa tulosvaikutusta. Pankin tavoitteena sijoitustoiminnassa on ylläpitää likviditeettireserviä ja hankkia tuotto-riskisuhteeltaan kilpailukykyinen tuotto sijoitetulle pääomalle.

Pankki sijoittaa arvopapereihin vain siten, että kurssimuutosten tulosvaikutus ei vaaranna pankin vakavaraisuutta tai kannattavuutta. Tilinpäätöshetkellä pankin tulokseen sisältyi arvopapereista kirjattuja realisoitumattomia arvomuutoksia nettomäärältään -90 tuhatta euroa (0) ja sijoituksista kirjattua odotettujen luottotappioiden varausta -35 tuhatta euroa. Lisäksi realisoitumattomia arvomuutoksia sisältyy käyvän arvon rahastoon, määrältään -103 tuhatta euroa (261). Arvopapereiden realisoitumattomista arvomuutoksista aiheutuva vaikutus pankin omiin varoihin oli -229 tuhatta euroa (261). Pankilla ei ole arvopapereihin liittyvää koko toiminnan selvitysriskistä aiheutuvaa vähimmäisvakavaraisuusvaatimusta.

Sijoitusten hajauttamisella vähennetään yksittäisistä sijoituksista aiheutuvaa keskittyneisyysriskiä. Pankilla ei ole sijoituskokonaisuuksia, joissa sijoitusten ja saamisten määrä ylittäisi luottolaitoslain asettaman ylärajan 25 prosenttia pankin omista varoista.

Pankki seuraa kuukausittain sijoitustarkoitukseen hankittujen arvopapereiden markkina-arvoja ja niiden transaktioihin liittyviä kassavirtoja. Hallitukselle raportoidaan säännöllisesti arvopaperisalkun sisältö ja taseasema. Arvopaperisalkkuun sisältyvää markkinariskiä arvioidaan suhteessa pankin tulokseen ja omiin varoihin.

Kiinteistöriski

Kiinteistöriskillä tarkoitetaan kiinteistöomaisuuteen kohdistuvaa arvonalentumis-, tuotto- tai vahingoittumisriskiä. Liiketoimintastrategiansa mukaisesti pankki on pienentänyt kiinteistösijoituksiin sitoutuneita pääomia. Pankin kiinteistökohteet on vakuutettu pääosin täysarvovakuutuksilla.

Pankin sijoituskiinteistöomaisuus on arvioitu pääosin tuottoarvomenetelmällä. Markkinaperusteista tuottovaadetta asetettaessa on otettu huomioon kiinteistökohteen sijainti, kunto, käyttötarkoitus ja markkinanäkymät. Tuottoarvomenetelmän lisäksi erityisesti asuntojen ja maa-alueiden arvioinnissa on käytetty kauppahintamenetelmää. Pankin kiinteistöriskiä seurataan säännöllisesti hallitukselle tehtävällä raportoinnilla, jossa raportoidaan kiinteistöjen tuotot, sitoutuneet pääomat, vuokrausasteet ja kiinteistöjen tuotto prosentit.

Kiinteistöomaisuuden arvo on vähäinen verrattuna pankin taseeseen ja pankin omiin pääomiin eikä kiinteistöomaisuuden arvoihin tällä hetkellä kohdistu sellaisia arvonalentamistarpeita, joilla olisi olennaista vaikutusta pankin lähivuosien tulokseen ja vakavaraisuuteen. Sijoituskiinteistöjen kirjanpitoarvot ja käyvät arvot on kuvattu liitetiedossa 1.6 (pois lukien aineettomiin hyödykkeisiin kirjatut aktivoinnit).

Pankin omassa käytössä oleviin kiinteistöihin ja kiinteistöyhtiöiden osakkeisiin sitoutunut pääoma oli tilinpäätöshetkellä 2 730 tuhatta euroa (2 987). Sijoituskiinteistöomaisuuteen sitoutunut pääoma väheni verrattuna edelliseen tilikauteen ja oli määrältään 1 466 (1 545) tuhatta euroa, mikä on 0,5 prosenttia pankin taseen loppusummasta.

Pankin sijoituskiinteistöomaisuuden nettotuotto on 3,16 prosenttia (2,45 %).

Strategiset ja operatiiviset riskit

Strategisella riskillä tarkoitetaan pankin toimintaympäristön kehitykseen nähden väärin valitusta liiketoimintastrategiasta syntyviä menetyksiä.

Strategiset riskit pyritään minimoimaan päivittämällä strategiset ja vuositason suunnitelmat säännöllisesti.

Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan menetyksiä, jotka voivat johtua sisäisistä puutteellisuuksista järjestelmissä, prosesseissa ja henkilöstön toiminnassa tai ulkoisista liiketoimintaan vaikuttavista tekijöistä.

Operatiivisten riskien toteutumista pyritään minimoimaan henkilöstön jatkuvalla kehittämisellä ja kattavilla toimintaohjeilla sekä sisäisen valvonnan toimenpiteillä mm. eriyttämällä mahdollisuuksien mukaan asioiden valmistelu, päätöksenteko, toimeenpano ja valvonta toisistaan.

Pankki on varautunut erityisellä vakuutuksella pankkitoiminnassa mahdollisesti toteutuviin operatiivisiin riskeihin ja niistä aiheutuviin vahinkoihin. Oikeudellisten riskien toteutumista osaltaan vähentävät laajasti käytössä olevat vakiomuotoiset sopimusehdot. Tietojärjestelmien toimintahäiriöistä aiheutuviin riskeihin on varauduttu jatkuvuussuunnittelulla.

Operatiivisia riskejä seurataan keräämällä tietoa pankkia kohdanneista taloudellisista menetyksistä ja mahdollisista väärinkäytöksistä. Hallitukselle raportoidaan vähintään kahdesti vuodessa havainnot pankin operatiivisista riskeistä. Toimiva johto hyödyntää sisäisen valvonnan tuottamaa raportointia ohjeistuksen noudattamisesta sekä tietoja toimintaympäristön muutoksista.

Sisäinen tarkastus

Yhteenliittymän keskusyhteisö vastaa keskitetysti sisäisen tarkastuksen ohjaamisesta ja järjestämisestä yhteenliittymän keskusyhteisössä, jäsenluottolaitoksissa sekä muissa yhteenliittymään kuuluvissa yrityksissä. Keskeisiä keskitettyjä tehtäviä ovat mm. yleinen ohjeistus, resursointi sekä vuosisuunnitelman laatiminen.

Sisäinen tarkastus on riippumatonta, objektiivista arviointi- ja varmistustoimintaa. Toiminnan tavoitteena on tukea keskusyhteisön hallintoneuvostoa, hallitusta ja toimivaa johtoa tavoitteiden saavuttamisessa tarjoamalla järjestelmällisen lähestymistavan organisaation valvonta-, johtamis- ja hallintoprosessien sekä riskienhallinnan tehokkuuden arviointiin ja kehittämiseen.

Keskusyhteisön sisäinen tarkastus tarkastaa Pankin toimintaa säännöllisesti. Pankin toimiva johto käsittelee sisäisen tarkastuksen tekemät tarkastushavainnot ja annetut toimenpidesuosittelut. Pankin toimitusjohtaja raportoi merkittävät havainnot sekä niihin kohdistetut toimenpiteet edelleen hallitukselle.

Sisäinen valvonta

Pankin sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että pankissa eri tasoille asetetut päämäärät ja tavoitteet saavutetaan sovittuja ja asetettuja sisäisen valvonnan ohjeita noudattaen. Sisäinen valvonta on pankin sisältä käsin tapahtuvaa hallintoelinten ja organisaation itsensä hoitamaa tarkkailua ja kohdistuu ensi sijassa toiminnan tilaan, laatuun ja tuloksiin. Sisäistä valvontaa suorittavat hallintoneuvosto, hallitus, toimitusjohtaja, esimiehet ja toimihenkilöt. Lisäksi toimihenkilöillä on velvollisuus ilmoittaa poikkeamista ja laittomuuksista ylemmälle organisaatiolle.

Hallinto ja henkilöstö

Pankin jäsenmäärä oli 31.12.2018 3509 jäsentä (3325 vuonna 2017).

Osuuskunnan kokouksia pidettiin yksi. Varsinaisessa osuuskuntakokouksessa vahvistettiin vuoden 2017 tilinpäätös ja myönnettiin vastuuvapaus pankin hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle. Pankin voitonjakokelpoisista varoista 23 813 278,29 euroa päätettiin käyttää voitonjakoon 95 446,06 euroa, pankin vapaan oman pääoman rahastoon siirrettiin 949 510,53 euroa. Osuuskuntakokous valitsi hallintoneuvoston uusiksi jäseniksi metsänhoitaja Samuli Hyvösen, eläkeläinen Ulla Karjulan, opettaja Mari Nyyssösen ja yritysneuvoja Tuula Parkkonen-Suhosen. Erovuoroisista hallintoneuvoston jäsenistä valittiin uudelleen Matti Kokkonen, Heli Kuvaja, Paa-vo Rautiainen ja Kirsti Villman. Pankin tilintarkastajaksi valittiin tilintarkastusyhteisö KPMG Oy, vastuullisena tilintarkastajan toimii KHT Johanna Gråsten.

Pankin hallintoneuvoston puheenjohtajana toimi Matti Hartikainen ja varapuheenjohtajana Heli Kuvaja. Hallintoneuvosto kokoontui neljä kertaa. Hallintoneuvosto valitsi hallituksen erovuoroisista jäsenistä uudelleen Mauri Säisän ja Tuomas Juntusen. Hallintoneuvosto ja hallitus käynnistivät hallinnon kehittämistä koskevan hankkeen.

Siilinjärven Osuuspankin hallitukseen kuuluu kuusi jäsentä. Hallituksen puheenjohtajana on toiminut Pekka Takkinen ja varapuheenjohtajana Ari Voutilainen sekä toimitusjohtajana Soile Pusa. Toimitusjohtajan sijaisena on toiminut Sanna Voutilainen. Hallitus kokoontui vuoden aikana 21 kertaa.

Hallituksen varsinaiset jäsenet:

Nimi	Ammatti	Jäsenyyden alkamisvuosi
Takkinen Pekka Tapani	Talousjohtaja	1.1.1991
Voutilainen Ari Olavi	Johtaja, ICMT	1.1.2007
Juntunen Tuomas Heikki Antero	Yrittäjä, media	10.2.2016
Lappalainen Anna Riitta	Maanviljelijä, MMM agronomi	1.1.2005
Säisä Mauri Ville	Metsätalousinsinööri, eläkkeellä	1.1.1989
Venäläinen Ilja Viljami	Liikuntapalvelusuunnittelija	14.2.2017

Hallintoneuvoston jäsenet:

Nimi	Ammatti	Jäsenyyden alkamisvuosi
Antikainen Sari Hannele	Senior specialist	21.3.2017
Aravirta Tomi-Erik	Yrittäjä	21.3.2017

Hartikainen Matti Juhani	Yrittäjä/maanviljelijä	1.1.2002
Huovinen Juha Matti	maanviljelijä	1.1.1998
Hyvönen Samuli	Metsänhoitaja MHY	21.3.2018
Jauhiainen Ritva Anneli	Työsuojeluvaltuutettu	19.4.2005
Kantanen Kati	Tulosaluejohtaja	29.4.2010
Karjula Ulla	Eläkeläinen	21.3.2018
Karppinen Juha	Eläkeläinen	21.3.2017
Karvinen Seppo	Asianajaja	21.3.2017
Kokkonen Matti Juhani	Maanviljelijä	1.1.1990
Kuvaja Heli Annika	Yrittäjä	29.4.2010
Miettinen Ilkka Tapani	Erikoistutkija	16.4.2009
Miettinen Veli Pekka Ilmari	Verkostopäällikkö	16.4.2007
Mikkanen Ulla Kaarina	Asiakaspalvelusihteeri	15.3.2016
Mähönen Harri	Toimitusjohtaja/ yrittäjä	21.3.2017
Nyyssönen Mari	Opettaja	21.3.2018
Parkkonen-Suhonen Tuula	Yritysneuvoja	21.3.2018
Pitkänen Heli Terttu Marjaana	Yrittäjä	7.4.2011
Rasi Hannu Olavi	Yrittäjä	1.1.2003
Rautiainen Paavo Johannes	Lääkintävahtimestari	29.4.2015
Seppälä Tuomo Samuli	maanviljelijä	16.4.2007
Snellman Seppo Antero	maanviljelijä	23.4.1993
Villman Kirsti Hannele	Sovelluskonsultti	10.5.2003
Virrantä Petteri	yrittäjä	21.3.2017
Ålander Paula Kristiina	opettaja	15.3.2016

Pankin palveluksessa oli vuoden lopussa 43 henkilöä, joista kokoaikaisia oli 40 (39) ja osa-aikaisia 3 (7) henkilöä. Henkilömäärä laski vuoden aikana 3 henkilöllä. Henkilökunnan keski-ikä oli tilinpäätöshetkellä 45 vuotta. Pankki on panostanut vuoden 2018 aikana henkilöstöön kouluttamalla yritys- ja maatalousrahoituksen osaajia sekä laajentanut osaamista kouluttamalla edelleen sijoitusosaamista. Koulutustarpeita ovat tuoneet runsaasti sekä sääntelyuudistukset että uudet yhteistyökumppanuudet. Pankki kävi yt-neuvottelut Vuorelan konttorin palvelumuodon uudistamisesta sekä konttorin yhdistämisestä Siilinjärven konttoriin. Lisäksi pankki kävi yt-neuvottelut kokeiluluonteisen vuokratyövoiman käytöstä ja aloitti loppuvuonna yt-neuvottelut yhden htv:n vähentämiseksi.

Pankin tilintarkastajina on toiminut tilintarkastusyhteisö KPMG Oy vastuullisena tilintarkastajana KHT Johanna Gråsten.

Pankin hallinnointi- ja ohjausjärjestelmä

Pankin toimintoja ohjaavat osuuskuntakokouksen päättämät säännöt. Osuuskuntakokous päättää pankin voitonjaosta ja valitsee hallintoneuvoston jäsenet. Hallintoneuvosto valitsee pankille hallituksen ja toimitusjohtajan, joka toimiaikanaan ei ole hallituksen jäsen. Hallintoneuvoston keskeinen tehtävä on ohjata ja valvoa pankin toimintaa. Tilinpäätöksestä hallintoneuvosto antaa varsinaiselle osuuskunnan kokoukselle lausunnon.

Hallintoneuvosto toteuttaa valvontatehtävänsä valitsemalla tarkastustoimikunnan, jonka tehtävänä on pankin hallinnon valvominen hallintoneuvoston vahvistaman yleisohjeen mukaisesti. Tarkastustoimikunta kuulee pankin tilintarkastajaa ja sisäistä tarkastusta. Tarkastustoimikunnan

laatima kertomus tarkastushavainnoistaan ja pankin hallinnosta käsitellään ainakin kerran vuodessa hallintoneuvoston kokouksessa.

Osuuspankkia edustaa ja sen toimintaa johtaa hallitus. Pankin operatiiviset päätökset pankin liiketoiminnasta ja strategisista asioista tekee pankin hallitus. Hallituksen työskentely perustuu pankin sääntöihin ja hallintoneuvoston päättämiin yleisohjeisiin. Pankin toimitusjohtaja hoitaa pankin juoksevaa hallintoa hallitukselta saamiensa ohjeiden mukaisesti.

Hallitusten jäsenten ja toimitusjohtajan riippumattomuuden selvittäminen tapahtuu Finanssivalvonnan ja sen edeltäjän Rahoitustarkastuksen antamien määräysten mukaisesti. Tehtävään valittaessa sekä vuosittain hallituksen jäsenten, toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen on annettava selvitys yhteisöistä, joissa he toimivat. Lisäksi hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan on annettava Finanssivalvonnan standardin mukainen sopivuus- ja luotettavuus selvitys tehtävää vastaanottaessaan.

Palkitsemisjärjestelmät

Palkitsemisjärjestelmän määrittelyssä käytetty päätöksentekoprosessi

Pankin hallitus vastaa palkitsemisasiosta ja se on nimennyt hallituksesta palkitsemisesta vastaavaksi jäseneksi varapuheenjohtaja Ari Voutilaisen.

Pankilla ei ole palkitsemisjärjestelmän hallinnointia varten hallituksen nimeämää ja sen jäsenistä koostuvaa palkitsemisvaliokuntaa. Sitä ei ole katsottu tarpeelliseksi pankin liiketoiminnan suppeuden vuoksi. Palkitsemisesta vastaavana hallituksen jäsenenä on toiminut hallituksen varapuheenjohtaja Ari Voutilainen.

Pankin hallitus valvoo palkitsemisjärjestelmän noudattamista sekä arvioi säännöllisesti sen toimivuutta.

POP Pankkien yhteenliittymän sisäinen tarkastus todentaa vähintään kerran vuodessa onko pankin hallituksen hyväksymää palkitsemisjärjestelmää noudatettu.

Valvontatoiminnoissa työskentelevän henkilön palkkio ei ole riippuvainen sen liiketoiminnan tuloksesta, jota hän valvoo.

Palkitsemisen ja tuloksen välinen suhde

Palkitsemisjärjestelmä on pankin liiketoimintastrategian, tavoitteiden ja arvojen mukainen ja se vastaa pankin pitkän aikavälin etua. Palkitsemisjärjestelmä on sopusoinnussa pankin hyvän ja tehokkaan riskienhallinnan ja riskinkantokyvyn kanssa ja edistää sitä.

Muuttuvien palkkioiden määrittämisessä sovellettavat keskeiset perusteet

Pankin muuttuviin palkkioihin sovelletaan seuraavia periaatteita:

1. Palkkio perustuu kokonaisarviointiin palkkionsaajan ja asianomaisen liiketoimintayksikön suorituksesta sekä pankin kokonaistuloksesta ja sen kehittymisestä. Suoritusta arvioidaan taloudelliset ja muut tekijät sekä se, miten suoritus tai tulos on toteutunut pitkällä aikavälillä.
2. Palkkion määrässä otetaan huomioon muun ohella arviointihetkellä tiedossa olevat riskit, pääomakustannukset ja tarpeellinen maksuvalmius.
3. Pankki voi sitoutua ehdottomaan palkkion maksamiseen ainoastaan erityisen painavista syistä ja edellyttäen, että luvattu palkkio kohdistuu ainoastaan palkkionsaajan palvelussuhteen ensimmäiseen vuoteen.

Muuttuvien palkkioiden määrä palkkionsaajaa kohti voi olla enintään 50 % kiinteästä vuosipalkasta. Pankki voi päättää muuttuvien palkkioiden maksamatta jättämisestä joko kokonaan tai osittain siinä tapauksessa, että pankin vakavaraisuus on heikentynyt 18 %:n alle.

Palkkionsaajalle maksettavan erorahan ja muun vastaavan korvauksen, joka maksetaan, jos palvelussuhde päättyy ennenaikaisesti, maksamisessa otetaan huomioon edellä mainitut periaatteet ja maksamisperusteet laaditaan siten, ettei korvaus johda epäonnistuneen suorituksen palkitsemiseen.

Muuttuvan palkkion maksamisen lykkääntyminen

Muuttuvien palkkioiden maksamisesta on säädetty laissa Luottolaitostoiminnasta (610/2014). Jos henkilö on luokiteltu työtehtäviensä perusteella ryhmään, joiden ammatillisesta toiminnasta voi aiheutua yritykselle merkittävää riskiä ("riskiprofiiliin vaikuttava henkilö"), lykätään muuttuvan palkkion maksua tietyissä olosuhteissa kolmelle vuodelle.

Riskiprofiiliin vaikuttavaan henkilöryhmään sovelletaan muuttuvan palkkion maksamisen lykkäämistä, mikäli henkilön muuttuva palkkio yhden vuoden ansaintajaksolta ylittää Finanssivalvonnan kannanoton mukaisen rajan 50.000 euroa tai tätä korkeamman kahden kuukauden kiinteän bruttopalkan. Riskiprofiiliin vaikuttavan henkilön palkkioita tarkastellaan kokonaisuutena.

Pankissa pidetään luettelo seuraavista riskiprofiiliin vaikuttavista henkilöistä:

1. Toimitusjohtaja ja henkilöt, jotka toimitusjohtajan lisäksi tosiasiallisesti osallistuvat yrityksen toiminnan johtamiseen,
2. Muu henkilö, jonka toiminnalla on olennainen vaikutus yrityksen riskiasemaan,
3. Henkilö, joka työskentelee liiketoiminnoista riippumattomissa yrityksen sisäisissä valvontatoiminnoissa,
4. Muu henkilö, jonka palkkioiden kokonaismäärä ei merkittävästi poikkea 1 ja 2 kohdissa tarkoitettulle henkilölle määräytyvän palkkion kokonaismäärästä

Pankissa kenenkään palkkionsaajan muuttuva palkkio ei voi ylittää 50.000 euroa yhden vuoden ansaintajaksolta. Tämä tarkoittaa sitä, että palkkionsaajalle maksettavan muuttuvan palkkion osan maksamista ei tarvitse lykätä, vaan se voidaan maksaa kerralla.

Keskeisimmät ulkoistetut toiminnot

Pankin keskeiset tietojärjestelmät on ulkoistettu Oy Samlink Ab:hen, josta POP pankit omistavat vähemmistön. Pankin kirjanpito hoidetaan POP Pankki -ryhmän yhdessä kolmen muun pankki-ryhmän kanssa omistamassa Paikallispankkien PP-Laskenta Oy:ssä. Maksujenvälityksessä pankki käyttää Bonum Pankki Oyj:n maksujenvälitys- ja clearingpalveluja ja rahahuollossa Automatia Pankkiautomaatit Oy:n rahahuoltojärjestelmää.

Osuusmaksun, POP Osuuden ja lisäosuusmaksun ehdot

Pankin ydinpääomaan (CET1) sisältyi 3 715 kpl jäsenosuuksia.

Jäsenosuuksien ehdot

Jokainen jäsen on velvollinen ottamaan osuuspankista yhden osuuden ja suorittamaan siitä sadan (100) euron suuruisen osuusmaksun.

Osuusmaksu on maksettava kokonaisuudessaan rahana osuuspankkiin liityttäessä.

Jos osuusmaksua korotetaan, jäsenen maksettavaksi tuleva korotus on suoritettava hallituksen määrääminä erinä ja aikoina, kuitenkin viimeistään viiden (5) vuoden kuluessa korotusta koskevan sääntömuutoksen kaupparekisteriin merkitsemisestä lukien. Jäsenelle tulevaa ylijäämää ei pidätetä osuusmaksun suorittamiseksi.

Osuusmaksun korotus voidaan tehdä maksullisena, rahastokorotuksena tai sekakorotuksena. Rahastokorotus luetaan jäsenen puolesta maksettuihin määrään osuusmaksua palautettaessa ja ylijäämää jaettaessa.

Osuusmaksut palautetaan jäsenyyden päätyttyä osuuskuntalain 17 luvun 1 §:n ja osuuspankkilain (Laki osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista) 19 §:n mukaisesti ja sanotuissa lainkohdissa mainituin edellytyksin.

Osuusmaksu palautetaan vuoden kuluttua sen tilikauden päättymisestä, jonka perusteella palautus ensimmäisen kerran voidaan suorittaa. Eronneen jäsenen oikeudet osuuspankissa määrättyvät tällöin sääntöjen 9 §:n mukaisesti. Jos osuusmaksua ei ole voitu jäsenyyden päättyessä palauttaa kokonaisuudessaan maksamatta jäänyt osa maksetaan seuraavien tilinpäätösten perusteella käytettävissä olevista omista pääomista. Edellä määrätty oikeus maksamatta jääneen osan jälkipalautukseen päättyy kuitenkin viidennen seuraavan tilinpäätöksen jälkeen.

Osuuspankilla on oikeus kieltäytyä jäsenosuusmaksujen palauttamisesta osuuspankin toiminnan aikana. Osuuspankki voi myöhemmin päättää edellä mainitun kiellon kumoamisesta. Palauttamista koskevasta kiellosta ja sen kumoamisesta päättää tarvittaessa hallitus.

POP Osuuksien ehdot

Pankin ydinpääomaan (CET1) sisältyi 40 480 kpl POP Osuuksia.

Osuuspankki voi antaa sääntöjensä mukaan POP Osuuksia. POP Osuuksia voidaan antaa vain osuuspankin jäsenille osuuspankin hallituksen tekemällä päätöksillä.

Yhden POP Osuuden nimellisarvo on sata (100) euroa. POP Osuus on maksettava kokonaisuudessaan osuuspankille hallituksen päättämänä aikana.

POP Osuuksien merkintä tapahtuu tekemällä osuuspankin hallitukselle tai sen määräämälle taholle kirjallinen hakemus, jonka hyväksymisestä päättää hallitus tai hallituksen määräämä taho. POP Osuuksiin liittyvät oikeudet syntyvät maksun suorittamisella.

POP Osuuksia voidaan antaa enintään 100.000 kappaletta.

POP Osuus voidaan siirtää vain toiselle jäsenelle. POP Osuus ei tuota etuoikeutta annettaviin jäsenosuuksiin tai uusiin POP Osuuksiin.

POP Osuuksille voidaan maksaa korkoa osuuspankin jakokelpoisesta ylijäämästä. Maksettavasta korosta päättää osuuskunnan kokous. POP Osuuksille maksettava korko voi poiketa jäsen- ja lisäosuuksille maksettavasta korosta.

Mikäli osuuspankki sulautuessa toiseen osuuspankkiin tai jakautuessa, POP Osuuksista suoritettut maksut palautetaan osuuskuntalain mukaisesti, ellei vastaanottava yhtiö ota niitä vastataksien sulautumis- tai jakautumissuunnitelman mukaisesti. Osuuspankin muuttuessa osakeyhtiöksi, POP Osuudet eivät anna oikeutta osakkeisiin, vaan niistä suoritettut maksut palautetaan osuuskuntalain mukaisesti.

POP Osuudet palautetaan jäsenyyden päätyttyä tai osuudenomistajan irtisanottua POP Osuuden. POP Osuudesta suoritettu maksu voidaan palauttaa 12 kuukauden kuluttua sen tilikauden päättymisestä, jonka aikana jäsenyys on päättynyt tai POP Osuuden omistaja on irtisanonut

osuuden. Ellei palautusta voida jonakin vuonna maksaa täysimääräisesti, maksamatta jäänyt osa maksetaan seuraavien tilinpäätösten perusteella käytettävissä olevista omista pääomista.

Osuuspankillla on oikeus kieltäytyä jäsenosuusmaksujen palauttamisesta osuuspankin toiminnan aikana. Osuuspankki voi myöhemmin päättää edellä mainitun kiellon kumoamisesta. Palauttamista koskevasta kiellosta ja sen kumoamisesta päättää tarvittaessa hallitus.

Osuuspankillla on oikeus lunastaa kaikki POP Osuudet. Lunastusvastike on POP Osuudesta maksettu merkintähinta. Lunastusoikeuden käyttämisestä päättää osuuspankin hallitus.

Osuuspankin purkautuessa POP Osuudet palautetaan yhtäläisellä etuoikeudella jäsenosuuksista suoritettujen maksujen kanssa.

Lisäosuuksien ehdot

Pankin ydinpääomaan (CET1), ensisijaiseen lisäpääomaan (AT1) ja toissijaiseen pääomaan (T2) sisältyi lisäosuuksia. Lisäosuuksien määrä oli 12 328 kpl.

Osuuspankki on antanut jäsenilleen sadan (100) euron suuruisia lisäosuuksia. Lisäosuuksien enimmäismäärä on 85 000 kappaletta. Muuttuneiden vakavaraisuussäännösten vuoksi osuuspankki ei anna enää uusia lisäosuuksia.

Lisäosuuksien merkintäoikeutta on haettava hallitukselta kirjallisesti. Hallitus voi oikeuttaa jäsenen osallistumaan osuuspankkiin usealla lisäosuudella. Hallitus päättää lisäosuushakemusten hyväksymismenettelystä.

Lisäosuus on maksettava rahana kokonaisuudessaan heti, kun lisäosuushakemus on hyväksytty.

Lisäosuus voidaan luovuttaa vain jäsenelle.

Ylijäämästä voidaan maksaa lisäosuuksille korkoa, joka voi poiketa osuuksille maksettavasta korosta. Osuuskunnan kokous voi päättää lisäosuuksien määrän vähentämisestä palautusta vastaan tai niistä maksetun määrän alentamisesta maksua vastaan.

Osuuspankin sulautuessa toiseen osuuspankkiin, jakautuessa tai muuttuessa osakeyhtiöksi osuuspankki voi irtisanoa lisäosuudet.

Osuuspankin purkautuessa selvitystilan tai konkurssin kautta, kertyneet lisäosuusmaksut palautetaan ennen muita osuusmaksuja, tai jos varat eivät siihen riitä, se osa lisäosuusmaksuista, mikä kullekin suoritettujen lisäosuusmaksujen suhteen mukaisesti laskien tulee.

Lisäosuudet eivät tuota oikeutta osuuskunnan omaisuuden säästöön.

Muutoin lisäosuudet tuottavat soveltuvin osin osuuksia vastaavat oikeudet, kun osuuspankki sulautuu, jakautuu, muutetaan osakeyhtiöksi tai poistetaan muusta syystä rekisteristä.

Jos irtisanottua lisäosuusmaksua ei ole voitu palauttaa kokonaisuudessaan, voi palautus tapahtua jälkipalautuksena, jos se on kolmen seuraavan tilinpäätöksen perusteella mahdollista. Lisäosuusmaksu palautetaan kuuden kuukauden kuluttua sen tilikauden päättymisestä, jonka perusteella palautus ensimmäisen kerran voidaan suorittaa.

Lisäosuudet voidaan muuntaa POP Osuuksiksi. Yhtä POP Osuutta kohden on käytettävä nimelisarvoltaan sama määrä lisäosuuksia. Osuuksien muuntoa on haettava kirjallisesti hallitukselta.

Yhteiskuntavastuu

Siilinjärven Osuuspankin yhteiskuntavastuulla tarkoitetaan pankin vastuuta yritystoimintansa vaikutuksista ympäröivään yhteiskuntaan ja yrityksen sidosryhmiin. Paikallispankkina Siilinjärven Osuuspankille on tärkeää kantaa omalta osaltaan vastuunsa ympäröivästä yhteiskunnasta. Siilinjärven Osuuspankki huolehtii työnantajavelvoitteiden noudattamisesta. Pankin tuloksesta maksettiin vuonna 2018 yhteisöjen tuloveroa 248 tuhatta euroa.

Tilinpäätöspäivän jälkeiset tapahtumat

POP Pankki -ryhmä uudistaa peruspankkijärjestelmänsä, mikä mahdollistaa digitaalisten palvelujen tehokkaan kehittämisen tulevaisuudessa. Investointi on yksi kaikkien aikojen suurimmista POP Pankki -ryhmässä. POP Pankki -ryhmä ryhtyy uudistamaan peruspankkijärjestelmänsä yhteistyössä Säästöpankkiryhmän ja Oma Säästöpankin kanssa. Projekti käynnistyy keväällä 2019 ja jatkuu arviolta vuoteen 2021 asti.

Uudeksi peruspankkijärjestelmäksi on valittu Temenoksen T24-ohjelmisto. Sen toimittaa yhdysvaltalainen Cognizant, joka on yksi maailman johtavista digitaalisten palvelujen tarjoajista. 23.1.2019 allekirjoitettu sopimus kattaa otto- ja antolainauksen sekä maksamisen palvelut. Sopimukseen sisältyy myös yrityskauppa, jossa Cognizant ostaa 100 prosenttia Samlinkin osakkeista. Osakkeiden myynti vaatii vielä Työ- ja elinkeinoministeriön hyväksynnän sekä Finanssivalvonnan tarkastuksen. Myynti ei vaikuta pankin vuoden 2019 tulokseen, koska osakkeet on luokiteltu käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattaviin osakkeisiin. Myynnillä on vähäinen negatiivinen vaikutus pankin omaan pääomaan, eikä se vaikuta merkittävästi pankin vakavaraisuuteen.

Pankin hallituksen tiedossa ei ole seikkoja, jotka olennaisesti vaikuttaisivat pankin taloudelliseen asemaan tai tulokseen tilinpäätöksen valmistumisen jälkeiseltä ajalta.

Liiketoiminnan kehitys vuonna 2019

Pankki jatkaa vuoden 2019 aikana toimintojensa tehostamista. Vuorelan konttori yhdistyy Siilinjärven pääkonttoriin 1.2.2019 lukien. Yhdistymisellä ei ole henkilöstövaikutuksia. Vuorelan konttorin toimihenkilöt siirtyvät Kuopioon ja Siilinjärvelle. Korkokatteen merkitys pankin tuloksessa on edelleen merkittävä, mistä syystä vuoden 2019 tuloksen odotetaan olevan vuoden 2018 tuloksen tasolla. Kilpailutilanteen odotetaan olevan edelleen kireä pankin toiminta-alueella. Edelleen tulokseen tulee vuoden 2019 aikana vaikuttamaan yhteenliittymän tekemät investointipäätökset, jotka koskevat it-järjestelmää sekä palveluiden kehittämistä. Pankin maksuvalmiustilanne on erittäin hyvällä tasolla ja korkoriski on suojaavan joukkovelkakirjasalkun ansiosta matala. Pankki tulee keskittymänä vuoden 2019 aikana kasvuun, saavutettavuuteen verkossa sekä prosessisen tehostamiseen ja analysoinnin parantamiseen. Pankin markkinariski on matala. Pankki tulee edelleen kiinnittämään huomiota ja kehittämään luottoriskin seurantaa ja hallintaa.

Hallituksen esitys voitonjakokelpoisten varojen käytöstä

Siilinjärven Osuuspankin jakokelpoinen ylijäämä oli 24 637 320,60 euroa, josta tilikauden ylijäämä on 894 234,84 euroa.

Hallitus ehdottaa osuuskunnan kokoukselle, että tilikauden ylijäämä käytetään seuraavasti:

- Maksetaan korkoa lisäosuuspääomalle 0,5 %	10 360,61 euroa
- Maksetaan korkoa POP Osuuksille 2,25 %	90 025,08 euroa
- Jätetään omaan pääomaan	793 849,15 euroa
Yhteensä	894 234,84 euroa

Pankin taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Pankin maksuvalmius on hyvä eikä ehdotettu ylijäämän jako vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan pankin maksukykyä.

Tunnuslukujen laskentakaavat

Kulu-tuotto -suhde, %

Hallintokulut + poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista
 hyödykkeistä + liiketoiminnan muut kulut x 100
 Korkokate + tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista + nettopalkkiotuotot
 + arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot + myytävissä olevien
 rahoitusvarojen nettotuotot + suojauslaskennan nettotulos + sijoituskiinteistöjen
 nettotuotot + liiketoiminnan muut tuotot + osuus osakkuusyritysten tuloksesta

Oman pääoman tuotto (ROE)

$\frac{\text{Liikevoitto/-tappio} - \text{Tuloverot}}{\text{Oma pääoma ja vähemmistön osuus} + \text{tilinpäätös-}} \cdot 100$
 siirtojen kertymä laskennallisella verovelalla
 vähennettynä (vuoden alun ja lopun keskiarvo)

Koko pääoman tuotto (ROA)

$\frac{\text{Liikevoitto/-tappio} - \text{Tuloverot}}{\text{Taseen loppusumma keskimäärin}} \cdot 100$
 (vuoden alun ja lopun keskiarvo)

Omavaraisuusaste

$\frac{\text{Oma pääoma ja vähemmistön osuus} + \text{Tilinpäätössiirtojen kertymä}}{\text{laskennallisella verovelalla vähennettynä}} \cdot 100$
 Taseen loppusumma

Vakavaraisuussuhde

$\frac{\text{Omat varat yhteensä}}{\text{Omien varojen vähimmäisvaatimus yhteensä}} \cdot 8 \%$

Ydinpääoma (CET1) suhteessa riskipainotettuihin eriin

$\frac{\text{Ydinpääoma (CET1)}}{\text{Riskipainotetut vastuut yhteensä}} \cdot 100$

Ensisijainen pääoma (T1) suhteessa riskipainotettuihin eriin

$\frac{\text{Ensisijainen pääoma (T1)}}{\text{Riskipainotetut vastuut yhteensä}} \cdot 100$

Vähimmäisomavaraisuusaste

$\frac{\text{Ensisijainen pääoma yhteensä}}{\text{Riskipainotetut vastuut yhteensä}} \cdot 100$

Omat varat yhteensä (TC) suhteessa riskipainotettuihin eriin

$\frac{\text{Omat varat yhteensä (TC)}}{\text{Riskipainotetut vastuut yhteensä}} \cdot 100$

Tilinpäätös

Siilinjärven Osuuspankin tuloslaskelma

		1.1. - 31.12.2018 eur	1.1. - 31.12.2017 eur
Korkotuotot	(2.1)	4 883 600,79	5 126 099,18
Korkokulut	(2.1)	-753 658,74	-999 525,19
KORKOKATE		4 129 942,05	4 126 573,99
Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista	(2.2)	51 160,42	40 149,03
Palkkiotuotot	(2.3)	2 653 116,77	2 710 957,46
Palkkiokulut	(2.3)	-584 154,29	-512 406,05
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot	(2.4)	-82 337,33	-44 982,48
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat nettotuotot	(2.5)	82 555,53	
Myytavissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot	(2.6)		508 026,71
Sijoituskiinteistöjen nettotuotot	(2.7)	193 585,28	203 168,07
Liiketoiminnan muut tuotot	(2.8)	243 825,15	203 777,21
Hallintokulut		-4 551 498,64	-4 338 931,72
Henkilöstökulut	(2.9)	-2 258 365,81	-2 130 961,66
Muut hallintokulut	(2.10)	-2 293 132,83	-2 207 970,06
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	(2.11)	-312 587,65	-314 737,92
Liiketoiminnan muut kulut	(2.8)	-961 422,20	-810 463,48
Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenuun kirjattavista rahoitusvaroista	(2.12)	48 759,98	
Arvonalentumistappiot luotoista ja muista saamisista	(2.13)		-455 443,76
Muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot sekä arvonalentumistappiot	(2.12)	-35 361,22	0,00
LIIKEVOITTO		875 583,85	1 315 687,06
Tilinpäätössiirrot		250 000,00	0,00
Tuloverot		-231 349,01	-270 730,47
VARSAISEN TOIMINNAN VOITTO(TAPPIO) VEROJEN JÄLKEEN		894 234,84	1 044 956,59
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)		894 234,84	1 044 956,59

Siilinjärven Osuuspankin tase

VASTAAVAA

	31.12.2018	31.12.2017
	eur	eur
Käteiset varat	756 494,65	807 424,49
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	14 057 891,25	11 693 710,50
Saamiset luottolaitoksilta	(1.1) 32 460 211,42	30 426 784,74
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	(1.1) 235 271 257,55	234 128 296,13
Saamistodistukset	(1.2) 12 682 200,85	12 132 761,80
Muilta	12 682 200,85	12 132 761,80
Osakkeet ja osuudet	(1.3) 20 333 199,32	17 901 770,68
Aineettomat hyödykkeet	(1.5) 847 432,86	988 385,92
Aineelliset hyödykkeet	3 656 578,34	3 953 641,95
Sijoituskiinteistöt ja sijoituskiinteistöosakkeet ja -osuudet	(1.6) 1 452 711,35	1 536 310,08
Muut kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet	(1.6) 2 080 002,40	2 246 438,29
Muut aineelliset hyödykkeet	123 864,59	170 893,58
Muut varat	(1.7) 42 583,66	55 456,97
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	(1.8) 893 761,07	1 159 734,11
Laskennalliset verosaamiset	(1.15) 67 315,93	37 077,36
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>321 068 926,90</u>	<u>313 285 044,65</u>

VASTATTAVAA

	31.12.2018	31.12.2017
	eur	eur
VIERAS PÄÄOMA		
Velat luottolaitoksille	(1.10) 13 311 843,33	13 013 290,00
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	(1.11) 265 217 379,82	257 807 852,73
Talletukset	264 892 140,82	257 474 550,85
Muut velat	325 239,00	333 301,88
Muut velat	(1.12) 678 736,77	759 367,17
Siirtovelat ja saadut ennakot	(1.14) 899 041,18	888 639,46
Laskennalliset verovelat	(1.15) 41 545,75	68 143,30
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	280 148 546,85	272 537 292,66
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ		
Vapaaehtoiset varaukset	8 376 055,89	8 626 055,89
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ YHTEENSÄ	8 376 055,89	8 626 055,89
OMA PÄÄOMA	(1.19)	
Osuuspääoma	6 280 800,00	6 495 200,00
Muut sidotut rahastot	1 449 363,27	1 813 217,81
Vararahasto	1 552 443,97	1 552 443,97
Käyvän arvon rahasto	-103 080,70	260 773,84
Vapaat rahastot	1 375,87	1 375,87
Muut rahastot	1 375,87	1 375,87
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	23 918 550,18	22 766 945,83
Tilikauden voitto (tappio)	894 234,84	1 044 956,59
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	32 544 324,16	32 121 696,10
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	321 068 926,90	313 285 044,65

TASEEN ULKOPUOLISET SITOUMUKSET

	31.12.2018	31.12.2017
	eur	eur
Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset	2 860 630,99	3 076 957,26
Takaukset ja pantit	2 860 630,99	3 076 957,26
Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset	9 067 385,05	12 627 584,18
Muut	9 067 385,05	12 627 584,18

Siilinjärven Osuuspankin rahoituslaskelma

	1.1.-31.12.2018 eur	1.1.-31.12.2017 eur
Liiketoiminnan rahavirta		
Varsinaisen toiminnan voitto verojen jälkeen	894 234,84	1 044 956,59
Tilikauden oikaisut	184 956,21	482 999,14
Liiketoiminnan varojen lisäys (-) tai vähennys (+)		
Saamistodistukset	-8 718 747,78	-12 398 242,20
Saamiset luottolaitoksilta	-3 365 291,17	165 584,25
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöltä	-2 198 190,92	-6 463 831,51
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöltä	-852 308,83	-7 271 839,37
Osakkeet ja osuudet	-2 431 428,64	1 187 103,82
Muut varat	128 471,78	-15 259,39
Liiketoiminnan velkojen lisäys (+) tai vähennys (-)		
Velat luottolaitoksille	7 609 266,62	7 539 712,24
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	298 553,33	1 973 721,27
Muut velat	7 409 527,09	7 564 481,16
	-98 813,80	-1 998 490,19
Maksetut tuloverot	-65 890,15	-529 221,92
Liiketoiminnan rahavirta yhteensä	-96 180,26	-3 859 796,15
Investointien rahavirta		
Investoinnit osakkeisiin ja osuuksiin, lisäykset	0,00	-1 947 870,00
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-95 409,34	-87 535,91
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutukset	316 420,05	338 142,00
Investointien rahavirta yhteensä	221 010,71	-1 697 263,91
Rahoituksen rahavirta		
Osuuspääoman lisäykset	218 600,00	615 400,00
Osuuspääoman vähennykset	-454 500,00	-424 800,00
Maksetut osingot ja muu voitonjako	-95 446,06	-64 685,59
Rahoituksen rahavirta yhteensä	-331 346,06	125 914,41
Rahavarojen nettomuutos		
Rahavarat tilikauden alussa	-206 515,61	-5 431 145,65
Rahavarat tilikauden lopussa	2 544 500,92	7 975 646,57
	2 337 985,31	2 544 500,92
Rahavarat muodostuvat seuraavista tase-eristä:		
Käteiset varat	756 494,65	807 424,49
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta	1 581 490,66	1 737 076,43
Yhteensä	2 337 985,31	2 544 500,92
Lisätiedot rahoituslaskelmaan:		
Saadut korot	5 018 397,48	5 096 891,96
Maksetut korot	837 181,67	1 063 093,27
Saadut osingot	51 160,42	40 149,03
Tilikauden oikaisut:		
Tilinpäätössiirrot	-250 000,00	0,00
Tuloslaskelman verot	231 349,01	270 730,47
Odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot	-13 398,76	0,00
Poistot ja arvonalentumiset aineettomista ja aineellisista hyödykkeistä	363 452,03	471 216,09
Muut oikaisut	-146 446,07	-258 947,42
Yhteensä	184 956,21	482 999,14

Siilinjärven Osuuspankin konsernituloslaskelma

		1.1. - 31.12.2018	1.1. - 31.12.2017
		eur	eur
Korkotuotot	(2.1)	4 883 450,79	5 125 882,01
Korkokulut	(2.1)	-753 658,74	-999 525,19
KORKOKATE		4 129 792,05	4 126 356,82
Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista	(2.2)	51 160,42	40 149,03
Palkkiotuotot	(2.3)	2 653 032,55	2 710 866,44
Palkkiokulut	(2.3)	-584 154,29	-512 315,03
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot	(2.4)	-82 337,33	-44 982,48
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat nettotuotot	(2.5)	82 555,53	0,00
Myytavissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot	(2.6)		508 026,71
Sijoituskiinteistöjen nettotuotot	(2.7)	147 757,77	136 572,15
Liiketoiminnan muut tuotot	(2.8)	255 691,12	312 520,84
Hallintokulut		-4 566 817,84	-4 353 944,62
Henkilöstökulut	(2.9)	-2 262 053,47	-2 141 083,54
Muut hallintokulut	(2.10)	-2 304 764,37	-2 212 861,08
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	(2.11)	-376 830,88	-378 981,15
Liiketoiminnan muut kulut	(2.8)	-952 449,05	-888 830,57
Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoön kirjattavista rahoitusvaroista	(2.12)	48 759,98	0,00
Arvonalentumistappiot luotoista ja muista saamisista	(2.13)		-455 443,76
Muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot sekä arvonalentumistappiot	(2.12)	-35 361,22	0,00
LIIKEVOITTO		770 798,81	1 199 994,37
Tuloverot		-181 349,01	-270 730,47
VARSAISEN TOIMINNAN VOITTO (TAPPIO) VEROJEN JÄLKEEN		589 449,81	929 263,90
Vähemmistön osuus tilikauden voitosta/tappiosta		35 144,90	38 803,32
VARSAISEN TOIMINNAN VOITTO (TAPPIO) VÄHEMMISTÖN OSUUDEN JÄLKEEN		624 594,71	968 067,22
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)		624 594,71	968 067,22

Siilinjärven Osuuspankin konsernitase

VASTAAVAA

	31.12.2018	31.12.2017
	eur	eur
Käteiset varat	756 494,65	807 424,49
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	14 057 891,25	11 693 710,50
Saamiset luottolaitoksilta	(1.1) 32 460 211,42	30 426 784,74
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	(1.1) 235 271 257,55	234 128 296,13
Saamistodistukset	(1.2) 12 682 200,85	12 132 761,80
Muilta	12 682 200,85	12 132 761,80
Osakkeet ja osuudet	(1.3) 20 333 199,32	17 901 770,68
Aineettomat hyödykkeet	(1.5) 847 432,86	988 385,92
Aineelliset hyödykkeet	3 036 333,78	3 465 470,76
Sijoituskiinteistöt ja sijoituskiinteistöosakkeet ja -osuudet	(1.6) 1 695 345,73	1 822 230,76
Muut kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet	(1.6) 1 214 535,71	1 469 758,66
Muut aineelliset hyödykkeet	126 452,34	173 481,33
Muut varat	(1.7) 42 583,66	55 456,97
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	(1.8) 900 852,58	1 168 641,41
Laskennalliset verosaamiset	(1.15) 67 315,93	37 077,36
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>320 455 773,84</u>	<u>312 805 780,76</u>

VASTATTAVAA

		31.12.2018 eur	31.12.2017 eur
VIERAS PÄÄOMA			
Velat luottolaitoksille	(1.10)	13 311 843,33	13 013 290,00
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	(1.11)	265 167 220,08	257 786 691,31
Talletukset		264 841 981,08	257 453 389,43
Muut velat		325 239,00	333 301,88
Muut velat	(1.12)	678 736,77	759 367,17
Siirtovelat ja saadut ennakot	(1.14)	907 451,32	897 155,41
Laskennalliset verovelat	(1.15)	1 716 756,93	1 793 354,48
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		<u>281 782 008,43</u>	<u>274 249 858,37</u>
OMA PÄÄOMA JA VÄHEMMISTÖOSUUS (1.19)			
Osuuspääoma		6 280 800,00	6 495 200,00
Muut sidotut rahastot		1 449 363,27	1 813 217,81
Vararahasto		1 552 443,97	1 552 443,97
Käyvän arvon rahasto		-103 080,70	260 773,84
Vapaat rahastot		1 375,87	1 375,87
Muut rahastot		1 375,87	1 375,87
Edellisten tilikausien voitto(tappio)		29 740 721,55	28 666 006,55
Tilikauden voitto (tappio)		624 594,71	968 067,24
Vähemmistön osuus pääomasta		576 910,02	612 054,92
OMA PÄÄOMA JA VÄHEMMISTÖOSUUS YHTEENSÄ		<u>38 673 765,41</u>	<u>38 555 922,39</u>
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<u><u>320 455 773,84</u></u>	<u><u>312 805 780,76</u></u>

TASEEN ULKOPUOLISET SITOUMUKSET

		31.12.2018 eur	31.12.2017 eur
Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset		2 860 630,99	3 076 957,26
Takaukset ja pantit		2 860 630,99	3 076 957,26
Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset		9 067 385,05	12 627 584,18
Muut		9 067 385,05	12 627 584,18

Siilinjärven Osuuspankin konsernin rahoituslaskelma

	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
	eur	eur
Liiketoiminnan rahavirta		
Varsinaisen toiminnan voitto verojen jälkeen	589 449,81	929 263,92
Tilikauden oikaisut	449 199,45	613 838,29
Liiketoiminnan varojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-8 716 931,99	-12 392 101,43
Saamistodistukset	-3 365 291,17	165 584,25
Saamiset luottolaitoksilta	-2 198 190,92	-6 463 831,51
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöltä	-852 308,83	-7 280 527,88
Osakkeet ja osuudet	-2 431 428,64	1 187 103,82
Muut varat	130 287,57	-430,11
Liiketoiminnan velkojen lisäys (+) tai vähennys (-)	7 580 162,49	7 517 190,77
Velat luottolaitoksille	298 553,33	1 973 721,27
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	7 380 528,77	7 543 319,74
Muut velat	-98 919,61	-1 999 850,24
Maksetut tuloverot	-65 890,15	-529 221,92
Liiketoiminnan rahavirta yhteensä	-164 010,39	-3 861 030,37
Investointien rahavirta		
Investoinnit osakkeisiin ja osuuksiin, lisäykset	0,00	-1 947 870,00
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-27 579,21	-86 301,68
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutukset	316 420,05	338 142,00
Investointien rahavirta yhteensä	288 840,84	-1 696 029,68
Rahoituksen rahavirta		
Osuuspääoman lisäykset	218 600,00	615 400,00
Osuuspääoman vähennykset	-454 500,00	-424 800,00
Maksetut osingot ja muu voitonjako	-95 446,06	-64 685,59
Rahoituksen rahavirta yhteensä	-331 346,06	125 914,41
Rahavarojen nettomuutos	-206 515,61	-5 431 145,65
Rahavarat tilikauden alussa	2 544 500,92	7 975 646,57
Rahavarat tilikauden lopussa	2 337 985,31	2 544 500,92
Rahavarat muodostuvat seuraavista tase-eristä:		
Käteiset varat	756 494,65	807 424,49
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta	1 581 490,66	1 737 076,43
Yhteensä	2 337 985,31	2 544 500,92
Lisätiedot rahoituslaskelmaan:		
Saadut korot	5 018 247,48	5 096 674,79
Maksetut korot	837 181,67	1 063 093,27
Saadut osingot	51 160,42	40 149,03
Tilikauden oikaisut:		
Tuloslaskelman verot	181 349,01	270 730,47
Odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot	-13 398,76	0,00
Poistot ja arvonalentumiset aineettomista ja aineellisista hyödykkeistä	427 695,26	602 055,24
Muut oikaisut	-146 446,06	-258 947,42
Yhteensä	449 199,45	613 838,29

Liitetiedot

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Pankin ja sen konsernin tilinpäätös on laadittu kirjanpito- ja luottolaitoslain säännösten, valtiovarainministeriön luottolaitoksen tilinpäätöksestä ja konsernitilinpäätöksestä antaman asetuksen (698/2014) sekä Finanssivalvonnan Määräykset ja ohjeet 2/2016 Rahoitussektorin kirjanpito, tilinpäätös ja toimintakertomus mukaisesti.

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätös sisältää emoyhtiön Siilinjärven Osuuspankin ja sen tytäryhtiöiden tilinpäätökset. Tytäryhtiöinä on käsitelty yhtiöt, joissa emoyhtiöllä on määräysvalta. Määräysvalta toteutuu, kun emoyhtiöllä on yli puolet osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä tai määräysvalta määräytyy muutoin kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä mainitulla tavalla.

Konsernilla ei ole osakkuus- eikä yhteisyrityksiä.

Konsolidointi

Tytäryhtiöiden tilinpäätökset on sisällytetty konsernitilinpäätökseen emopankin tilinpäätösperiaatteiden mukaisina. Yhdistely on tehty rivi-riviltä hankintamenomenetelmää käyttäen.

Vähemmistölle kuuluvat osuudet tytäryhtiöiden tuloksista ja omista varoista on erotettu ja esitetty omina erinään konsernituloslaskelmassa ja -taseessa. Tytäryhtiöiden yhdistelyperiaatetta muutettiin tilikaudella siten, että vähemmistölle erotetaan osuus myös tappiollisesta tuloksesta siltä osin, kuin tappio ei ylitä vähemmistön tekemää sijoitusta kiinteistöyhtiöön. Vertailukautta oikaistiin vastaavasti. Laatimisperiaatteen muutoksen vaikutus aikaisemmilta tilikausilta merkittiin kertyneisiin voittovaroihin.

Konsernin sisäiset tuotot ja kulut, sisäiset saamiset ja velat sekä sisäinen voitonjako on eliminoitu.

Konsernin keskinäinen osakeomistus on eliminoitu hankintamenomenetelmällä. Keskinäisen omistuksen eliminoinnissa syntyvä konserniaktiiva on kohdistettu rakennuksille ja poistetaan rakennusten poistosuunnitelman mukaan. Konsernierotus, jota ei ole kyetty kohdistamaan, on kirjattu tilinpäätökseen konserniliikearvoksi tai konsernireserviksi.

Ulkomaan rahan määräiset erät

Euroalueeseen kuulumattomiin valuuttoihin sidotut ulkomaan rahan määräiset varat ja velat on muunnettu euroiksi Euroopan Keskuspankin noteeraamaan tilinpäätöspäivän keskikurssiin.

Rahoitusinstrumentit

Luokittelu

Rahoitusvarat on tilinpäätöksessä luokiteltu ja arvostettu Finanssivalvonnan määräykset ja ohjeet 2/2016 Rahoitussektorin kirjanpito, tilinpäätös ja toimintakertomus mukaisesti noudattaen kansainvälistä IFRS 9 Rahoitusinstrumentit -standardia. Standardin käyttöönotosta on kerrottu tarkemmin kohdassa IFRS 9 -standardin käyttöönoton vaikutus. Rahoitusvarat on luokiteltu niiden hallinnointiin sovellettavien liiketoimintamallien ja vieraan pääoman ehtoisten instrumenttien rahavirtaominaisuuksien perusteella seuraaviin arvostusluokkiin:

- Jaksotettuun hankintamenuon kirjattavat rahoitusvarat
- Käypään arvoon laajan tuloksen erien kautta kirjattavat rahoitusvarat
- Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat.

Vertailukaudella rahoitusvarat ja -velat luokiteltiin alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä IAS 39 Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen -standardin mukaisesti neljään arvostusluokkaan:

- Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat
- Myytävissä olevat rahoitusvarat
- Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset
- Lainat ja muut saamiset.

Vertailutietoja ei ole oikaistu. Vertailutiedot on esitetty siten, kuin ne on esitetty tilinpäätöksessä 2017.

Rahoitusvarojen ostot ja myynnit on kirjattu kirjanpitoon kaupantekopäivän mukaisesti ja ne sisältyvät tase-eriin Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset ja Osakkeet ja osuudet.

Rahoitusvelat luokitellaan kahteen arvostusluokkaan:

- Jaksotettuun hankintamenuon kirjattavat rahoitusvelat
- Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat.

Vertailukaudella rahoitusvelat jaettiin kahteen arvostusluokkaan:

- Kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviin rahoitusvelkoihin
- Muihin rahoitusvelkoihin.

Pankilla ei ole kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviä rahoitusvelkoja. Kaikki rahoitusvelat on siten luokiteltu Muihin rahoitusvelkoihin.

Arvostaminen

Alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä kaikki rahoitusvarat ja -velat kirjataan käypään arvoon. Tulosvaikutteisesti käypään arvoon kirjattaviin rahoitusvaroihin ja -velkoihin liittyvät transaktiokulut kirjataan tuloslaskelmaan hankintahetkellä. Muiden rahoitusinstrumenttien transaktiokulut sisällytetään hankintamenuon.

Pankin rahoitusvaroja hallinnoidaan kolmen liiketoimintamallin mukaisesti:

1. Pidettävät rahoitusvarat (tavoite rahavirtojen kerääminen)
2. Pidettävien ja myytävien rahoitusvarojen yhdistelmä (tavoite rahavirtojen kerääminen ja myynti)
3. Muu pitkäaikainen sijoitustoiminta

Pidettävät rahoitusvarat -liiketoimintamalli sisältää antolainausaamiset sekä eräpäivään asti pidettävät vieraan pääoman ehtoiset sijoitukset, jotka läpäisevät rahavirtaominaisuuksien testin (SPPI-testi). Rahavirtaominaisuuksien testissä tutkitaan, määrätäänkö sopimusehdoissa tiettyinä ajankohtina toteutuvista rahavirroista, jotka ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksuja.

Yhdistelmä -liiketoimintamalli sisältää rahavirtaominaisuuksien testin läpäisevät vieraan pääoman ehtoiset sijoitukset, jotka on tarkoitus pitää eräpäivään asti tai lähelle eräpäivää tai myydä esimerkiksi sijoitusstrategian tavoitteiden täyttämiseksi.

Muu pitkäaikainen sijoitustoiminta -liiketoimintamalli pitää sisällään osakkeet ja rahasto-osuudet sekä muut sellaiset instrumentit, jotka eivät läpäise rahavirtaominaisuuksien testiä.

Pankki ei käy aktiivisesti kauppaa rahoitusvaroilla. Pankin sijoitustoiminnan tavoitteena ei ole aktiivinen kaupankäyntitoiminta vaan rahoitusyliäämien sijoittaminen pitkän aikavälin tavoitteella sekä likviditeettisalkun ylläpitäminen maksuvalmiustarpeita varten.

Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat rahoitusvarat

Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat rahoitusvarat sisältää lainat ja saamiset sekä sijoituspolitiikan mukaisesti ne vieraan pääoman ehtoiset sijoitukset, jotka on tarkoitus pitää niiden eräpäivään asti ja joiden ehdoissa on sovittu säännöllisestä koronmaksusta ja pääoman palauttamisesta joko osissa tai kerralla (läpäisevät rahavirtaominaisuuksien testin).

Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat rahoitusvarat

Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat rahoitusvarat sisältää sijoituspolitiikan mukaisesti ne vieraan pääoman ehtoiset rahoitusinstrumentit, jotka on tarkoitus joko pitää rahavirtojen keräämiseksi tai myydä tarvittaessa liiketoimintamallin tavoitteen saavuttamiseksi (yhdistelmä -liiketoimintamalli). Luokittelu edellyttää, että instrumentin ehdoissa on sovittu säännöllisestä koronmaksusta ja pääoman palauttamisesta joko osissa tai kerralla (läpäisevät rahavirtaominaisuuksien testin).

Arvostusluokkaan luokitellaan mm. sijoitukset, joita myydään tarvittaessa esimerkiksi likviditeettitarpeen muuttuessa sekä sellaiset likvidit varat, joiden likviditeetti on osoitettava säännöllisillä myynneillä.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat

Rahoitusvara arvostetaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti, ellei sitä arvosteta jaksotettuun hankintamenoön tai käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat sisältää osakkeet ja rahasto-osuudet sekä velkainstrumentit, jotka eivät täytä rahavirtaominaisuuksien testiä. Poikkeuksen muodostavat osakkeet, jotka arvostetaan käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta.

Pankilla ei ole kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviä rahoitusvaroja.

Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat oman pääoman ehtoiset instrumentit

Pankki on soveltanut IFRS 9 -standardin mahdollistamaa poikkeusta arvostaa oman pääoman ehtoisia instrumentteja käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta. Poikkeusta on sovellettu POP Pankki -ryhmän strategisiin oman pääoman ehtoiisiin omistuksiin, joiden omistus on perusteltua liiketoiminnan kannalta. Kyseisten rahoitusinstrumenttien myöhemmin tapahtuvan luovutuksen yhteydessä mahdollisesti realisoituva myyntivoitto tai -tappio merkitään suoraan omaan pääomaan. Poikkeuksen soveltamista koskeva valinta voidaan tehdä ainoastaan alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä ja se on peruuttamaton.

Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat rahoitusvelat

Pankin rahoitusvelat luokitellaan jaksotettuun hankintamenoön efektiivisen koron menetelmää käyttäen lukuun ottamatta käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavia rahoitusvelkoja.

Käypään arvon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat

Käypään arvon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat voi sisältää johdannaisvelkoja. Pankilla ei ole tilinpäätöshetkellä tällaisia eriä.

Käyvän arvon arvostuksen kirjaaminen ja käyvän arvon määrittäminen

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin luokiteltujen erien käyvän arvon muutokset on kirjattu suoraan tuloslaskelman erään Arvopaperikaupan nettotuotot.

Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat rahoitusvarat on arvostettu käypään arvoon. Niiden käyvän arvon muutokset laskennallisilla veroilla oikaistuna on kirjattu omaan pääomaan muodostettuun käyvän arvon rahastoon. Valuuttamääräisten erien valuutasta johtuvat arvonmuutokset kirjataan tulosvaikutteisesti pois lukien käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavien osakkeiden osalta, jossa arvostus kirjataan käyvän arvon rahastoon. Käyvän arvon rahastoon kertynyt arvonmuutos kirjataan tulokseen, kun käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattaviin rahoitusvaroihin kuuluva omaisuus erä myydään tai muuten kirjataan pois taseesta.

Julkisesti noteerattujen osakkeiden käypänä arvona on pidetty vuoden viimeistä ostokurssia. Muiden kuin julkisesti noteerattujen osakkeiden käypänä arvona on pidetty niiden hankintamenoa silloin, kuin käypää arvoa ei ole voitu luotettavasti määrittellä. Saamistodistusten käypänä arvona on pidetty vuoden viimeistä ostokurssia, jos saamistodistuksella on julkinen hintanoteeraus tai sen puuttuessa saatavan pääoma- ja korkovirran markkinakorolla diskontattua nykyarvoa tai arvoa, joka on laskettu muuta yleisesti hyväksytyä arvostusmallia tai -menetelmää käyttäen.

Tytär- ja omistusyhteyksyritysten osakkeet ja osuudet on kirjattu hankintamenoon.

Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet

Kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet on jaettu käyttötarkoituksen perusteella omassa käytössä oleviin kiinteistöihin ja sijoituskiinteistöihin. Jaon lähtökohtana ovat olleet käytetyt neliömetrit.

Kiinteistöt on merkitty taseeseen suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennetyn hankintameno määräisinä. Kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet on merkitty taseeseen hankintamenoon. Pankki ei sovelta luottolaitoslain 12 luvun 8§:n mahdollisuutta arvostaa sijoituskiinteistöt käypään arvoon.

Omassa käytössä olevien kiinteistöjen ja kiinteistöyhteisöjen osakkeiden ja osuuksien tasearvot perustuvat hyödykkeiden arvoon suhteessa varsinaisen liiketoiminnan tulonodotuksiin.

Sijoituskiinteistöjen ja kiinteistöyhteisöjen osakkeiden kirjanpitoarvon ja sitä pysyvästi alemman todennäköisen luovutushinnan ero, mikäli se on olennainen, on kirjattu arvonalentumistappiona kuluksi sijoituskiinteistöjen nettotuottoihin. Mahdolliset arvonalentumisten peruutukset kirjataan saman erän oikaisuuksi.

Pankin keskeiset sijoituskiinteistökohteet on arvioitu kiinteistökohtaisesti tuottoarvomenetelmää käyttäen. Kauppahintamenetelmää on käytetty etupäässä maa-alueiden arvioinnissa. Tuottoarvomenetelmän arviot perustuvat kiinteistökohteesta saatavissa olevan nettovuokratuoton määrään ja kiinteistömarkkinoiden tuottovaateeseen. Sijoituskiinteistöjen käyvät arvot on ilmoitettu liitetiedossa 1.6.

Tilinpäätössiirtojen kertymä

Poistoero ja verotusperusteiset varaukset

Poistoeroon on kirjattu tehtyjen ja suunnitelmanmukaisten poistojen erotus.

Verotusperusteisia varauksia, mm. luottotappiovarauksia, käytetään pankin tilinpäätös- ja verosuunnittelussa. Verotusperusteisten varausten määrä tai muutos eivät siten kuvaa pankin riskiä.

Pankin tilinpäätöksessä tilinpäätössiirtojen kertymä esitetään siihen liittyvää laskennallista verovelkaa vähentämättä.

Konsernitaseessa konserniyritysten poistoerot ja verotusperusteiset varaukset jaetaan omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan sekä niiden muutos konsernituloslaskelmassa laskennallisen verovelan muutokseen ja tilikauden tulokseen.

Taseen ulkopuoliset sitoumukset

Taseen ulkopuolisina sitoumuksina esitetään asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset ja asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset.

Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annettuja sitoumuksia ovat mm. takaukset ja niihin rinnastettavat takuusitoumukset. Sitoumukset esitetään sen määräisenä, mitä takaus tai takuusitoutumus tilinpäätöshetkellä enintään vastaa.

Asiakkaan hyväksi annettuja peruuttamattomia sitoumuksia ovat mm. sitovat luottolupaukset, myönnetty nostamattomat luotot sekä käyttämättömät luottolimitit. Sitoumukset esitetään sen määräisenä, mitä niiden perusteella tilinpäätöshetkellä enintään voidaan joutua maksamaan.

Korkotuotot ja –kulut

Korkotuottoihin ja –kuluihin on kirjattu kaikki korollisista varoista ja veloista aiheutuvat korkotuotot ja -kulut. Korot on kirjattu suoriteperusteella lukuun ottamatta viivästyskorkoja, jotka on kirjattu, kun maksu on saatu. Korot on jaksotettu efektiivisen koron menetelmää käyttäen.

Korkotuottoina tai –kuluina on käsitelty myös saamisten ja velkojen hankintahinnan ja nimellisarvon erotus, joka on jaksotettu saamisen tai velan juoksuajalle efektiivisen koron menetelmällä. Vastaerä on kirjattu saamisen tai velan muutokseksi.

Korkotuottoa on kerrytetty myös arvoltaan alentuneen saamisen (vaiheeseen 3 merkittyyn saamiseen) kirjanpidossa jäljellä olevalle saldolle sopimuksen alkuperäisellä efektiivisellä korolla.

Rahoitusvarojen arvonalentuminen

Tappiota koskeva vähennyserä (arvonalentuminen) kirjataan perustuen odotettavissa oleviin luottotappioihin kaikista vieraan pääoman ehtoisista rahoitusvaroista, jotka arvostetaan jaksotettuun hankintamenuun tai käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta sekä taseen ulkopuolisista luottositoumuksista. Rahoitusinstrumentin odotettavissa oleva luottotappio määritetään sopimukseen perustuvien rahavirtojen, jotka pankki on sopimuksen mukaisesti oikeutettu saamaan, ja niiden rahavirtojen, jotka pankki odottaa saavansa, välisenä erotuksena diskontattuna alkuperäisellä efektiivisellä korolla raportointihetkeen.

Odotettavissa olevien luottotappioiden määrittämiseksi rahoitusinstrumentit luokitellaan vaiheisiin 1-3. Vaiheeseen 1 luokitellaan rahoitusinstrumentit, joiden luottoriski ei ole lisääntynyt merkittävästi alkuperäisen kirjaamisen jälkeen. Odotettavissa olevat luottotappiot määritetään tällai-

sille rahoitusinstrumenteille perustuen 12 kuukaudelta odotettavissa oleviin luottotappioihin. Vaiheeseen 2 luokitellaan rahoitusinstrumentit, joiden luottoriski on laadullisten tai määrällisten kriteerejen perusteella lisääntynyt merkittävästi alkuperäisen kirjaamisen jälkeen ja vaiheeseen 3 rahoitusinstrumentit, joiden vastapuoli on todettu maksukyvyttömäksi. Odotettavissa olevat luottotappiot määritetään vaiheeseen 2 ja 3 luokitelluille rahoitusinstrumenteille perustuen koko voimassaoloajalta odotettavissa oleviin luottotappioihin.

Odotettavissa olevien luottotappioiden laskenta POP Pankki -ryhmässä perustuu neljään pääsegmenttiin:

- Henkilöasiakkaat (pl. maa- ja metsätalousasiakkaat)
- Yritysasiakkaat (pl. maa- ja metsätalousasiakkaat)
- Maa- ja metsätalousasiakkaat
- Sijoitussalkku

Odotettavissa olevien luottotappioiden laskenta perustuu jokaisessa segmentissä sopimuskohtaisesti maksukyvyttömyyden todennäköisyyteen (PD, probability of default), tappio-osuuteen (LGD, loss given default) sekä vastuun määrään maksukyvyttömyshetkellä (EAD, exposure at default). Odotettavissa olevien luottotappioiden määrittämisessä siirrytään 12 kuukaudelta odotettavissa olevien luottotappioiden kirjaamisesta koko sopimuksen voimassaoloajalta odotettavissa olevan luottotappion kirjaamiseen luottoriskin lisääntyessä merkittävästi alkuperäisen kirjaamisen jälkeen, jolloin sopimus siirretään vaiheesta 1 vaiheeseen 2. Luottoriskin katsotaan lisääntyneen merkittävästi, kun sopimukselle on tehty alle 12 kuukautta sitten lainanhoitojousto, se on ollut eräänntyneenä yli 30 päivää, tai asiakkaan tilanteessa on havaittu jokin muu laadullinen riskiä kasvattava tekijä. Lisäksi luottoriskin katsotaan merkittävästi lisääntyneen, mikäli sopimuksen vastapuolen luottoluokitus on heikentynyt merkittävästi. Merkittävän heikentymisen asiantuntija-arviolla määritelty kynnyсарvo perustuu PD-luvun muutokseen raportointihetken ja sopimuksen avaamishetken välillä.

Asiakas ja asiakkaan kaikki sopimukset katsotaan olevan maksukyvyttömiä, mikäli jokin seuraavista kriteereistä toteutuu:

- Asiakkaalla on yli 90 päivää eräänntyneitä maksuja, joiden määrä on vähintään 100 euroa
- Pankki on aloittanut perintätoimet asiakkaan sopimusten osalta
- Yritysasiakas on asetettu konkurssi- tai saneerausmenettelyyn

Maksukyvyttömäksi luokitellut vastuut luokitellaan IFRS 9 -standardin mukaiseen vaiheeseen 3.

Mikäli asiakas ei ole täyttänyt maksukyvyttömyyden kriteerejä vähintään 3 kuukauteen, asiakkaan vastuut palautuvat joko vaiheeseen 2 tai 1 riippuen siitä, täyttääkö vastuut jonkin luottoriskin merkittävän lisääntymisen kriteerin palautumishetkellä. Sopimus palautuu ilman erillistä koeaikaa vaiheesta 2 vaiheeseen 1, mikäli sopimus ei enää täytä luottoriskin merkittävän kasvamisen kriteerejä.

IFRS 9 -standardi edellyttää kohtuudella saatavilla olevan tulevaisuuden informaation hyödyntämistä odotettavissa olevien luottotappioiden määrää arvioitaessa. Odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaa varten POP Pankki -ryhmässä on kehitetty kolmeen makrotalouskennärioon ja niihin liittyviin toteutumistodennäköisyyksiin perustuva malli, jolla laskennassa käytettäviä parametreja korjataan odotettavissa olevia luottotappioita määritettäessä.

POP Pankki -ryhmä soveltaa käypään arvoon laajan tuloksen erien kautta arvostettavien rahoitusvaroihin IFRS 9 -standardin sallimaa poikkeusta, jossa kaikki vähäisen luottoriskin omaavat instrumentit luokitellaan vaiheeseen 1 ja korkeamman luottoriskin omaavat instrumentit vaiheeseen 2.

Muun kuin käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavan rahoitusvaran odotettavissa oleviin luottotappioihin perustuva arvonalentuminen kirjataan tuloslaskelmaan. Tuloslaskelmaan merkittävä arvonalentumistappio muodostuu rahoitusvaralle lasketusta odotettavissa olevasta luottotappiosta, joista on vähennetty aiemmin tulosvaikutteisesti kirjatut odotettavissa olevat luottotappiot. Arvonalentuminen peruutetaan, mikäli rahoitusvarasta kirjataan lopullinen luottotappio.

Odotettavissa olevien luottotappioiden laskentamallia tullaan arvioimaan ja tarvittaessa tarkentamaan tilikauden 2019 kuluessa.

Vertailukaudella muiden kuin käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavien rahoitusvarojen arvonalentumiset on IAS 39 Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen -standardin mukaisesti kirjattu tuloslaskelmaan, jos on saatu objektiivista näyttöä arvonalentumisesta. Arvonalentumista on tarkasteltu saamiskohtaisesti ja saamisryhmäkohtaisesti.

Poistoperiaatteet

Rakennusten ja muiden kuluvien aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden hankintamenot poistetaan taloudellisen pitoajan perusteella ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaan tasapoistoin. Poistoajat ovat rakennusten ja rakennelmien osalta 30-40 vuotta ja koneiden ja kaluston osalta 3-6 vuotta. Maa-alueista ei tehdä poistoja.

Tietokoneohjelmistojen kehittämismenot sekä lisenssit aktivoidaan Aineettomiin oikeuksiin ja poistetaan 3-5 vuodessa. Pitkävaikutteiset menot poistetaan vaikutusaikanaan 3-10 vuodessa.

Muut kuin varsinaisen toiminnan tuotot ja kulut sekä pakolliset varaukset

Pankissa eikä konsernissa ole kirjattu pakollisia varauksia eikä muita kuin varsinaisen toiminnan tuottoja ja kuluja.

Verot

Pankin ja muiden yksittäisten konserniyhtiöiden tilinpäätöksissä tuloverot on kirjattu verotettavan tulon perusteella laskettuna. Laskennalliset verovelat ja -saamiset lasketaan kirjanpidon ja verotuksen välisistä veronalaisista ja vähennyskelpoisista väliaikaisista eroista. Laskennallinen verosaaminen kirjataan siihen määrään asti kuin on todennäköistä, että tulevaisuudessa syntyy verotettavaa tuloa, jota vastaan väliaikainen ero voidaan hyödyntää.

Käyvän arvon rahastoon sisältyvästä positiivisesta arvomuutoksesta on taseeseen merkitty laskennallinen verovelka ja negatiivisesta arvomuutoksesta laskennallinen verosaaminen. Lisäksi käyvän arvon rahastosta tulokseen siirretystä negatiivisesta arvomuutoksesta on kirjattu laskennallinen verosaaminen.

Konsernitilinpäätöksessä konserniyritysten poistoerot ja verotusperusteiset varaukset on jaettu konsernitaseessa omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan ja niiden muutos konsernituloslaskelmassa laskennallisen verovelan muutokseen ja tilikauden tulokseen.

Rahavarat

Rahoituslaskelman rahavarat koostuvat käteisistä varoista ja vaadittaessa maksettavista saamisista luottolaitoksilta. Rahoituslaskelma on laadittu epäsuoraa menetelmää käyttäen.

Konsernitilinpäätöksen vertailukelpoisuus

Vuoden 2015 alusta alkaen ei Kiinteistö Oy Siilinjärven Kassalaa ole yhdistelty konsernitilinpäätökseen. Kiinteistö Oy Siilinjärven Kassala on lopetettu 31.7.2018.

IFRS 9 Rahoitusinstrumentit -standardin käyttöönoton vaikutukset

Finanssivalvonnan Määräykset ja ohjeet 2/2016 (Rahoitussektorin kirjanpito, tilinpäätös ja toimintakertomus) mukaan luottolaitosten on noudatettava rahoitusinstrumenttien kirjaamisessa kansainvälistä IFRS 9 Rahoitusinstrumentit -standardia 1.1.2018 alkaen. Pankki ei ole soveltanut standardia takautuvasti, Luokittelun muutosten ja uudelleenarvostusten vaikutukset kirjattiin suoraan avaavaan taseeseen omaan pääomaan. Vertailutietoja ei oikaistu ja ne esitetään perustuen IAS 30 Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen -standardiin pääasiassa siinä muodossa, kun ne on aiempien Finanssivalvonnan määräysten ja ohjeiden mukaisesti esitetty.

Luokittelua, arvostusta ja arvonalentumista koskevat tilinpäätösperiaatteet on esitetty Tilinpäätöksen laadintaperiaatteissa. Siirtymän yhteydessä on uudelleenluokiteltu rahoitusvaroja IAS 39 -standardin mukaisista arvostusluokista IFRS 9 -standardin mukaisiin arvostusluokkiin. Pankin lainat ja saamiset asiakkailta sekä talletusmuotoiset saamiset muilta luottolaitoksilta arvostetaan jatkossakin jaksotettuun hankintamenuun. Pankilla ei ollut siirtymähetkellä eräpäivään asti pidettäviä sijoituksia, eikä se uudelleenluokitellut IAS 39 mukaisia myytävissä olevia rahoitusvaroja jaksotettuun hankintamenuun arvostettaviksi.

Pääosa pankin saamistodistuksista on uudelleenluokiteltu siirtymässä IAS 39 mukaisista myytävissä olevista rahoitusvaroista arvostettavaksi käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta. Kaikki oman pääoman ehtoiset instrumentit arvostetaan käypään arvoon ja niiden arvomuutokset kirjataan pääsääntöisesti tuloslaskelmaan. Tuloslaskelmaan kirjataan myös sellaisten saamistodistusten arvomuutokset, joiden rahavirrat eivät koostu yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksuista. Pankki on soveltanut strategisina pidettyihin osakeomistuksiin standardin sisältämää oman pääoman ehtoisia instrumentteja koskevaa poikkeusta, jonka mukaisesti käyvän arvon muutokset saadaan merkitä muihin laajan tuloksen eriin. Mikäli tällainen sijoitus myöhemmin myydään, myyntitulo merkitään suoraan omaan pääomaan.

Uuden standardin soveltamisella ei ollut vaikutusta rahoitusvelkojen luokitteluun ja arvostamiseen. Pankki soveltaa suojauslaskentaan edelleen IAS 39 -standardia.

Rahoitusvarojen luokittelu ja arvostaminen IAS 39:n ja IFRS 9:n mukaisesti 1.1.2018 tilanteesta:

Tuhatta euroa	Luokittelu IAS 39	Luokittelu IFRS 9	Kirjanpitoarvo IAS 39	Kirjanpitoarvo IFRS 9
Käteiset varat	Lainat ja muut saamiset	Jaksotettu hankintamenu	807	807
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta	Lainat ja muut saamiset	Jaksotettu hankintamenu	30 427	30 419
Lainat ja saamiset yleisöltä	Lainat ja muut saamiset	Jaksotettu hankintamenu	234 128	234 355
Johdannaisinstrumentit	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	0	0
Sijoitukset				
	Myytävissä olevat rahoitusvarat	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	10 373	10 373
	Myytävissä olevat rahoitusvarat	Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta	31 355	31 355
Muut varat			1 252	1 250
Varat yhteensä			308 343	308 559

Rahoitusvarojen siltalaskelma IAS 39:n ja IFRS 9:n välillä kirjanpitoarvoin esitettynä:

Rahoitusvarat (tuhatta euroa)	IAS 39 Kirjanpitoarvo 31.12.2017	Uudelleenluokittelu	Uudelleenarvostus	IFRS 9 kirjanpitoarvo 1.1.2018
Jaksotettu hankintameno				
Käteiset varat				
Tase 31.12.2017	807	0		
Tase 1.1.2018		0		807
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta				
Tase 31.12.2017	30 427			
Uudelleenarvostus			-8	
Tase 1.1.2018		0	-8	30 419
Lainat ja saamiset yleisöltä				
Tase 31.12.2017	234 128			
Uudelleenarvostus			226	
Tase 1.1.2018		0	226	234 355
Jaksotettu hankintameno yhteensä	265 363	0	218	265 581
Myytavissä olevat rahoitusvarat				
Sijoitukset				
Tase 31.12.2017	41 728			
Luokittelu - Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta (oman pääoman ehtoiset)		-7 529		
Luokittelu - Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta (vieraan pääoman ehtoiset)		-23 826		
Luokittelu - Käypään arvoon tulosvaikutteisesti		-10 373		
Tase 1.1.2018		0		0
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta (vieraan pääoman ehtoiset)				
Sijoitukset				
Luokittelu - myytävissä olevista rahoitusvaroista		23 826	0	23 826
Tase 1.1.2018		23 826	0	23 826

Rahoitusvarat (tuhatta euroa)	IAS 39 Kirjanpitoarvo 31.12.2017	Uudelleenluokittelu	Uudelleenarvostus	IFRS 9 kirjanpitoarvo 1.1.2018
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta (oman pääoman ehtoiset)				
Sijoitukset				
Luokittelu - myytävissä olevista rahoitusvaroista		7 529	0	7 529
Tase 1.1.2018		7 529	0	7 529
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta yhteensä	0	31 355	0	31 355
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti				
Johdannaisinstrumentit	0			0
Sijoitukset	0			0
Tase 31.12.2017	0			0
Luokittelu - myytävissä olevista rahoitusvaroista		10 373		10 373
Tase 1.1.2018	0	10 373	0	10 373
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti yhteensä	0	10 373	0	10 373

Oman pääoman täsmäytys IAS 39:n ja IFRS 9:n välillä

	31.12.2017	Muutos	1.1.2018
Käyvän arvon rahasto	261		
<i>Uudelleenarvostus</i>			
Odotettavissa olevat luottotappiot		17	
Yhteensä			17
<i>Uudelleenluokittelu</i>			
Käyvän arvon rahaston siirto		-55	
Yhteensä			-55
Laskennallisen veron muutos		8	
Käyvän arvon rahasto yhteensä	261	-31	230
Edellisten tilikausien voitto (-tappio)	23 812		
<i>Uudelleenarvostus</i>			
Arvon alentumisten purku 31.12.2017		2 057	
Odotettavissa olevat luottotappiot		-1 860	
Yhteensä			197
<i>Uudelleenluokittelu</i>			
Käyvän arvon rahaston siirto		55	
Yhteensä			55
Laskennallisen veron muutos		-51	
Edellisten tilikausien voitto (-tappio)	23 812	202	24 014
Osuuspääoma	6 495		6 495
Muut rahastot	1 554		1 554
Oma pääoma yhteensä *	32 122	171	32 293

* Oma pääoma per 1.1.2018 sisältäen myös oman pääoman muut erät. Laskelmassa on kuvattu IFRS 9 -siirtymän vaikutus käyvän arvon rahastoon ja edellisten tilikausien voittoon (-tappioon).

Luottoriskin hallinta

Luottoriskin hallinnan tavoitteena on rajoittaa luotonannosta syntyvän luottoriskin tulos- ja tasevaikutus hyväksyttävälle tasolle. Luottopäätökset perustuvat asiakkaan luottokelpoisuuteen ja maksukykyyn sekä muiden luoton myöntämiskriteereiden, kuten vakuusvaatimusten täyttymiseen. Luottopäätökset tehdään pankin hallituksen vahvistamien päätösvaltuuksien puitteissa. Pankki myöntää luottoja ja takauksia ensisijaisesti omalla toimialueellaan. Tällä varmistetaan paikallinen, riittävän perusteellinen asiakastuntemus.

Luottoriskin seuranta perustuu järjestämättömien saamisten ja maksuviivästymien jatkuvaan seurantaan sekä luottosalkun laadun seurantaan. Ennakoitavissa oleviin ongelmiin luoton hoidossa reagoidaan mahdollisimman aikaisessa vaiheessa. Pankin hallitukselle raportoidaan säännöllisesti asiakasvastuista ja järjestämättömistä saamisista.

Pankin keskeisiä asiakasryhmiä ovat toimialueen henkilöasiakkaat ja maatilayritykset sekä pienyritykset. Pankin varainhankinnasta pääosa on myönnetty luottoina pankin asiakkaille. Pankin taseessa olevista luotoista kotitalouksien ja elinkeinonharjoittajien yhteinen osuus on noin 76,7 % (77,4 %). Maatilayrittäjien osuus taseessa olevista luotoista on 11,9 % (12,1 %) ja muiden 11,3 % (10,5 %). Valtaosa, 72,4 % (73,6 %), pankin luotoista on myönnetty asuntovakuutta vastaan.

Luottoriskikeskittymien seuranta on tärkeä osa luottoriskin hallintaa. Pankin luottoriskikeskittymät on kuvattu liitetiedossa 1.25. Pankin vastuut on jaoteltu maksukyvyttömyyden todennäköisyyden (PD) mukaisesti riskiluokkiin 1-8. Riskiluokka 1 kuvaa matalimman riskin saatavia ja riskiluokka 8 korkeimman riskin saatavia. Asiakas ja asiakkaan kaikki sopimukset katsotaan olevan maksukyvyttömiä (riskiluokka 8), mikäli jokin laatimisperiaatteissa esitetty maksukyvyttömyyden kriteeri toteutuu. Maksukyvyttömäksi luokitellut vastuut luokitellaan IFRS9-standardin mukaiseen vaiheeseen 3.

Pankin lainat ja saamiset sekä taseen ulkopuoliset erät korkean riskin riskiluokissa 7 ja 8 ovat yhteensä 14 179 tuhatta euroa. Riskiluokkien toimialakohtaiset luottoriskikeskittymät on esitetty liitetiedossa 1.21.

Sitoumusten takaisinmaksun varmistamiseksi vastuilla on pääsääntöisesti turvaavat vakuudet. Vakuudet arvostetaan varovaisesti käypään arvoon ja arvojen kehitystä seurataan säännöllisesti sekä tilastoja että hyvää toimialuetuntemusta hyödyntäen. Vakuudet ovat keskeinen osa pankin luoton laatua parantavia järjestelyjä. Pankin luottojen vakuuksina on pääasiassa kiinteistö- vakuuksia. Vakuuksista on esitetty tarkempia liitetiedossa 1.22.

Odotettavissa olevien luottotappioiden (ECL) laskenta on tärkeä osa luottoriskin hallintaa ja osa jatkuvaa luottoriskien seurantaa. Arvonalentumisten periaatteet ja odotettujen luottotappioiden laskenta on määritelty tilinpäätöksen laatimisperiaatteissa. Lainoihin ja saamisiin sekä taseen ulkopuolisiin eriin kohdistuvien arvonalentumisten määrät ja tilikauden aikana tapahtuneet muutokset on esitetty liitteessä 1.1. Saamistodistuksiin kohdistuvat arvonalentumiset ja tilikauden aikana tapahtuneet muutokset on esitetty liitteessä 1.2.

Eräntyneet saamiset ja järjestämättömät saamiset on esitetty liitetiedossa 1.1. Järjestämättömät saamiset sisältää vaiheeseen 3 merkityt luotot.

LIITETIEDOT

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

1.1 Lainat ja saamiset

Saamiset luottolaitoksilta	Emo	Joista tappiota koskeva vähen- nyserä	Joista saamis- kohtaiset arvonalentumiset	
	2018		2017	
Vaadittaessa maksettavat	1 581 490,66	0,00	1 737 076,43	0,00
Keskusrahallaitokselta	1 295 166,40	0,00	1 126 575,30	0,00
Kotimaisilta luottolaitoksilta	286 324,26	0,00	610 501,13	0,00
Muut	30 878 720,76	9 178,47	28 689 708,31	0,00
Keskusrahallaitokselta	13 077 856,02	4 973,77	17 689 708,31	0,00
Kotimaisilta luottolaitoksilta	17 800 864,74	4 204,70	11 000 000,00	0,00
Yhteensä	32 460 211,42	9 178,47	30 426 784,74	0,00

	Kon- serni 2018	Joista tappiota koskeva vähen- nyserä	2017	Joista saamis- kohtaiset arvonalentumiset
	Vaadittaessa maksettavat	1 581 490,66	0,00	1 737 076,43
Keskusrahallaitokselta	1 295 166,40	0,00	1 126 575,30	0,00
Kotimaisilta luottolaitoksilta	286 324,26	0,00	610 501,13	0,00
Muut	30 878 720,76	9 178,47	28 689 708,31	0,00
Keskusrahallaitokselta	13 077 856,02	4 973,77	17 689 708,31	0,00
Kotimaisilta luottolaitoksilta	17 800 864,74	4 204,70	11 000 000,00	0,00
Yhteensä	32 460 211,42	9 178,47	30 426 784,74	0,00

Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	Emo	Joista tappiota koskeva vähen- nyserä	2017	Joista saamiskoh- taiset arvonalen- tumiset
	2018			
Yritykset ja asuntoyhteisöt	23 811 062,28	358 853,38	20 972 613,77	645 134,12
Kotitaloudet	211 174 624,05	1 141 986,34	212 811 135,53	1 209 541,95
Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	285 571,22	350,58	344 546,83	0,00
Yhteensä	235 271 257,55	1 501 386,98	234 128 296,13	1 854 676,07

	Kon- serni 2018	Joista tappiota koskeva vähen- nyserä	2017	Joista saamiskoh- taiset arvonalen- tumiset
	Yritykset ja asuntoyhteisöt	23 811 062,28	358 853,38	20 972 613,77
Kotitaloudet	211 174 624,05	1 141 986,34	212 811 135,53	1 209 541,95
Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	285 571,22	350,58	344 546,83	0,00
Yhteensä	235 271 257,55	1 501 386,98	234 128 296,13	1 854 676,07

Odotettavissa olevat luottotappiot (ECL), Lainat ja saamiset sekä taseen ulkopuoliset

	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
Tase 1.1.2018	238 562,14	352 254,87	1 251 867,64	1 842 684,65
Siirrot vaiheeseen 1	20 978,28	-116 116,83	-187 391,40	-282 529,95
Siirrot vaiheeseen 2	-4 631,70	99 727,95	-275 026,77	-179 930,52
Siirrot vaiheeseen 3	-993,33	-46 668,36	336 975,71	289 314,02
Uudet saamiset	68 120,82	77 311,35	61 914,20	207 346,37
Lyhennykset ja erääntyneet saamiset	-57 581,14	-42 838,93	-234 161,24	-334 581,31
Toteutuneiden luottotappioiden vaikutus	-8,81	-2 889,50	-40 325,26	-43 223,57
Luottoriskin muutoksen vaikutus	-39 483,67	-17 544,62	132 284,28	75 255,99
Laskentamallin muutosten vaikutus	-2 381,88	-3 452,97	-81,01	-5 915,86
Manuaalisten korjausten vaikutus	-4 253,34	0,00	0,00	-4 253,34
Tase 31.12.2018	218 327,37	299 782,96	1 046 056,15	1 564 166,48

Tilikauden aikana kirjatut arvonalentumistappiot

	Emo 2017	Konserni 2017
Arvonalennustappiot tilikauden alussa	1 646 399,28	1 646 399,28
+ tilikauden aikana kirjatut saamiskoh- taiset arvonalentumistappiot	460 050,71	460 050,71
+ / - tilikaudella kirjatut ryhmäkohtaiset arvonalentumistappiot	15 114,68	15 114,68
- tilikauden aikana peruutetut saamis- kohtaiset arvonalentumistappiot	-19 044,95	-19 044,95
- aikaisemmin kirjattu saamiskohtainen arvonalentumistappio	-45 725,82	-45 725,82
Arvonalentumistappiot tilikauden lopussa	2 056 793,90	2 056 793,90

	Emo 2018	Emo 2017	Konserni 2018	Konserni 2017
Järjestämättömät saamiset, yhteen- sä	7 381 486,00	4 861 057,00	7 381 486,00	4 861 057,00
joista yli 90 päivää erääntyneet saami- set	3 502 555,00	2 913 768,00	3 502 555,00	2 913 768,00
joista todennäköisesti maksamatta jäävät, jotka erääntymättömiä tai alle 90 päivää erääntyneitä	3 878 931,00	1 947 289,00	3 878 931,00	1 947 289,00
Saamisista tilikaudelle kirjattujen lopul- listen luottotappioiden määrä	233 660,99	45 725,82	233 660,99	45 725,82

1.2 Saamistodistukset

	Emo 2018	Emo 2017	Konserni 2018	Konserni 2017
	Yhteensä	Joista keskuspankki- rahoitukseen oikeuttavia saamistodistuksia	Joista tappioita koskeva vähen- nyserä	
Käypään arvoon käyvän arvon ra- haston kautta kirjattavat	26 740 092,10	14 057 891,25	52 211,17	
Julkisesti noteeratut	26 137 314,10	13 455 113,25	51 913,33	
Muut	602 778,00	602 778,00	297,84	
Yhteensä	26 740 092,10	14 057 891,25	52 211,17	

	Emo		
	2017		
	Yhteensä	Joista keskuspankki- rahoitukseen oikeuttavia saamistodistuksia	Joista arvonalen- tumistappiot
Myytävissä olevat saamistodistukset	23 826 472,30	11 693 710,50	-
Julkisesti noteeratut	23 221 888,30	11 089 126,50	0,00
Muut	604 584,00	604 584,00	0,00
Yhteensä	23 826 472,30	11 693 710,50	0,00

	Konserni		
	2018		
	Yhteensä	Joista keskuspankki- rahoitukseen oikeuttavia saamistodistuksia	Joista tappioita koskeva vähen- nyserä
Käypään arvoon käyvän arvon ra- haston kautta kirjattavat	26 740 092,10	14 057 891,25	52 211,17
Julkisesti noteeratut	26 137 314,10	13 455 113,25	51 913,33
Muut	602 778,00	602 778,00	297,84
Yhteensä	26 740 092,10	14 057 891,25	52 211,17

	Konserni		
	2017		
	Yhteensä	Joista keskuspankki- rahoitukseen oikeuttavia saamistodistuksia	Joista arvonalen- tumistappiot
Myytävissä olevat saamistodistukset	23 826 472,30	11 693 710,50	-
Julkisesti noteeratut	23 221 888,30	11 089 126,50	0,00
Muut	604 584,00	604 584,00	0,00
Yhteensä	23 826 472,30	11 693 710,50	0,00

Odotettavissa olevat luottotappiot (ECL), Saamistodistukset				Yhteensä
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	
Tase 1.1.2018	10 206,52	6 643,43	0,00	16 849,95
Siirrot vaiheeseen 1	1 146,03	-5 334,85	0,00	-4 188,82
Siirrot vaiheeseen 2	-359,49	16 092,20	0,00	15 732,71
Siirrot vaiheeseen 3	0,00	0,00	0,00	0,00
Uudet saamistodistukset	2 976,73	26 462,48	0,00	29 439,21
Erääntyneet saamistodistukset	-6 536,42	-279,17	0,00	-6 815,59
Toteutuneiden luottotappioiden vaikutus	0,00	0,00	0,00	0,00
Toteutuneiden luottotappioiden palau- tusten vaikutus	0,00	0,00	0,00	0,00
Luottoriskin muutoksen vaikutus	-1 464,12	-858,07	0,00	-2 322,19
Laskentamallin muutosten vaikutus	0,00	0,00	0,00	0,00
Manuaalisten korjausten vaikutus	0,00	0,00	0,00	0,00
Tase 31.12.2018	5 969,25	42 726,02	0,00	48 695,27

1.3 Osakkeet ja osuudet

	Emo 2018	Konserni 2018
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	12 804 323,11	12 804 323,11
Julkisesti noteeratut	12 661 115,12	12 661 115,12

Muut	143 207,99	143 207,99
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat	7 528 876,21	7 528 876,21
Muut	7 528 876,21	7 528 876,21
Osakkeet ja osuudet yhteensä	20 333 199,32	20 333 199,32
- joista muissa yrityksissä	20 333 199,32	20 333 199,32

	Emo 2017	Konserni 2017
Myytävissä olevat osakkeet ja osuudet		
Julkisesti noteeratut	10 229 686,48	10 229 686,48
Muut	7 672 084,20	7 672 084,20
Yhteensä	17 901 770,68	17 901 770,68
Osakkeet ja osuudet yhteensä	17 901 770,68	17 901 770,68
- joista muissa yrityksissä	17 901 770,68	17 901 770,68

1.4 Rahoitusvarojen ryhmät

Rahoitusvarojen luokittelu IFRS 9:n mukaisesti 31.12.2018

	Emo 2018	Konserni 2018
Jaksotettuun hankintamenuun kirjattavat rahoitusvarat		
Käteiset varat	756 494,65	756 494,65
Saamistodistukset	0,00	0,00
Saamiset luottolaitoksilta	32 460 211,42	32 460 211,42
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	235 271 257,55	235 271 257,55
-Joista tappioita koskeva vähennyserä JHM, yhteensä	1 510 565,45	1 510 565,45
Yhteensä	268 487 963,62	268 487 963,62
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat		
Osakkeet ja osuudet	12 804 323,11	12 804 323,11
Yhteensä	12 804 323,11	12 804 323,11
-joista kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät	0,00	0,00
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat (velkainstrumentit)		
Saamistodistukset	26 740 092,10	26 740 092,10
-Joista tappioita koskeva vähennyserä (1)	52 211,17	-52 211,17
Yhteensä	26 740 092,10	26 740 092,10
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat (oman pääoman ehtoiset instrumentit)		
Osakkeet ja osuudet	7 528 876,21	7 528 876,21
Yhteensä	7 528 876,21	7 528 876,21
Rahoitusvarat yhteensä	315 561 255,04	315 561 255,04

1) ECL kirjataan käyvän arvon rahastoon

Rahoitusvarojen luokittelu IAS 39:n mukaisesti 31.12.2017

	Emo 2017	Konserni 2017
Lainat ja muut saamiset	264 555 080,87	264 555 080,87
Myytävissä olevat rahoitusvarat	41 728 242,98	41 728 242,98
Yhteensä	306 283 323,85	306 283 323,85

1.5 Aineettomat hyödykkeet

	Emo 2018	2017	Konserni 2018	2017
IT-kulut	87 639,67	43 115,22	87 639,67	43 115,22
Muut kehittämismenot	55 563,54	101 186,58	55 563,54	101 186,58
Muut aineettomat hyödykkeet	704 229,65	844 084,12	704 229,65	844 084,12
Yhteensä	847 432,86	988 385,92	847 432,86	988 385,92

1.6 Aineelliset hyödykkeet

	2018		2017	
	Emo Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Konserni Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Maa- ja vesialueet				
Omassa käytössä	79 668,50		79 668,50	
Sijoituskäytössä	427 585,86	2 045 546,00	427 585,86	427 585,86
Yhteensä	507 254,36	2 045 546,00	507 254,36	427 585,86
Rakennukset				
Omassa käytössä	323 207,67		323 207,67	
Sijoituskäytössä	229 160,23	360 000,00	229 160,23	229 160,23
Yhteensä	552 367,90	360 000,00	552 367,90	229 160,23
Kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet				
Omassa käytössä	1 677 126,23		1 677 126,23	
Sijoituskäytössä	795 965,26	865 000,00	795 965,26	795 965,26
Yhteensä	2 473 091,49	865 000,00	2 473 091,49	795 965,26
Muut aineelliset hyödykkeet	123 864,59		123 864,59	
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	3 656 578,34	3 270 546,00	3 656 578,34	1 452 711,35
	2017			
	Emo Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Konserni Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Maa- ja vesialueet				
Omassa käytössä	79 668,50		139 807,54	
Sijoituskäytössä	456 857,77	2 168 285,00	469 896,54	469 896,54
Yhteensä	536 526,27	2 168 285,00	609 704,08	469 896,54
Rakennukset				
Omassa käytössä	355 242,99		1 195 550,55	
Sijoituskäytössä	277 185,55	436 500,00	1 164 410,33	1 164 410,33
Yhteensä	632 428,54	436 500,00	2 359 960,88	1 164 410,33
Kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet				
Omassa käytössä	1 811 526,80		134 400,57	
Sijoituskäytössä	802 266,76	1 022 700,00	187 923,89	187 923,89
Yhteensä	2 613 793,56	1 022 700,00	322 324,46	187 923,89
Muut aineelliset hyödykkeet	170 893,58		173 481,33	
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	3 953 641,95	3 627 485,00	3 465 470,75	1 822 230,76

Aineettomat hyödykkeet

	Emo 2018	2017	Konserni 2018	2017
Hankintameno 1.1.	2 458 808,66	2 371 272,75	2 458 808,66	2 371 272,75
+ tilikauden lisäykset	110 781,64	87 535,91	110 781,64	87 535,91
- tilikauden vähennykset	-12 530,61	0,00	-12 530,61	0,00
Hankintameno 31.12.	2 557 059,69	2 458 808,66	2 557 059,69	2 458 808,66
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-1 470 422,74	-1 236 453,82	-1 470 422,74	-1 236 453,82
- tilikauden poistot	-239 204,09	-233 968,92	-239 204,09	-233 968,92
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.	-1 709 626,83	-1 470 422,74	-1 709 626,83	-1 470 422,74
Kirjanpitoarvo 31.12.	847 432,86	988 385,92	847 432,86	988 385,92
Kirjanpitoarvo 1.1.	988 385,92	1 134 818,93	988 385,92	1 134 818,93

Aineelliset hyödykkeet

	Emo 2018	Muut kiinteistöt ja sijoituskiinteistö- osakkeet	Muut kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	2 099 229,48	2 585 544,26	1 304 947,51	5 989 721,25	
- tilikauden vähennykset	-169 973,98	0,00	-2 841,69	-172 815,67	
+/- siirrot erien välillä	134 400,57	-134 400,57	0,00	0,00	
Hankintameno 31.12.	2 063 656,07	2 451 143,69	1 302 105,82	5 816 905,58	
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-562 919,40	-339 105,97	-1 134 053,93	-2 036 079,30	
- tilikauden poistot	-48 025,32	-32 035,32	-44 187,30	-124 247,94	
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.	-610 944,72	-371 141,29	-1 178 241,23	-2 160 327,24	
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 452 711,35	2 080 002,40	123 864,59	3 656 578,34	
Kirjanpitoarvo 1.1.	1 536 310,08	2 246 438,29	170 893,58	3 953 641,95	

	Konserni 2018	Muut kiinteistöt ja sijoituskiinteistö- osakkeet	Muut kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	3 486 464,54	3 732 663,15	1 325 269,22	8 544 396,91	
- tilikauden vähennykset	-169 973,98	0,00	-2 841,69	-172 815,67	
+/- siirrot erien välillä	161 783,48	-161 783,48	0,00	0,00	
Hankintameno 31.12.	3 478 274,04	3 570 879,67	1 322 427,53	8 371 581,24	
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-1 664 233,78	-2 262 904,49	-1 151 787,89	-5 078 926,16	
- tilikauden poistot	-118 694,53	-93 439,47	-44 187,30	-256 321,30	
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.	-1 782 928,31	-2 356 343,96	-1 195 975,19	-5 335 247,46	
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 695 345,73	1 214 535,71	126 452,34	3 036 333,78	
Kirjanpitoarvo 1.1.	1 822 230,76	1 469 758,66	173 481,33	3 465 470,75	

Aineelliset hyödykkeet

	Emo 2017	Muut kiinteistöt ja sijoituskiinteistö- osakkeet	Muut kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	2 178 424,06	2 585 544,26	1 304 947,51	6 068 915,83	
- tilikauden vähennykset	-79 194,58	0,00	0,00	-79 194,58	
Hankintameno 31.12.	2 099 229,48	2 585 544,26	1 304 947,51	5 989 721,25	
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-414 894,08	-307 070,65	-1 076 867,40	-1 798 832,13	
- tilikauden poistot	-48 025,32	-32 035,32	-57 186,53	-137 247,17	

- tilikauden arvonalentumiset	-100 000,00	0,00	0,00	-100 000,00
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.	-562 919,40	-339 105,97	-1 134 053,93	-2 036 079,30
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 536 310,08	2 246 438,29	170 893,58	3 953 641,95
Kirjanpitoarvo 1.1.	1 763 529,98	2 278 473,61	228 080,11	4 270 083,70

Konserni

2017

	Sijoituskiinteistöt ja sijoituskiinteistö- osakkeet	Muut kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	3 565 659,12	3 732 663,15	1 325 269,22	8 623 591,49
- tilikauden vähennykset	-79 194,58	0,00	0,00	-79 194,58
Hankintameno 31.12.	3 486 464,54	3 732 663,15	1 325 269,22	8 544 396,91
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-1 448 378,31	-2 166 625,94	-1 094 601,36	-4 709 605,61
- tilikauden poistot	-115 855,47	-96 278,55	-57 186,53	-269 320,55
- tilikauden arvonalentumiset	-100 000,00	0,00	0,00	-100 000,00
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.	-1 664 233,78	-2 262 904,49	-1 151 787,89	-5 078 926,16
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 822 230,76	1 469 758,66	173 481,33	3 465 470,75
Kirjanpitoarvo 1.1.	2 117 280,81	1 566 037,21	230 667,86	3 913 985,88

1.7 Muut varat

	Emo 2018	2017	Konserni 2018	2017
Maksujenvälityssaamiset	5 902,02	6 646,25	5 902,02	6 646,25
Muut	36 681,64	48 810,72	36 681,64	48 810,72
Yhteensä	42 583,66	55 456,97	42 583,66	55 456,97

1.8 Siirtosaamiset ja maksetut ennakot

	Emo 2018	2017	Konserni 2018	2017
Korot	717 977,11	852 773,80	717 977,11	852 773,80
Muut	175 783,96	306 960,31	182 875,47	315 867,61
Yhteensä	893 761,07	1 159 734,11	900 852,58	1 168 641,41

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

1.9 Rahoitusvelkojen ryhmät

	Emo 2018	2017	Konserni 2018	2017
Jaksotettuun hankintamenoon kirjattavat	278 529 223,15	270 821 142,73	278 479 063,41	270 799 981,31
Velat luottolaitoksille	13 311 843,33	13 013 290,00	13 311 843,33	13 013 290,00
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	265 217 379,82	257 807 852,73	265 167 220,08	257 786 691,31
Yhteensä	278 529 223,15	270 821 142,73	278 479 063,41	270 799 981,31

1.10 Velat luottolaitoksille

	Emo 2018	2017	Konserni 2018	2017
Luottolaitoksille	13 311 843,33	13 013 290,00	13 311 843,33	13 013 290,00
Vaadittaessa maksettavat	311 843,33	13 290,00	311 843,33	13 290,00
Muut	13 000 000,00	13 000 000,00	13 000 000,00	13 000 000,00
Yhteensä	13 311 843,33	13 013 290,00	13 311 843,33	13 013 290,00

1.11 Velat yleisölle ja julkisyhteisöille

	Emo 2018	2017	Konserni 2018	2017
Talletukset	264 892 140,82	257 474 550,85	264 841 981,08	257 453 389,43
Vaadittaessa maksettavat	190 608 832,91	173 793 576,74	190 558 673,17	173 793 576,74
Muut	74 283 307,91	83 680 974,11	74 283 307,91	83 659 812,69
Muut velat	325 239,00	333 301,88	325 239,00	333 301,88
Muut	325 239,00	333 301,88	325 239,00	333 301,88
Yhteensä	265 217 379,82	257 807 852,73	265 167 220,08	257 786 691,31

1.12 Muut velat

	Emo 2018	2017	Konserni 2018	2017
Maksujenvälitysvelat	610 867,05	747 053,64	610 867,05	747 053,64
Varaukset	50 085,12	0,00	50 085,12	0,00
Muut	17 784,60	12 313,53	17 784,60	12 313,53
Yhteensä	678 736,77	759 367,17	678 736,77	759 367,17

1.13 Varaukset

	Emo 2018	2017	Konserni 2018	2017
Pakolliset varaukset	50 085,12	0,00	50 085,12	0,00
Muut varaukset	8 376 055,89	8 626 055,89	0,00	0,00
Yhteensä	8 426 141,01	8 626 055,89	50 085,12	0,00

Erittely pakollisiin varauksiin merkityistä eristä

	Kirjanpitoarvo tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Kirjanpitoarvo tilikauden lopussa
Odotettavissa olevat luottotappiot	35 584,60	-	-	50 085,12
Yhteensä	35 584,60	0,00	0,00	50 085,12

1.14 Siirtovelat ja saadut ennakot

	Emo 2018	2017	Konserni 2018	2017
Korot	283 702,22	368 785,79	285 886,78	368 785,79
Muut	615 338,96	519 853,67	621 564,54	528 369,62
Yhteensä	899 041,18	888 639,46	907 451,32	897 155,41

1.15 Laskennalliset verovelat ja -saamiset

	Emo 2018	2017	Konserni 2018	2017
Muista väliaikaisista eroista lasketut verosaamiset	0,00	34127,52	0,00	34127,52
Käyvän arvon rahastosta johtuva laskennallisten verosaamisten määrä	67315,93	2949,84	67315,93	2949,84
Laskennalliset verosaamiset yhteensä	67315,93	37077,36	67315,93	37077,36
Jaksotuseroista lasketut verovelat	0,00	0,00	1675211,18	1725211,18
Muista väliaikaisista eroista lasketut verovelat	10442,23	0,00	10442,23	0,00
Käyvän arvon rahastosta johtuva laskennallisten verovelkojen määrä	31103,52	68143,30	31103,52	68143,30
Laskennalliset verovelat yhteensä	41545,75	68143,30	1716756,93	1793354,48

Laskennalliset verovelat ja -saamiset on kirjattu käypään arvoon laajan tuloksen eriin kirjattavien saamistodistusten ja oman pääoman ehtoisten arvopapereiden käyvän arvon muutoksista ja odotetuista luottotappioista.

Muilta osin laskennallisia verovelkoja ja -saamisia ei ole kirjattu pankin taseeseen.

Konsernitilinpäätöksessä vapaaehtoisista varauksista ja poistoeroista on kirjattu laskennallinen verovelka.

1.16 Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma

Rahoitusvarat	Emo		
	2018		
	alle 3 kk	3 - 12 kk	1 - 5 vuotta
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	0,00	2 664 640,00	8 900 451,25
Saamiset luottolaitoksilta	3 183 011,49	23 704 494,93	1 500 000,00
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	3 564 311,71	27 187 532,85	78 550 923,99
Saamistodistukset	0,00	2 799 637,50	9 055 283,35
Yhteensä	6 747 323,20	56 356 305,28	98 006 658,59

Rahoitusvarat	Emo		
	2018		
	5 - 10 vuotta	yli 10 vuotta	Yhteensä
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	2 492 800,00	0,00	14 057 891,25
Saamiset luottolaitoksilta	4 072 705,00	0,00	32 460 211,42
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	66 744 640,89	59 223 848,11	235 271 257,55
Saamistodistukset	827 280,00	0,00	12 682 200,85
Yhteensä	74 137 425,89	59 223 848,11	294 471 561,07

Rahoitusvarat	Emo		
	2017		
	alle 3 kk	3 - 12 kk	1 - 5 vuotta
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	0,00	1 012 850,00	9 199 859,00
Saamiset luottolaitoksilta	8 237 076,43	15 226 298,31	3 000 000,00
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	4 022 500,99	25 714 920,05	80 403 065,64
Saamistodistukset	0,00	2 904 494,80	9 228 267,00
Yhteensä	12 259 577,42	44 858 563,16	101 831 191,64

Rahoitusvarat	Emo		
	2017		
	5 - 10 vuotta	yli 10 vuotta	Yhteensä
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	1 481 001,50	0,00	11 693 710,50
Saamiset luottolaitoksilta	3 963 410,00	0,00	30 426 784,74
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	66 466 490,39	57 521 319,06	234 128 296,13
Saamistodistukset	0,00	0,00	12 132 761,80
Yhteensä	71 910 901,89	57 521 319,06	288 381 553,17

Rahoitusvarat	Konserni		
	2018		
	alle 3 kk	3 - 12 kk	1 - 5 vuotta
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	0,00	2 664 640,00	8 900 451,25
Saamiset luottolaitoksilta	3 183 011,49	23 704 494,93	1 500 000,00
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	3 564 311,71	27 187 532,85	78 550 923,99
Saamistodistukset	0,00	2 799 637,50	9 055 283,35
Yhteensä	6 747 323,20	56 356 305,28	98 006 658,59

Rahoitusvarat	Konserni		
	2018		
	5 - 10 vuotta	yli 10 vuotta	Yhteensä
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	2 492 800,00	0,00	14 057 891,25
Saamiset luottolaitoksilta	4 072 705,00	0,00	32 460 211,42
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	66 744 640,89	59 223 848,11	235 271 257,55
Saamistodistukset	827 280,00	0,00	12 682 200,85
Yhteensä	74 137 425,89	59 223 848,11	294 471 561,07

Rahoitusvarat	Konserni		
	2017		
	alle 3 kk	3 - 12 kk	1 - 5 vuotta
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	0,00	1 012 850,00	9 199 859,00
Saamiset luottolaitoksilta	8 237 076,43	15 226 298,31	3 000 000,00
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	4 022 500,99	25 714 920,05	80 403 065,64
Saamistodistukset	0,00	2 904 494,80	9 228 267,00
Yhteensä	12 259 577,42	44 858 563,16	101 831 191,64

Rahoitusvarat	Konserni		
	2017		
	5 - 10 vuotta	yli 10 vuotta	Yhteensä
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	1 481 001,50	0,00	11 693 710,50
Saamiset luottolaitoksilta	3 963 410,00	0,00	30 426 784,74
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	66 466 490,39	57 521 319,06	234 128 296,13
Saamistodistukset	0,00	0,00	12 132 761,80
Yhteensä	71 910 901,89	57 521 319,06	288 381 553,17

Rahoitusvelat	Emo		
	2018		
	alle 3 kk	3 - 12 kk	1 - 5 vuotta
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	311 843,33	13 000 000,00	0,00
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	198 698 060,83	50 029 876,14	16 164 203,85
Yhteensä	199 009 904,16	63 029 876,14	16 164 203,85

Rahoitusvelat	Emo		
	2018		
	5 - 10 vuotta	yli 10 vuotta	Yhteensä
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	0,00	0,00	13 311 843,33
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	325 239,00	0,00	265 217 379,82
Yhteensä	325 239,00	0,00	278 529 223,15

Rahoitusvelat	Emo		
	2017		
	alle 3 kk	3 - 12 kk	1 - 5 vuotta
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	13 290,00	3 000 000,00	10 000 000,00
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	187 458 098,96	54 982 775,35	15 033 676,55
Yhteensä	187 471 388,96	57 982 775,35	25 033 676,55

Rahoitusvelat	Emo		
	2017		
	5 - 10 vuotta	yli 10 vuotta	Yhteensä
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	0,00	0,00	13 013 290,00
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	333 301,88	0,00	257 807 852,74
Yhteensä	333 301,88	0,00	270 821 142,74

Rahoitusvelat	Konserni		
	2018		
	alle 3 kk	3 - 12 kk	1 - 5 vuotta
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	311 843,33	13 000 000,00	0,00
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	198 647 901,09	50 029 876,14	16 164 203,85
Yhteensä	198 959 744,42	63 029 876,14	16 164 203,85

Rahoitusvelat	Konserni		
	2018		
	5 - 10 vuotta	yli 10 vuotta	Yhteensä
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	0,00	0,00	13 311 843,33
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	325 239,00	0,00	265 167 220,08
Yhteensä	325 239,00	0,00	278 479 063,41

Rahoitusvelat	Konserni		
	2017		
	alle 3 kk	3 - 12 kk	1 - 5 vuotta
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	13 290,00	3 000 000,00	10 000 000,00
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	187 436 937,54	54 982 775,35	15 033 676,55
Yhteensä	187 450 227,54	57 982 775,35	25 033 676,55

Rahoitusvelat	Konserni		
	2017		
	5 - 10 vuotta	yli 10 vuotta	Yhteensä
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	0,00	0,00	13 013 290,00
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	333 301,88	0,00	257 786 691,32
Yhteensä	333 301,88	0,00	270 799 981,32

Vaadittaessa maksettavat saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä:

Muut kuin määräaikaisten talletukset sekä luotolliset tilit on ilmoitettu luokassa alle 3 kk.

1.17Varojen ja velkojen erittely kotimaan ja ulkomaan rahan määriin sekä samaan konserniin kuuluilta

Varat	2018		2017	
	Kotimaan raha	Ulkomaan raha	Kotimaan raha	Ulkomaan raha
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	14 057 891,25	0,00	11 693 710,50	0,00
Saamiset luottolaitoksilta	32 460 211,42	0,00	30 426 784,74	0,00
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	235 271 257,55	0,00	234 128 296,13	0,00
Saamistodistukset	12 682 200,85	296 202,75	12 132 761,80	0,00
Muu omaisuus	26 597 365,83	0,00	24 903 491,48	485 218,41
Yhteensä	321 068 926,90	296 202,75	313 285 044,65	485 218,41

Varat	Konserni		2017	
	Kotimaan raha	Ulkomaan raha	Kotimaan raha	Ulkomaan raha
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	14 057 891,25	0,00	11 693 710,50	0,00
Saamiset luottolaitoksilta	32 460 211,42	0,00	30 426 784,74	0,00
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	235 271 257,55	0,00	234 128 296,13	0,00
Saamistodistukset	12 682 200,85	296 202,75	12 132 761,80	0,00
Muu omaisuus	25 984 212,78	0,00	24 424 227,60	485 218,41
Yhteensä	320 455 773,85	296 202,75	312 805 780,77	485 218,41

Velat	Emo		2017	
	Kotimaan raha	Ulkomaan raha	Kotimaan raha	Ulkomaan raha
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	13 311 843,33	0,00	13 013 290,00	0,00
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	265 217 379,82	0,00	257 807 852,73	0,00
Muut velat	720 282,52	0,00	827 510,47	0,00
Siirtovelat ja saadut ennakot	899 041,18	0,00	888 639,46	0,00
Yhteensä	280 148 546,85	0,00	272 537 292,66	0,00

Velat	Konserni		2017	
	2018			
	Kotimaan raha	Ulkomaan raha	Kotimaan raha	Ulkomaan raha
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	13 311 843,33	0,00	13 013 290,00	0,00
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	265 167 220,08	0,00	257 786 691,31	0,00
Muut velat	2 395 493,70	0,00	2 552 721,65	0,00
Siirtovelat ja saadut ennakot	907 451,32	0,00	897 155,41	0,00
Yhteensä	281 782 008,43	0,00	274 249 858,37	0,00

1.18 Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot ja kirjanpitoarvot sekä käyvän arvon hierarkia

	Emo		2017	
	2018			
Rahoitusvarat	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Käteiset varat	756 494,65	756 494,65	807 424,49	807 424,49
Saamiset luottolaitoksilta	32 460 211,42	32 460 211,42	30 426 784,74	30 426 784,74
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	235 271 257,55	235 271 257,55	234 128 296,13	234 128 296,13
Saamistodistukset	26 740 092,10	26 740 092,10	23 826 472,30	23 826 472,30
Osakkeet ja osuudet	20 333 199,32	20 333 199,32	17 901 770,68	17 901 770,68
Yhteensä	315 561 255,04	315 561 255,04	307 090 748,34	307 090 748,34

	Konserni		2017	
	2018			
Rahoitusvarat	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Käteiset varat	756 494,65	756 494,65	807 424,49	807 424,49
Saamiset luottolaitoksilta	32 460 211,42	32 460 211,42	30 426 784,74	30 426 784,74
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	235 271 257,55	235 271 257,55	234 128 296,13	234 128 296,13
Saamistodistukset	26 740 092,10	26 740 092,10	23 826 472,30	23 826 472,30
Osakkeet ja osuudet	20 333 199,32	20 333 199,32	17 901 770,68	17 901 770,68
Yhteensä	315 561 255,04	315 561 255,04	307 090 748,34	307 090 748,34

Rahoitusvelat	Emo		2017	
	2018			
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Velat luottolaitoksille	13 311 843,33	13 311 843,33	13 013 290,00	13 013 290,00
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	265 217 379,82	265 217 379,82	257 807 852,73	257 807 852,73
Yhteensä	278 529 223,15	278 529 223,15	270 821 142,73	270 821 142,73

Rahoitusvelat	Konserni		2017	
	2018			
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Velat luottolaitoksille	13 311 843,33	13 311 843,33	13 013 290,00	13 013 290,00
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	265 167 220,08	265 167 220,08	257 786 691,31	257 786 691,31
Yhteensä	278 479 063,41	278 479 063,41	270 799 981,31	270 799 981,31

Taseessa käypään arvoon arvostetut rahoitusinstrumentit	Emo			
	2018			
	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
	38 886 457,22	0,00	8 186 834,20	47 073 291,42
Kauden aikana realisoitumattomat voitot ja tappiot, taso 3			0,00	
	2017			
	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
	33 692 763,93	0,00	8 035 479,05	41 728 242,98
Kauden aikana realisoitumattomat voitot ja tappiot, taso 3			0,00	

Konserni				
2018				
	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
	38 886 457,22	0,00	8 186 834,20	47 073 291,42
Kauden aikana realisoitumattomat voitot ja tappiot, taso 3			0,00	
2017				
	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
	33 692 763,93	0,00	8 035 479,05	41 728 242,98
Kauden aikana realisoitumattomat voitot ja tappiot, taso 3			0,00	

Käypä arvo ja suoraan tuloslaskelmaan merkityt arvomuutokset sekä käyvän arvon rahastoon merkityt muutokset kustakin käypään arvoon merkittyjen rahoitusvälineiden ryhmästä

Emo				
2018				
	Käypä arvo	Arvonmuutos Tuloslaskelma	Arvonmuutos Käyvän arvon rahasto 31.12.	
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat rahoitusvarat	34 268 968,31	86 706,73	-181 062,05	
Käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavat rahoitusvarat	12 804 323,11	-90 324,14	0,00	
Yhteensä	47 073 291,42	-3 617,41	-181 062,05	

Emo				
2017				
	Käypä arvo	Arvonmuutos Tuloslaskelma	Arvonmuutos Käyvän arvon rahasto 31.12.	
Myytävissä olevat rahoitusvarat	41 728 242,98	-181 728,31	325 967,30	
Yhteensä	41 728 242,98	-181 728,31	325 967,30	

Konserni				
2018				
	Käypä arvo	Arvonmuutos Tuloslaskelma	Arvonmuutos Käyvän arvon rahasto 31.12.	
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat rahoitusvarat	34 268 968,31	86 706,73	-181 062,05	
Käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavat rahoitusvarat	12 804 323,11	-90 324,14	0,00	
Yhteensä	47 073 291,42	-3 617,41	-181 062,05	

Konserni				
2017				
	Käypä arvo	Arvonmuutos Tuloslaskelma	Arvonmuutos Käyvän arvon rahasto 31.12.	
Myytävissä olevat rahoitusvarat	41 728 242,98	-181 728,31	325 967,30	
Yhteensä	41 728 242,98	-181 728,31	325 967,30	

Rahoitusvarat, jotka arvostettu hankintamenoon sen vuoksi, että niiden käypää arvoa ei ole voitu määrittää luotettavasti

Emo	
2018	
	Kirjanpitoarvo
Hankintameno arvo arvo rahoitusvara	
Enfo	130 031,10
Yhteensä	130 031,10

	Emo 2017
Hankinmenoon arvostettu rahoitusvara	Kirjanpitoarvo
Enfo	130 031,10
Yhteensä	130 031,10

	Konserni 2018
Hankinmenoon arvostettu rahoitusvara	Kirjanpitoarvo
Enfo	130 031,10
Yhteensä	130 031,10

	Konserni 2017
Hankinmenoon arvostettu rahoitusvara	Kirjanpitoarvo
Enfo	130 031,10
Yhteensä	130 031,10

Hankintameno on arvostettu osakkeet ja osuudet toiminnalle välttämättömissä yrityksissä, jotka on esitetty tarkemmin liitetiedossa 5.2. Toiminnalle välttämättömät osakkeet ja osuudet on tarkoitettu pidettäväksi pysyvästi hallussa. Näiden omistusten käypää arvoa ei voida määrittellä luotettavasti.

1.19 Oman pääoman lisäykset ja vähennykset sekä siirrot erien välillä tilikauden aikana

Jos on tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden muutoksia tai virheiden oikaisuja, ne on esitettävä erikseen ja selostettava näiden perusteet.

	Emo				
	Tilikauden alussa	IFRS 9 siirtymän vaikutus 1.1.2018	Lisäykset	Vähennykset	Tilikauden lopus
Osuuspääoma	6 495 200,00	0,00	300 100,00	-514 500,00	6 280 800,00
Muut sidotut rahastot	1 813 217,81	-	209 420,10	-542 468,22	1 449 363,27
Vararahasto	1 552 443,97	0,00	0,00	0,00	1 552 443,97
Käyvän arvon rahasto	260 773,84	-30 806,42	209 420,10	-542 468,22	-103 080,70
Käypään arvoon arvostamisesta	260 773,84	-30 806,42	209 420,10	-542 468,22	-103 080,70
Vapaat rahastot	1 375,87	-	0,00	0,00	1 375,87
Muut rahastot	1 375,87	0,00	0,00	0,00	1 375,87
Edellisten tilikausien voitto	22 766 945,83	202 093,82	1 994 467,12	-1 044 956,59	23 918 550,18
Tilikauden voitto	1 044 956,59	0,00	894 234,84	-1 044 956,59	894 234,84
Oma pääoma yhteensä	32 121 696,10	171 287,40	3 398 222,06	-3 146 881,40	32 544 324,16
Vapaaseen omaan pääomaan sisältyvät jakokelvottomat erät	195 222,17				176 840,29
-josta aktivoituja kehittämismenoja	195 222,17				176 840,29
	Konserni				
	Tilikauden alussa	IFRS 9 siirtymän vaikutus 1.1.2018	Lisäykset	Vähennykset	Tilikauden lopus
Osuuspääoma	6 495 200,00	0,00	300 100,00	-514 500,00	6 280 800,00
Muut sidotut rahastot	1 813 217,81	-	209 420,10	-542 468,22	1 449 363,27
Vararahasto	1 552 443,97	0,00	0,00	0,00	1 552 443,97
Käyvän arvon rahasto	260 773,84	-30 806,42	209 420,10	-542 468,22	-103 080,70
Käypään arvoon arvostamisesta	260 773,84	-30 806,42	209 420,10	-542 468,22	-103 080,70
Vapaat rahastot	1 375,87	-	0,00	0,00	1 375,87
Muut rahastot	1 375,87	0,00	0,00	0,00	1 375,87
Edellisten tilikausien voitto	28 666 006,55	202 093,82	968 067,24	-95 446,06	29 740 721,55
Tilikauden voitto	968 067,24	0,00	624 594,71	-968 067,24	624 594,71
Vähemmistön osuus omasta pääomasta	612 054,92	0,00	0,00	-35 144,90	576 910,02
Oma pääoma yhteensä	38 555 922,39	171 287,40	2 102 182,05	-2 155 626,42	38 673 765,41

Vapaaseen omaan pääomaan sisältyvät jakokelvottomat erät	7 096 066,88	6 877 685,00
-josta aktivoituja kehittämismenoja	195 222,17	176 840,29

Käyvän arvon rahaston muutokset tilikauden aikana

Emo

2018

	Saamistodistukset	Osakkeet ja osuudet	Rahavirran suojauksesta	Yhteensä
Käyvän arvon rahaston saldo 1.1.2018 (brutto)	270 609,32	55 357,98	0,00	325 967,30
IFRS 9 siirtymän vaikutus 1.1.2018 (brutto)	16 849,95	-55 357,98	0,00	-38 508,03
Laskennallinen verosaaminen (+)/verovelka (-)	-	-	-	-57 491,85
Käyvän arvon rahasto 1.1.2018	287 459,27	0,00	0,00	229 967,42
Käyvän arvon lisäykset	324 697,96	0,00	0,00	324 697,96
Käyvän arvon vähennykset	-689 662,60	0,00	0,00	-689 662,60
Käyvän arvon rahastosta tuloslaskelmaan siirretyt	-86 706,73	0,00	0,00	-86 706,73
Käyvän arvon rahaston siirto voittovaroihin (osakkeiden luovutus)	-	0,00	-	0,00
Odotettavissa olevat luottotappiot	35 361,22	-	-	35 361,22
Käyvän arvon rahaston muutokset 2018, yhteensä	-416 310,15	0,00	0,00	-416 310,15
Käyvän arvon rahaston saldo 31.12.2018 (brutto)	-128 850,88	0,00	0,00	-128 850,88
Laskennallinen verosaaminen (+)/verovelka (-)	25 770,18	0,00	0,00	25 770,18
Käyvän arvon rahasto 31.12.2018	-103 080,70	0,00	0,00	-103 080,70

Käyvän arvon rahaston muutokset tilikauden aikana

Emo

2017

	Saamistodistukset	Osakkeet ja osuudet	Rahavirran suojauksesta	Yhteensä
Käyvän arvon rahaston saldo 1.1.2017 (brutto)	421 740,37	138 413,56	0,00	560 153,93
Laskennallinen verosaaminen (+)/verovelka (-)	-	-	-	-112 030,79
Käyvän arvon rahasto 1.1.2017				448 123,14
Käyvän arvon lisäykset	395 700,85	214 011,05	0,00	609 711,90
Käyvän arvon vähennykset	-370 086,20	-65 436,56	0,00	-435 522,76
Käyvän arvon rahastosta tuloslaskelmaan siirretyt	-176 745,70	-231 630,07	0,00	-408 375,77
Käyvän arvon rahaston muutokset 2017, yhteensä	-151 131,05	-83 055,58	0,00	-234 186,63
Käyvän arvon rahaston saldo 31.12.2017 (brutto)	270 609,32	55 357,98	0,00	325 967,30
Laskennallinen verosaaminen (+)/verovelka (-)	-54 121,86	-11 071,60	0,00	-65 193,46
Käyvän arvon rahasto 31.12.2017	216 487,46	44 286,38	0,00	260 773,84

LUOTTORISKIÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

1.20 Rahoitusvarojen jakauma riskiluokittain

Lainat ja saamiset sekä taseen ulkopuoliset erät	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	31.12.2018
Riskiluokka 1	36 210 410,18	541 193,84	0,00	36 751 604,02
Riskiluokka 2	86 642 868,22	98 285,57	0,00	86 741 153,79
Riskiluokka 3	39 562 442,33	788 030,67	0,00	40 350 473,00
Riskiluokka 4	50 794 264,91	1 015 702,34	0,00	51 809 967,25
Riskiluokka 5	28 103 679,95	4 013 324,29	0,00	32 117 004,24
Riskiluokka 6	4 528 210,29	10 596 266,54	0,00	15 124 476,83
Riskiluokka 7	0,00	7 436 028,11	0,00	7 436 028,11
Riskiluokka 8	0,00	0,00	6 742 561,37	6 742 561,37
Pääomaerät riskiluokittain, yhteensä	245 841 875,88	24 488 831,36	6 742 561,37	277 073 268,61
Tappioita koskeva vähennyserä (loss allowance)	214 811,46	299 782,96	1 046 056,15	1 560 650,57
Yhteensä	245 627 064,42	24 189 048,40	5 696 505,22	275 512 618,04

Saamistodistukset	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	31.12.2018
Riskiluokka 1	19 895 000,00	500 000,00	0,00	20 395 000,00
Riskiluokka 2	2 000 000,00	0,00	0,00	2 000 000,00
Riskiluokka 3	292 557,34	200 000,00	0,00	492 557,34
Riskiluokka 4	0,00	1 500 000,00	0,00	1 500 000,00
Riskiluokka 5	0,00	1 400 000,00	0,00	1 400 000,00
Riskiluokka 6	0,00	360 000,00	0,00	360 000,00
Pääomaerät riskiluokittain, yhteensä	22 187 557,34	3 960 000,00	0,00	26 147 557,34
Tappioita koskeva vähennyserä (loss allowance)	9 485,15	42 726,02	0,00	52 211,17
Yhteensä	22 178 072,19	3 917 273,98	0,00	26 095 346,17

1.21 Luottoriskikeskittymät

	Lainat ja saamiset luottolaitoksilta	Lainat ja saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	Vieraan pääoman ehtoiset sijoitukset	Annetut lainalupaukset ja takaukset
Tasearvo 31.12.2018	28 377 774,44	236 767 478,13	26 147 557,34	
Taseen ulkopuoliset sitoumukset 31.12.2018				11 928 016,04
Luottoriskikertymä toimialoittain, Riskiluokka 1				
Yritykset	0,00	163 692,35	8 560 000,00	1 860 385,33
Maatalous	0,00	0,00	0,00	3 000,00
Kiinteistöala	0,00	187,18	700 000,00	178 290,29
Rakentaminen	0,00	154 000,00	500 000,00	705 886,30
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	0,00	0,00	40 000,00
Teollisuus	0,00	9 505,17	3 150 000,00	824 708,74
Kuljetus ja varastointi	0,00	0,00	0,00	500,00
Muut	0,00	0,00	4 210 000,00	108 000,00
Julkisyhteisöt	0,00	0,00	8 635 000,00	0,00
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0,00	16 300,00	0,00	3 000,00
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	22 305 069,44	0,00	3 200 000,00	0,00
Kotitaloudet	0,00	9 053 728,44	0,00	3 349 428,46
Yhteensä 31.12.2018	22 305 069,44	9 233 720,79	20 395 000,00	5 212 813,79

Luottoriskikertymä toimialoittain, riskiluokka 2

Yritykset	0,00	2 000,00	1 500 000,00	14 408,00
Maatalous	0,00	0,00	0,00	1 000,00
Kiinteistöala	0,00	0,00	1 000 000,00	0,00
Rakentaminen	0,00	0,00	0,00	13 408,00
Kuljetus ja varastointi	0,00	0,00	500 000,00	0,00
Muut	0,00	2 000,00	0,00	0,00
Julkisyhteisöt	0,00	0,00	500 000,00	0,00
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0,00	111 017,08	0,00	30 000,00
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	6 072 705,00	0,00	0,00	0,00
Kotitaloudet	0,00	79 545 743,28	0,00	965 280,43
Yhteensä 31.12.2018	6 072 705,00	79 658 760,36	2 000 000,00	1 009 688,43

Luottoriskikertymä toimialoittain, riskiluokka 3

Yritykset	0,00	12 010 573,24	492 557,34	2 743 869,62
Maatalous	0,00	273 500,00	0,00	8 252,00
Kiinteistöala	0,00	9 184 196,05	0,00	453 359,96
Rakentaminen	0,00	726 543,34	0,00	844 184,73
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	136 191,57	0,00	19 945,17
Teollisuus	0,00	255 924,01	0,00	0,00
Kuljetus ja varastointi	0,00	142 938,45	292 557,34	0,00
Muut	0,00	1 291 279,82	200 000,00	1 418 127,76
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0,00	128 224,56	0,00	4 935,41
Kotitaloudet	0,00	24 733 225,01	0,00	729 645,16
Yhteensä 31.12.2018	0,00	36 872 022,81	492 557,34	3 478 450,19

Luottoriskikertymä toimialoittain, riskiluokka 4

Yritykset	0,00	6 322 968,29	1 500 000,00	1 030 213,18
Maatalous	0,00	68 793,58	0,00	0,00
Kiinteistöala	0,00	4 725 023,68	0,00	644 822,08
Rakentaminen	0,00	393 952,67	0,00	280 558,56
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	132 321,11	0,00	33 249,02
Teollisuus	0,00	147 504,76	1 000 000,00	5 402,19
Kuljetus ja varastointi	0,00	120 396,20	0,00	9 000,00
Muut	0,00	734 976,29	500 000,00	57 181,33
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0,00	25 484,45	0,00	0,00
Kotitaloudet	0,00	43 947 564,10	0,00	483 737,23
Yhteensä 31.12.2018	0,00	50 296 016,84	1 500 000,00	1 513 950,41

Luottoriskikertymä toimialoittain, riskiluokka 5

Yritykset	0,00	1 309 054,78	1 400 000,00	52 900,91
Maatalous	0,00	23 596,12	0,00	0,00
Kiinteistöala	0,00	736 211,93	0,00	0,00
Rakentaminen	0,00	41 541,92	400 000,00	34 960,07
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	17 509,01	0,00	10 406,99
Teollisuus	0,00	69 793,57	1 000 000,00	4 237,38
Kuljetus ja varastointi	0,00	103 860,36	0,00	589,64
Muut	0,00	316 541,87	0,00	2 706,83
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0,00	4 545,13	0,00	0,00
Kotitaloudet	0,00	30 445 577,38	0,00	304 926,04
Yhteensä 31.12.2018	0,00	31 759 177,29	1 400 000,00	357 826,95

Luottoriskikertymä toimialoittain, riskiluokka 6

Yritykset	0,00	1 564 053,92	360 000,00	41 000,00
Maatalous	0,00	7 377,12	0,00	0,00
Kiinteistöala	0,00	637 604,08	0,00	0,00
Rakentaminen	0,00	20 228,57	0,00	0,00
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	120 800,00	0,00	16 000,00

Teollisuus	0,00	336 797,25	0,00	0,00
Kuljetus ja varastointi	0,00	99 159,03	360 000,00	19 000,00
Muut	0,00	342 087,87	0,00	6 000,00
Kotitaloudet	0,00	13 429 241,91	0,00	90 181,00
Yhteensä 31.12.2018	0,00	14 993 295,83	360 000,00	131 181,00
Luottoriskikertymä toimialoittain, riskiluokka 7				
Yritykset	0,00	603 166,64	0,00	0,00
Maatalous	0,00	112 194,00	0,00	0,00
Kiinteistöala	0,00	337 985,92	0,00	0,00
Rakentaminen	0,00	152 986,72	0,00	0,00
Kotitaloudet	0,00	6 800 801,01	0,00	32 060,46
Yhteensä 31.12.2018	0,00	7 403 967,65	0,00	32 060,46
Luottoriskikertymä toimialoittain, riskiluokka 8				
Yritykset	0,00	1 835 553,06	0,00	179 666,25
Maatalous	0,00	338 023,33	0,00	0,00
Rakentaminen	0,00	82 371,25	0,00	169 666,25
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	790 194,11	0,00	5 000,00
Teollisuus	0,00	130 333,16	0,00	0,00
Kuljetus ja varastointi	0,00	54 604,64	0,00	0,00
Muut	0,00	440 026,57	0,00	5 000,00
Kotitaloudet	0,00	4 714 963,50	0,00	12 378,56
Yhteensä 31.12.2018	0,00	6 550 516,56	0,00	192 044,81

1.22 Vakuuksien ja muiden luoton laatua parantavien järjestelyjen vaikutus

	2018	
	Luottoriskille alttiina oleva määrä, johon kohdistuu vakuus	Kuvaus hallussa olevasta vakuudesta
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	239 628 109,12	
Asuntoluotot	151 782 445,72	Pääosin asuinkiinteistövakuuksia
Yritysluotot	23 967 771,11	Pääosin kiinteistövakuuksia
Kulutusluotot	32 562 998,32	Pääosin asuinkiinteistövakuuksia
Muut	31 314 893,97	Pääosin kiinteistövakuuksia

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

2.1 Korkotuotot ja -kulut

	Emo 2018	2017	Konserni 2018	2017
Korkotuotot				
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavista saamistodistuksista	116 607,69	95 324,10	116 607,69	0,00
Saamisista luottolaitoksilta	17 859,16	10 571,52	17 859,16	10 354,35
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	4 414 924,39	4 618 664,92	4 414 774,39	4 618 664,92
Saamistodistuksista	244 898,46	372 496,54	244 898,46	467 820,64
Muut korkotuotot	89 311,09	29 042,10	89 311,09	29 042,10
Yhteensä	4 883 600,79	5 126 099,18	4 883 450,79	5 125 882,01
Korkotuotot vaiheeseen 3 kirjatuista rahoitusvaroista	240 664,95	-	240 664,95	-
Korkotuotot arvoltaan alentuneista luotoista ja muista saamisista	-	28 393,70	-	28 393,70
Korkokulut				
Veloista luottolaitoksille	-103 778,89	-103 509,79	-103 778,89	-103 509,79
Veloista yleisölle ja julkisyhteisöille	-542 079,86	-766 274,34	-542 079,86	-766 274,34
Negatiiviset korkotuotot rahoitusvaroista	-107 624,76	-129 862,50	-107 624,76	-129 862,50
Muut korkokulut	-175,23	121,44	-175,23	121,44
Yhteensä	-753 658,74	-999 525,19	-753 658,74	-999 525,19

2.2 Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista

	Emo 2018	Konserni 2018
Käypään arvoon tuloksen kautta kirjatui- tuista sijoituksista saadut osinkotuotot	30 285,02	30 285,02
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjatui- tuista sijoituksista	20 875,40	20 875,40
joista tilikauden lopussa hallussa oleviin sijoituksiin liittyvät osingot	20 875,40	20 875,40
Yhteensä	51 160,42	51 160,42

	Emo 2017	Konserni 2017
Myytävissä olevista rahoitusvaroista saadut osinkotuotot	40 149,03	40 149,03
Yhteensä	40 149,03	40 149,03

2.3 Palkkiotuotot ja -kulut

	Emo 2018	2017	Konserni 2018	2017
Palkkiotuotot				
Luotonannosta	721 312,23	797 266,05	721 312,23	797 266,05
Ottolainauksesta	20 165,31	42 411,17	20 165,31	42 411,17
Maksuliikenteestä	1 101 155,36	1 079 316,02	1 101 071,14	1 079 225,00
Omaisuu- denhoidosta	243 547,25	272 012,02	243 547,25	272 012,02
Välitety- stä toiminnasta	448 518,27	413 826,98	448 518,27	413 826,98
Takausten myöntämisestä	68 284,80	64 717,16	68 284,80	64 717,16
Muut palkkiotuotot	50 133,55	41 408,06	50 133,55	41 408,06
Yhteensä	2 653 116,77	2 710 957,46	2 653 032,55	2 710 866,44
Palkkiokulut				
Maksetut toimitusmaksut	-70 143,31	-39 278,05	-70 143,31	-39 278,05
Muut	-514 010,98	-473 128,00	-514 010,98	-473 036,98
Yhteensä	-584 154,29	-512 406,05	-584 154,29	-512 315,03

**2.4 Arvopaperikaupan ja valuutta-
toiminnan nettotuotot**

	Emo 2018	Käyvän arvon muutokset(netto)	Yhteensä
Osakkeista ja osuuksista	-3 383,03	-90 324,14	-93 707,17
Arvopaperikaupan nettotuotot yhteensä	-3 383,03	-90 324,14	-93 707,17
Valuuttatoiminnan nettotuotot	11 369,84	0,00	11 369,84
Tuloslaskelmaerä yhteensä	7 986,81	-90 324,14	-82 337,33

	Emo 2017	Käyvän arvon muutokset(netto)	Yhteensä
Valuuttatoiminnan nettotuotot	-44 982,48	0,00	-44 982,48
Tuloslaskelmaerä yhteensä	-44 982,48	0,00	-44 982,48

	Konserni 2018	Käyvän arvon muutokset(netto)	Yhteensä
Osakkeista ja osuuksista	-3 383,03	-90 324,14	-93 707,17
Arvopaperikaupan nettotuotot yhteensä	-3 383,03	-90 324,14	-93 707,17
Valuuttatoiminnan nettotuotot	11 369,84	0,00	11 369,84
Tuloslaskelmaerä yhteensä	7 986,81	-90 324,14	-82 337,33

	Konserni 2017		
	Myyntivoitot ja - tappiot(netto)	Käyvän arvon muutokset(netto)	Yhteensä
Valuuttatoiminnan nettotuotot	-44 982,48	0,00	-44 982,48
Tuloslaskelmaerä yhteensä	-44 982,48	0,00	-44 982,48

2.5 Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattujen rahoitusvarojen nettotuotot

	Emo 2018		
	Myyntivoitot ja - tappiot(netto)	Siirrot käyvän arvon rahastosta	Yhteensä
Saamistodistuksista	-4 151,20	86 706,73	82 555,53
Yhteensä	-4 151,20	86 706,73	82 555,53

	Konserni 2018		
	Myyntivoitot ja - tappiot(netto)	Siirrot käyvän arvon rahastosta	Yhteensä
Saamistodistuksista	-4 151,20	86 706,73	82 555,53
Yhteensä	-4 151,20	86 706,73	82 555,53

2.6 Myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot

	Emo 2017		Konserni 2017		
	Myyntivoitot ja - tappiot(netto)	Arvon alentumiset	Arvon alentumisten peruutukset	Siirrot käyvän arvon rahastosta	Yhteensä
Saamistodistuksista	60 667,80	0,00	0,00	176 745,70	237 413,50
Osakkeista ja osuuksista	38 983,14	0,00	0,00	231 630,07	270 613,21
Yhteensä	99 650,94	0,00	0,00	408 375,77	508 026,71

	Konserni 2017		Konserni 2017		
	Myyntivoitot ja - tappiot(netto)	Arvon alentumiset	Arvon alentumisten peruutukset	Siirrot käyvän arvon rahastosta	Yhteensä
Saamistodistuksista	60 667,80	0,00	0,00	176 745,70	237 413,50
Osakkeista ja osuuksista	38 983,14	0,00	0,00	231 630,07	270 613,21
Yhteensä	99 650,94	0,00	0,00	408 375,77	508 026,71

2.7 Sijoituskiinteistöjen nettotuotot

	Emo 2018		Konserni 2018	
	2018	2017	2018	2017
Vuokra- ja osinkotuotot	208 284,28	241 910,05	287 062,19	241 910,05
Vuokrakulut	0,00	0,00	0,00	43 138,00
Suunnitelman mukaiset poistot	-50 864,38	-56 478,17	-118 694,53	-124 308,32
Myyntivoitot ja -tappiot (netto)	146 670,07	258 947,42	146 670,07	258 947,42
Arvon alentumistappiot	0,00	-100 000,00	0,00	-100 000,00
Muut tuotot	12 157,60	9 251,41	24 686,09	13 106,25
Muut kulut	-122 662,29	-150 462,64	-191 966,05	-196 221,25
Yhteensä	193 585,28	203 168,07	147 757,77	136 572,15

2.8 Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut

	Emo 2018		Konserni 2018	
	2018	2017	2018	2017
Liiketoiminnan muut tuotot				
Vuokratuotot omassa käytössä olevasta kiinteistöomaisuudesta	4 750,00	4 800,00	4 750,00	86 001,85
Muut tuotot	239 075,15	198 977,21	250 941,12	226 518,99
Yhteensä	243 825,15	203 777,21	255 691,12	312 520,84

Liiketoiminnan muut kulut	2018	2017	2018	2017
Vuokrakulut	-138 752,28	-139 089,97	-138 752,28	-139 089,97
Kulut omassa käytössä olevasta kiinteistöomaisuudesta	-287 189,99	-250 052,66	-287 189,99	-328 419,75
Vakuusrahastomaksut	-175 011,17	-146 895,65	-175 011,17	-146 895,65
Muut kulut	-360 468,76	-274 425,20	-351 495,61	-274 425,20
Yhteensä	-961 422,20	-810 463,48	-952 449,05	-888 830,57

2.9 Henkilöstökulut

	Emo 2018	2017	Konserni 2018	2017
Palkat ja palkkiot	-1 828 877,21	-1 780 416,29	-1 832 564,87	-1 790 538,17
Henkilösivukulut	-429 488,60	-350 545,37	-429 488,60	-350 545,37
Eläkekulut	-396 127,71	-314 563,44	-396 127,71	-314 563,44
Muut henkilösivukulut	-33 360,89	-35 981,93	-33 360,89	-35 981,93
Yhteensä	-2 258 365,81	-2 130 961,66	-2 262 053,47	-2 141 083,54

2.10 Muut hallintokulut

	Emo 2018	2017	Konserni 2018	2017
Muut henkilöstökulut	-181 328,77	-164 140,54	-181 328,77	-164 140,54
Toimistokulut	-677 199,33	-671 539,14	-677 199,33	-671 539,14
Atk-kulut	-1 034 904,45	-988 260,96	-1 034 904,45	-988 260,96
Yhteyskulut	-140 840,07	-140 650,92	-140 840,07	-140 650,92
Edustus- ja markkinointikulut	-258 860,21	-243 378,50	-258 860,21	-243 378,50
Muut hallintokulut	0,00	0,00	-11 631,54	-4 891,02
Yhteensä	-2 293 132,83	-2 207 970,06	-2 304 764,37	-2 212 861,08

2.11 Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä

	Emo 2018	2017	Konserni 2018	2017
Suunnitelman mukaiset poistot	-312 587,65	-314 737,92	-376 830,88	-378 981,15
Aineelliset hyödykkeet	-76 222,62	-89 221,85	-140 465,85	-153 465,08
Aineettomat hyödykkeet	-236 365,03	-225 516,07	-236 365,03	-225 516,07
Yhteensä	-312 587,65	-314 737,92	-376 830,88	-378 981,15

2.12 Odotettavissa olevat luottotappiot luotoista ja muista sitoumuksista sekä muista rahoitusvaroista

	Emo 2018		Tuloslaskelmaan kirjatut lopulliset luottotappioiden peruutukset		Tuloslaskelmaan kirjatut lopulliset luottotappiot ja arvonalentumis- tappiot	
Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintameno- kirjatavista rahoitusvaroista sekä ta- kauksista ja muista taseen ulkopuo- lisista sitoumuksista	Sopimuskohtaiset odotettavissa olevat luottotappiot, brutto	Peruutukset				
Saamisista luottolaitoksilta	-1 145,65	0,00	-	-	-	-
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	254 456,67	43 223,58	764,18	-	-234 038,28	-
Taseen ulkopuoliset erät	-14 500,52	0,00	-	-	0,00	0,00
Yhteensä	238 810,50	43 223,58	764,18	-	-234 038,28	0,00

Muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot

Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat saamistodistukset	-35 361,22	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	-35 361,22	0,00	0,00	0,00
Odotettavissa olevat luottotappiot yhteensä	203 449,28	43 223,58	764,18	-234 038,28

Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoon kirjat- tavista rahoitusvaroista sekä ta- kauksista ja muista taseen ulkopuo- lisista sitoumuksista	Konserni		Tuloslaskelmaan kirjatut lopullisten luottotappioiden peruutukset	Tuloslaskelmaan kirjatut lopulliset luottotappiot ja arvonalentumis- tappiot
	Sopimuskohtaiset odotettavissa olevat luottotappiot, brutto	Peruutukset		
Saamisista luottolaitoksilta	-1 145,65	0,00	-	-
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	254 456,67	43 223,58	764,18	-234 038,28
Taseen ulkopuoliset erät	-14 500,52	0,00	-	0,00
Yhteensä	238 810,50	43 223,58	764,18	-234 038,28

Muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot

Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat saamistodistukset	-35 361,22	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	-35 361,22	0,00	0,00	0,00
Odotettavissa olevat luottotappiot yhteensä	203 449,28	43 223,58	764,18	-234 038,28

2.13 Arvonalentumistappiot luotoista ja muista sitoumuksista sekä muista rahoitusvaroista

	Emo 2017	Konserni 2017
Arvonalentumistappiot luotoista ja muista sitoumuksista		
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	-455 443,76	-455 443,76
Sopimuskohtaiset arvonalentumistappiot	-460 050,71	-460 050,71
Ryhmäkohtaiset arvonalentumistappiot	-16 227,08	-16 227,08
Arvonalentumisten peruutukset ja palautukset (-)	20 834,03	20 834,03
Arvonalentumistappiot luotoista ja muista sitoumuksista yhteensä	-455 443,76	-455 443,76
Arvonalentumistappiot rahoitusva- roista yhteensä	-455 443,76	-455 443,76

2.14 Tuotot liiketoiminta-alueittain ja markkina-alueittain

	Emo 2018	Konserni 2017	Konserni 2018	2017
Pankkitoiminnan tuotot	7 271 847,87	7 747 669,99	7 237 652,11	7 789 509,51

Tuottojen, liikevoiton, varojen ja velkojen jakautumista liiketoiminta-alueittain ei ole ilmoitettu, koska jaolla ei ole olennaista merkitystä. Pankki harjoittaa liiketoimintaa vain Suomessa. Tuotot on esitetty eliminoimattomina

VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

3.1 Annetut vakuudet

Muiden velasta annetut:

Pankki on antanut Bonum Pankki Oyj:lle yleispanntaussitoumuksen niistä varoista, jotka pankilla on sinne talletettuna. Pantattu määrä on 4.072.705,00 euroa 31.12.2018

3.2 Eläkevastuut

Henkilöstön eläketurva on järjestetty Eläkevakuutusyhtiö Veritaksen kautta eikä kattamatonta eläkevastuuta ole.

3.3 Leasing ja muut vuokravastuut

Ei-peruutettavissa olevien vuokrasopimusten perusteella maksettavat vähimmäisvuokrat

	Emo 2018	2017	Konserni 2018	2017
Yhden vuoden kuluessa	82 793,07	34 033,43	82 793,07	34 033,43
Yli vuoden kuluessa ja enintään viiden vuoden kuluessa	4 264,32	132 792,90	4 264,32	132 792,90

3.4 Taseen ulkopuoliset sitoumukset

	Emo 2018	2017	Konserni 2018	2017
Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset				
Takaukset	2 860 630,99	3 076 957,26	2 860 630,99	3 076 957,26
Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset	9 067 385,05	12 627 584,18	9 067 385,05	12 627 584,18
joista luottolupaukset	9 067 385,05	12 627 584,18	9 067 385,05	12 627 584,18
Taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä	11 928 016,04	15 704 541,44	11 928 016,04	15 704 541,44

3.5 Muut taseen ulkopuoliset järjestytyt

	Emo 2018	2017	Konserni 2018	2017
Pankki kuuluu Oy Samlink Ab:n arvonlisäverovelvollisuusryhmään.				
Arvonlisäveron ryhmäkisteröintiin liittyvä yhteisvastuumäärä	1 956 926,57	757 141,30	1 956 926,57	757 141,30

HENKILÖSTÖÄ, JOHTOA JA LÄHIPIIRIÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

	Henkilömäärä tilikauden lopussa	Henkilömäärä tilikauden lopussa	Henkilömäärä tilikauden lopussa	Henkilömäärä tilikauden lopussa
4.1 Henkilöstön lukumäärä 31.12.	Emo 2018	2017	Konserni 2018	2017
Vakinainen kokoaikainen henkilöstö	39	35	39	35
Vakinainen osa-aikainen henkilöstö	1	5	1	5
Määräaikainen henkilöstö	3	6	3	6
Yhteensä	43	46	43	46

4.2 Johdon palkat, palkkiot ja eläkesitoumukset

	Emo 2018	2017	Konserni 2018	2017
Hallintoneuvoston jäsenet ja varajäsenet, palkat ja palkkiot	28 566,30	35 115,00	28 566,30	35 115,00
Hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa, palkat ja palkkiot	272 465,54	242 249,35	272 465,54	242 249,35
Yhteensä	301 031,84	277 364,35	301 031,84	277 364,35

4.3 Johdolle myönnettyt luotot ja takaukset

	2018		2017	
	Luotot	Takaukset	Luotot	Takaukset
Hallintoneuvoston jäsenet ja varajäsenet	1 529 487,89	0,00	1 352 603,21	0,00
Hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa ja muu johto	2 496 139,15	0,00	2 498 470,65	0,00
Yhteensä	4 025 627,04	0,00	3 851 073,86	0,00
Lisäykset	729 463,48	0,00	2 204 141,22	0,00
Vähennykset	668 180,81	0,00	389 992,24	0,00

Lainaehdot:

Luotot ja takaukset on myönnetty ehdoin, joita sovelletaan vastaaviin asiakasluottoihin ja takauksiin pl. Toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa, joiden luottoihin sovelletaan henkilökuntaluottojen hinnoittelua.

4.4 Lähipiiritiedot

Lähipiirin määrittely

Luottolaitoksen lähipiiri määritellään tilinpäätöksessä esitettäviä tietoja varten standardin IAS 24 *Lähipiiriä koskevat tiedot tilinpäätöksessä* mukaisesti.

Saamiset, takaukset ja vakuudet lähipiiriltä

Lähipiiriin kuulumisen peruste	Emo			
	2018			
	Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	Sijoitukset	Muut saamiset	Takaukset/vakuudet
Sukulaisuus	2 088 266,32	0,00	0,00	0,00
Määräysvalta	81 895,16	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	2 170 161,48	0,00	0,00	0,00

*) Johdon luotot ja takaukset on esitetty liitetiedossa 4.3.

Odotettavissa olevat luottotappiot

Tilikauden alussa	8 243,32	0,00	0,00	0,00
Tilikauden muutos	26,47	0,00	0,00	0,00
Tilikauden lopussa	8 269,79	0,00	0,00	0,00

Lähipiiriin kuulumisen peruste	Emo			
	2017			
	Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	Sijoitukset	Muut saamiset	Takaukset/vakuudet
Sukulaisuus	1 588 901,43	0,00	0,00	0,00
Määräysvalta	129 829,70	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	1 718 731,13	0,00	0,00	0,00

*) Johdon luotot ja takaukset on esitetty liitetiedossa 4.3.

Lähipiiriin kuulumisen peruste	Konserni			
	2018			
	Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	Sijoitukset	Muut saamiset	Takaukset/vakuudet
Sukulaisuus	2 088 266,32	0,00	0,00	0,00
Määräysvalta	81 895,16	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	2 170 161,48	0,00	0,00	0,00

*) Johdon luotot ja takaukset on esitetty liitetiedossa 4.3.

Odotettavissa olevat luottotappiot

Tilikauden alussa	8 243,32	0,00	0,00	0,00
Tilikauden muutos	26,47	0,00	0,00	0,00
Tilikauden lopussa	8 269,79	0,00	0,00	0,00

Lähipiiriin kuulumisen peruste	Konserni			
	2017			
	Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	Sijoitukset	Muut saamiset	Takaukset/vakuudet
Sukulaisuus	1 588 901,43	0,00	0,00	0,00
Määräysvalta	129 829,70	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	1 718 731,13	0,00	0,00	0,00

*) Johdon luotot ja takaukset on esitetty liitetiedossa 4.3.

Saamisia ja sijoituksia koskevat pääasialliset ehdot:

Luotot ja takaukset on myönnetty ehdoin, joita sovelletaan vastaaviin asiakasluottoihin ja takauksiin.

OMISTUKSET MUISSA YRITYKSISSÄ

5.1 Konsernitilinpäätökseen sisältyvät yhtiöt

Yrityksen nimi ja koti-paikka	Omistusosuus, %	Oma pääoma
Kiinteistö Oy Siilinjärven Pankki-keskus	66,46	3 838 601,58
Yhteensä		3 838 601,58

5.2 Omistukset muissa yrityksissä

Yrityksen nimi ja kotipaikka	Omistusosuus, %	Oma pääoma**	Tilikauden tulos*
POP Pankkiliitto, Helsinki	7,15	34 557 692,20	283 628,89
POP Holding Oy, Helsinki	8,68	57 211 567,86	-227 265,05
Samlink Oy, Espoo	0,33	23 208 084,66	4 676 098,46
Yhteensä		114 977 344,72	4 732 462,30

*) Tilikauden 2017 oma pääoma ja voitto

***) Oma pääoma sisältää tilinpäätössiirtojen kertymän laskennallisella verovelalla vähennettynä.

Yhdistelyperiaatteet on esitetty osana tilinpäätösperiaatteita.

MUUT LIITETIEDOT

6.1 Luottolaitoksen harjoittama notariaattitoiminta

Luottolaitoksen tarjoamat omaisuudenhoitopalvelut

Pankki tarjoaa sijoituspalvelulain 11§:n mukaista toimeksiantojen välittämistä ja sijoitusneuvontaa sekä tallelokeropalvelua ja niihin liittyviä palveluita. Pankissa ei hoideta ns. täyden palvelun omaisuudenhoitoa.

6.2 Osuuspankkia koskevat liitetiedot

	2018	2017
Irtisanottujen osuismaksujen määrä	20 900,00	17 600,00
Irtisanottujen lisäosuismaksujen määrä	127 300,00	148 800,00

Sitten kun jäsenyys on päättynyt, voidaan irtisanottu osuuspääoma maksaa takaisin osuuskuntalain 10 luvun 1 §:n ja osuuspankkilain 19 §:n mukaisesti ja sanotuissa lainkohdissa mainituin edellytyksin.

Osuuspankin jäsenten lukumäärä	3509	3503
--------------------------------	------	------

6.3 Tilintarkastajan palkkiot

	2018	2017
Tilintarkastajan palkkiot toimeksiantoryhmittäin:		
Tilintarkastus	6 513,15	9 116,63
Yhteensä	6 513,15	9 116,63

6.4 Oikeudenkäynnit

Pankki on osallisena oikeudenkäynneissä, joiden käsittely on kesken 31.12.2018.

Oikeudenkäynnit koskevat tavanomaisia liiketoimia.

Pankki ei ole tehnyt oikeudenkäynteihin liittyviä varauksia eikä ole todennäköistä, että pankille olisi oikeudenkäyntien tuloksena tulossa merkittäviä menetyksiä.

6.5 Tilinpäätöksen jälkeiset tapahtumat

Pankin hallituksen tiedossa ei ole seikkoja, jotka olennaisesti vaikuttaisivat pankin taloudelliseen asemaan tilinpäätöksen valmistumisen jälkeiseltä ajalta.

KONSERNIIN KUULUVAA LUOTTOLAITOSTA KOSKEVAT LIITETIEDOT**7.1 Konserniin kuuluvaa luottolaitosta koskevat tiedot**

Konsernin emoyhtiö on Siilinjärven Osuuspankki, Siilinjärvi. Jäljennös konsernin tilinpäätöksestä on saatavissa Siilinjärven Osuuspankissa, osoitteessa Kuiluntie 5, 71800 Siilinjärvi.

7.2 Muilta konserniyrityksiltä ja osakkuusyrityksiltä saadut rahoitustuotot ja niille suoritettut rahoituskulut

	2018	2017
Korkotuotot	150,00	217,17

7.3 Saamiset konserniyrityksiltä ja osakkuusyrityksiltä ja velat niille

	2018	2017
Velat luottolaitoksilta	50 159,74	21 161,42
Velat yhteensä	50 159,74	21 161,42

Luettelo tilikauden aikana käytetyistä kirjanpitokirjoista ja tositelajeista

Kirjanpitokirjat	Säilytystapa
Pääkirja/päiväkirja	Elektroninen arkisto
Tasekirja	Sidottu kirja
Tositteet	Paperituloste

Reskontrat

Asiakasreskontrat (koneelliset)	Elektroninen arkisto
Salkkukirjanpito	Elektroninen arkisto
Ostoreskontra (OpusCapita)	Elektroninen arkisto
Ostoreskontra	Paperitositte
Kassapäiväkirja	Atk-tuloste
Kassaraportit	Atk-tuloste
Palkkakirjanpito	Elektroninen arkisto
Käyttöomaisuusreskontra	Elektroninen arkisto
Johdannaisten reskontra	Excel-tiedosto

Käsin ylläpidettävät reskontrat

Vuokrasaamiset
Laskutussovellus/
Notariaattitoimeksiannot

Tositelajit

10	Maksuliiketilin tiliotteen tapahtumat
20	Ostolaskut
22	Henkilökunnan kulut
23	Ulkomaiset laskut
25	Ostolaskujen suoritukset
30	Ostolaskut, eOffice -pankit, ei-pankissa kiertävät laskut
32	Matkalaskut
50	ECL-kirjaukset
51	Salkkukirjanpito
56	Konekieliset viennit muista reskontrista, QS-kassalla kirjattavat tapahtumat
58	Konekieliset kustannuspaikkojen väliset siirrot
60	Sisäisen laskennan tositteet
63	Voitonjako
70	Muistiotositteet
71	Pääkirjakirjaukset
75	Palkkaviennit, maksetut palkat
80	Jaksotustositteet, purettavat viennit
82	Konekieliset laskennalliset erät
83	Konekieliset laskennalliset erät, palkat, lomapalkat
85	Poistot
94	Konek. SL-tietojen kor
99	Tuloksen kirjaus
100	Liitetietositte

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitus

Siilinjärvellä 11. päivänä helmikuuta 2019

Siilinjärven Osuuspankin hallitus

Pekka Takkinen

Ari Voutilainen

Mauri Säisä

Anne Lappalainen

Tuomas Juntunen

Ilja Venäläinen

Soile Pusa
toimitusjohtaja

Hallintoneuvoston lausunto tilinpäätöksestä

Siilinjärven Osuuspankin hallintoneuvosto on käsitellyt osuuspankin tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen vuodelta 2018 ja esittää lausuntonaan seuraavaa:

Hallintoneuvosto hyväksyy tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen ja yhtyy hallituksen ehdotukseen tilikauden ylijäämän käyttämisestä.

Siilinjärvellä 12. päivänä helmikuuta 2019

SIILINJÄRVEN OSUUSPANKKI
Hallintoneuvosto

Matti Hartikainen
Hallintoneuvoston puheenjohtaja

Sanna Voutilainen
Hallintoneuvoston sihteeri

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Siilinjärvellä 13. päivänä helmikuuta 2019

KPMG OY AB

Johanna Gråsten, KHT